

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
A Study of Obligation of the B.A. Student's Advisors
Mahachulalongkornrajavidyalaya
University Khon Kaen Campus

โดย

นายอนุสรณ์ นางทะราช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๕๓

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610653049

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
A Study of Obligation of the B.A. Student's Advisors
Mahachulalongkornrajavidyalaya
University KhonKaen Campus

โดย

นายอนุสรณ์ นางทะราช
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
พ.ศ.๒๕๕๓

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
MCU RS 610653049

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

A Study on Function of Student's Advisers of Bachelor Degree in
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Khon Kaen Campus

By

Mr. Anusorn Nangtharat
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khon Kaen Campus

B.E. 2553

Research Project Supported by Mahachulalongkornrajavidyalaya
University

MCU RS 610653049

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย	: การศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
ผู้วิจัย	: นายอนุสรณ์ นางทะราษ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย	: ดร. ประยูร แสงใส : รศ.ดร. เอกฉันท จารุเมธีชน : ดร. พระมหาบาง เขมานนโท
หน่วยงาน	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
ทุนอุดหนุนการวิจัย	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๕๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น และ (๒) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง ๘๐๗ รูป/คน ประกอบด้วยนิสิตปริญญาตรี ๗๗๕ รูป/คน และอาจารย์ที่ปรึกษา ๓๒ รูป/คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, ๑๙๗๐) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม ๒ ชุด มีความเชื่อมั่น .๙๕ และ .๙๖ ตามลำดับ ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ รองลงมา คือการพัฒนาบุคลิกภาพ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการปรับตัว ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาบุคลิกภาพ และการทำกิจกรรมของนิสิต รองลงมา คือด้านวิชาการ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการปรับตัว ตามลำดับ

๒. แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทคนิคการให้คำปรึกษา รองลงมาคือ หลักการให้คำปรึกษานิสิต ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา รองลงมา คือ เทคนิคการให้คำปรึกษา และแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือหลักการให้คำปรึกษานิสิต ตามลำดับ

๓. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รองลงมา คือมีความสามารถในการแก้ปัญหา ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวมตามลำดับ

Research Title : A Study of Obligation of the B.A. Student's Advisors,
Mahachulalongkornrajavidyalaya
University, Khon Kaen Campus

Researcher : Anusorn Nangtharat

Department : Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen
Campus

Fiscal Year : 2553 / 2010

Research Scholarship Sponsor : Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Abstract

The main purposes of this research were: (1) to study the B.A. student's opinion on the Advisors' obligation at Mahachulalongkornrajavidyalaya university, Khon Kaen campus and (2) to study the advisors' opinion on their obligation that had great effect on the B.A. students' satisfied quality. The sample in this research was 807 informants: 775 B.A. students and 32 advisors randomized according to Krejcie and Morgan's table. The data collection came from two sets of questionnaire with .95 and .96 of their reliability. The statistics used in this research was percentage, mean and standard deviation.

A result of this study was found in the following aspects.

1. The Advisors' obligation according to the B.A. student's opinion was generally in the high level. The highest average was academic counseling; the inferior average was the development of personification; and the lowest average was the adjustment. Here, the B.A students' opinion as a whole was in the high level. The highest average was development of personality and the students' activities; the inferior average was the academic aspect; and the lowest average was the adjustment.

2. A practical way of counseling according to the lecturers' opinion as a whole was in the high level. The highest average was a technique of counseling; the inferior average was the principles of counseling in the B.A. students; and the lowest average was a practical way of the Homeroom program. The B.A. students' opinion was in the high level. Here, the highest average was a record and a report of a practical way of counseling; the inferior average was a technique of counseling and a practical way of the Homeroom program; and the lowest average was a principle of counseling.

3. The B.A. students' satisfied quality according to the advisors was generally in the high level. Here, the highest average was the faithful sacrifice of oneself to Buddhism; the inferior average was the capacity of resolving problems; and the lowest average was compassion and sacrifice of oneself to societies.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ฉบับนี้ เป็นผลสำเร็จของสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนงานวิจัย พร้อมทั้งที่ปรึกษางานวิจัย ๓ ท่าน ประกอบด้วย ดร.ประยูร แสงใส อาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ รศ. ดร.เอกฉันท จารุเมธีชน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และ ดร. พระมหาบาง เขมานนโท อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ที่ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้และให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาธรรมตลอดมา ทำให้งานวิจัยนี้ ประสบผลสำเร็จได้ด้วยมาตรฐาน อย่างมีคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์อุดม บัวศรี อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ สาขาวิชาปรัชญา รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เปลื้องนุช อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ดร. พระครูภาวนาโพธิคุณ (สมชาย กนตสีโล) ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น รองศาสตราจารย์ ดร. โสวิทย์ บำรุงภักดิ์ อาจารย์สาขาวิชาปรัชญา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พระมหามิตร ฐิตปญโญ, อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ช่วยเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยฉบับนี้ รวมทั้งคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณต่อคุณูปการของทุกท่านทุกฝ่าย ด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่ง ตลอดจนเพื่อนร่วมงาน โดยเฉพาะนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาสังคมศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย และอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือเอื้ออาทร ให้กำลังใจเสมอมา มีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ขอให้เจริญยิ่งด้วยลาภยศ สรรเสริญ เจริญรุ่งเรือง มีพละทานมัยที่สมบูรณ์ สามารถต่อสู้กับอุปสรรคข้อขัดข้องทั้งหลาย ทั้งปวง และขอจงประสบผลสำเร็จในสิ่งที่มีหวังทุกประการ เทอญ...

คุณประโยชน์ใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชาคุณแต่บิดามารดา ผู้มีพระคุณสูงสุด พระพุทธศาสนา พระอุปัชฌาย์ ครูบาอาจารย์ผู้ให้ปัญญา คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ผู้ให้ความเจริญงอกงาม และครอบครัวอันเป็นที่รัก และหากมีข้อผิดพลาดใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อนุสรณ์ นางทะราช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
Abstract.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย.....	๕
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ.....	๕
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย.....	๕
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย.....	๗
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๙
บทที่ ๒ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีการให้คำปรึกษา.....	๑๑
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา.....	๒๔
๒.๓ ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา.....	๓๑
๒.๔ แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา.....	๔๓
๒.๕ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี.....	๕๑
๒.๖ บริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น	๕๘
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๖๕
๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๗๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๗๘
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๗๙
๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๘๓
๓.๔ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๘๓
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	๘๕
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น...	๘๙
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่ อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.....	๙๙
๔.๔ ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตาม ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา	๑๑๒
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๑๑๗
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย.....	๑๒๔
๕.๓ ข้อเสนอแนะ.....	๑๓๔
บรรณานุกรม.....	๑๓๖

สารบัญ

	หน้า
ภาคผนวก	๑๔๕
ภาคผนวก ก บทควมวิจัย.....	๑๔๖
ภาคผนวก ข กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ ประโยชน์.....	๑๖๑
ภาคผนวก ค ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และ กิจกรรมที่ดำเนินการ.....	๑๖๓
ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือแบบสอบถาม/สัมภาษณ์.....	๑๖๕
ภาคผนวก จ ประวัติผู้วิจัย.....	๑๙๐
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	๑๙๑
รายชื่อที่ปรึกษาวิจัย	๑๙๒

สารบัญตาราง

ตารางที่

๒.๑	จำนวนหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดดำเนินการเรียนการสอน ปีการศึกษา ๒๕๕๓.....	๖๔
๓.๑	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๗๙
๔.๑	แสดงข้อมูลทั่วไปของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๗๕๕ รูป/คน.....	๘๖
๔.๒	แสดงข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๓๒ รูป/คน.....	๘๗
๔.๓	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม.....	๘๙
๔.๔	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ.....	๙๐
๔.๕	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว.....	๙๓
๔.๖	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ.....	๙๕
๔.๗	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต.....	๙๗

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
๔.๘	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา โดยรวม.....	๙๙
๔.๙	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต.....	๑๐๐
๔.๑๐	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา.....	๑๐๓
๔.๑๑	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา.....	๑๐๗
๔.๑๒	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม.....	๑๐๙
๔.๑๓	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต ขอนแก่น โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต ปริญญาตรี โดยรวม.....	๑๑๒
๔.๑๔	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต ขอนแก่น โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านมีความสามารถในการแก้ปัญหา.....	๑๑๓

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
๔.๑๕	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต ขอนแก่น โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านความใฝ่รู้ใฝ่คิด.....	๑๑๔
๔.๑๖	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต ขอนแก่น โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา.....	๑๑๕
๔.๑๗	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต ขอนแก่น โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม.....	๑๑๖

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่	
๒.๑ โครงสร้างการบริหารวิทยาเขตขอนแก่น.....	๖๒
๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๗๗

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการศึกษาของประเทศนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการศึกษา โดยสรุปว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ ความคิด จิตใจเพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และสามารถสร้างสรรค์สังคมสู่ความสงบได้ ดังในพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษาในหลาย ๆ โอกาส ได้แก่ ณ วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร วันจันทร์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร วันอังคารที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม^๑ ว่า

การให้การศึกษานั้น กล่าวโดยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงคือ การสร้างสรรค์ความรู้ ความคิด พร้อมทั้งคุณสมบัติและจิตใจที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในตัวของคุณบุคคล เพื่อช่วยในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง และราบรื่น ทั้งสามารถบำเพ็ญประโยชน์สุขเพื่อตน เพื่อส่วนรวมได้ตามควรแต่ อรรถภาพ และการให้การศึกษาคือ การแนะนำและส่งเสริมบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในการเรียนรู้ คิดอ่านและการกระทำตามอรรถภาพของแต่ละคนโดยจุดประสงค์ในที่สุด ให้บุคคลสามารถนำเอา ความสามารถต่าง ๆ ที่มีในตัวออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่อุทิศตน แก่ผู้อื่นอย่างสอดคล้อง ไม่ขัดแย้งเบียดเบียนแก่งแย่งกัน เพื่อสามารถอยู่รวมกันเป็นสังคม เป็นประเทศได้^๒

จะเห็นได้ว่า พระองค์ท่านทรงเน้นที่จะให้การศึกษาคือเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากบุคคลให้มีความพร้อม มีความเห็นที่ถูกต้อง รู้ความเป็นจริง และเพื่อความ เป็นปัจเจกชน มีความสมบูรณ์แล้วก็ให้หยาบย่นสิ่งที่ตั้งงามในตนเองออกมาสู่สังคมส่วนรวม หาก ทุกอณูย่อย ๆ ที่สมบูรณ์ของสังคมนี้สามารถเชื่อมประสานสิ่งดังกล่าวเข้าด้วยกัน ช่องว่างหรือรอยต่อก็จะ ไม่เปิดให้กับสิ่งชั่วร้ายเกิดขึ้นในสังคม ดังนั้น สังคมส่วนรวมอันหมายถึงประเทศชาติก็จะอุดมด้วยสันติ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์พร้อมนั้นมืองค์ประกอบ หลายประการ การให้คำปรึกษาวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนานิสิต นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมและถือเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้

---

^๑ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, ประมวลพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีพระราชทาน ปริญญาบัตร ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๓-๒๕๓๗, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, ๒๕๓๙), หน้า ๑๒๑-๑๓๔.

^๒ บัวบูชา, โรงเรียนของในหลวง ครูแห่งแผ่นดิน, วารสารทิศไท, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (กรกฎาคม- กันยายน ๒๕๕๓), หน้า ๑๐-๑๓, มูลนิธิเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี, (กรุงเทพมหานคร: อักษรสัมพันธ์, ๒๕๕๓).

ให้กับนิสิตนักศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ช่วยบรรเทาและแก้ไขปัญหานักศึกษาตามสภาสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป^๓

ประเทศไทยได้ทำการปฏิรูปการศึกษามาแล้วหลายครั้งเพื่อให้ได้การศึกษาที่มีคุณภาพดี ปัจจัยที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วย การจัดการสอนของผู้สอนและความพร้อมในการเรียนของผู้เรียน การศึกษาระดับปริญญาตรีนั้น ผู้เรียนส่วนมากเป็นวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดยมีอายุระหว่าง ๑๖-๒๑ ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็นแต่มีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตน้อย เมื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จึงมักมีปัญหาหลายประการทั้งปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคมและปัญหาการเรียน ที่แตกต่างจากการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างมาก ปัญหาของนิสิตนักศึกษามีผลต่อสุขภาพจิตและสมาธิในการศึกษา ถ้านิสิตนักศึกษามีปัญหามากย่อมส่งผลทำให้สุขภาพจิตไม่ดีและมีสมาธิในการศึกษาน้อยลง จึงทำให้ผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาจำนวนมากตกต่ำ ทำให้นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้อยู่ในสถานภาพรอพิณิจ (on probation) นิสิตนักศึกษาจำนวนไม่น้อยถูกคัดชื่อออกเนื่องจากผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดการสูญเสียทางการศึกษาเป็นอันมาก ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปในทุกประเทศจึงได้จัดให้มีระบบการให้คำปรึกษาวิชาการ เพื่อช่วยบรรเทาและแก้ไขปัญหานักศึกษา ซึ่งจะช่วยให้นิสิตนักศึกษา มีความพร้อม ในการศึกษาและทำให้การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้น^๔

การผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีบุคลิกภาพที่ดีนั้น องค์ประกอบส่วนหนึ่งที่สนับสนุนให้ได้บัณฑิตดังกล่าว คือระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดูแลนักศึกษาที่ใกล้ชิดนักศึกษามากที่สุด และยังเป็นผู้ที่สร้างความเข้าใจระหว่างมหาวิทยาลัย อาจารย์ และนักศึกษา ตลอดจนกฎระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยให้กระจ่างชัดกับนักศึกษา จนเกิดผลปฏิบัติที่บังเกิดผลดีต่อนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพในสังคม^๕

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงสถาปนาขึ้น เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๓๐ และเมื่อ พุทธศักราช ๒๕๔๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล และเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๔ ตอนที่ ๕๑ ก ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ โดยมีปรัชญามหาวิทยาลัย คือจัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับ

^๓ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการใช้ระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, ๒๕๕๔), หน้า คำนำ.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า คำนำ.

^๕ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, กองพัฒนานักศึกษา, (สุราษฎร์ธานี: สำนักงานอธิการบดี, ๒๕๕๔), หน้า คำนำ.

ศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม และปณิธาน คือ ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับ พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ ส่วนพันธกิจมหาวิทยาลัย คือให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการ ทางวิชาการพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สำหรับเอกลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ “บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา” อัตลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ “ประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม” และอัตลักษณ์บัณฑิต คือ “มีศรัทธาอุทิศ ตนเพื่อพระพุทธศาสนา” ส่วน วิสัยทัศน์ คือ “จัดการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือและภูมิภาคอินโดจีน” ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ดังนี้ (๑) การผลิตบัณฑิตและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มี คุณภาพ และมาตรฐาน (๒) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยทางพระพุทธ ศาสนาระดับ นานาชาติ (๓) การบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่ชุมชนและสังคมทุกระดับ ทั้ง ระดับชาติ และนานาชาติ (๔) การทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา และศิลปวัฒนธรรม และ (๕) พัฒนา ระบบการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล^๖

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้จัดการเรียนการ สอนในระดับปริญญาตรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) ๔ คณะวิชา ประกอบด้วย (๑) คณะพุทธ ศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา และสาขาวิชาปรัชญา (๒) คณะครุศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชา สังคมศึกษา และสาขาวิชาการสอนภาษาไทย (๓) คณะมนุษยศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และ (๔) คณะสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีนิสิตที่ต้องรับผิดชอบ จำนวน ๘๖๖ รูป/คน ซึ่งนิสิตที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เปิดรับนิสิต ทั่วไป เป็นเหตุให้ตัวแปรในด้านปัจจัยนำเข้า หรือที่มาของนิสิตหลากหลาย ทำให้มีปัญหามากมาย พอสมควร เนื่องจากนิสิตที่เข้ามาศึกษา มาจากหลายสถาบันและหลากหลายท้องถิ่น ที่สำคัญนิสิต สำเร็จการศึกษาหลากหลายระบบ มีทั้งสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖) ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และโรงเรียนปริยัติธรรมทั่วไป ระดับเปรียญธรรม สามประโยค ในขณะที่เดียวกันก็มีนิสิตบรรพชิต ที่มาจากต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย ยัง ขาดทักษะ ประสบการณ์ในการเรียน ด้านวิชาการ การปรับตัว การพัฒนาบุคลิกภาพ การปฏิบัติ กิจกรรมของนิสิต ความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งในด้านชีวิต และสังคม จึงอาจเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น ได้ ซึ่งบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดนิสิตมากที่สุด คืออาจารย์ที่ปรึกษา^๗

จากข้อมูลทางวิชาการที่น่าเสนอสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของวินสตันและคณะ^๘ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย Roger, B.Winston, Theodor, K. Miller, Steven, C. Ender and Thomas, J. Grites ได้เสนอและอธิบายถึงหลักความเป็นจริงของกระบวนการให้ คำปรึกษา ควบคู่ไปกับการให้คำปรึกษาเชิงพัฒนา และพัฒนาองค์ประกอบที่นำมาเกี่ยวข้อง ถ้า

^๖ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, **คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา**, (ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๓-๑๑.

^๗ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓-๑๑.

^๘ Winston, R. B., T. K. Miller, S. C. Ender, and T. J. Grites, **Developmental Academic Advising**, (California: Jossey-Press, 1988), p. 32-34.

องค์ประกอบเหล่านั้นตอบสนองต่อความต้องการของนิสิตนักศึกษาแต่ละคน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ๓ ด้าน คือ (๑) การพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติ (๒) การพัฒนาการตัดสินใจด้วยตนเอง และ (๓) การพัฒนาความสามารถในการเข้าสู่สังคม นอกจากนี้ ยังให้ความเห็นว่า บทบาทในการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนไป โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างนิสิตศึกษากับอาจารย์ ในกระบวนการให้คำปรึกษาวิชาการ ซึ่งเชื่อว่า ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างนิสิตศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา จะส่งผลต่อความเจริญงอกงามทางวิชาการ จึงกล่าวได้ว่า กระบวนการให้คำปรึกษาทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ การพัฒนาความสามารถในด้านการรับรู้ การพัฒนาความเข้าใจตนเอง ดังนั้น กระบวนการให้คำปรึกษาทางวิชาการของอาจารย์ที่ปรึกษา ควรได้รับการทบทวนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีศักยภาพสูงสุด

จากการดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ในปัจจุบันได้จัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้นิสิตในความดูแล จำนวน ๒๕-๓๐ คนต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ๑ คน มี การจัดชั่วโมงพบอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่ นิสิต สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง จัดแฟ้มข้อมูลนิสิตให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษา แต่การดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า การจัดบริการให้คำปรึกษาและให้บริการงานแนะแนว ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากอาจารย์ที่รับผิดชอบงานอาจารย์ที่ปรึกษาแนะแนว มี ๓๕ รูป/คน ไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต ๘๖๖ รูป/คน นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตทุกชั้นปี มีการฝึกปฏิบัติศาสนกิจ มากขึ้น ทำให้นิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษามีเวลาพบกันน้อย นิสิตไม่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเฉลี่ย นิสิตพบอาจารย์ที่ปรึกษา ๑ ครั้งต่อภาคเรียน^๙ ความสัมพันธ์ห่างเหินกันมากขึ้น บางครั้งนิสิตมีปัญหาแต่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ทราบปัญหา หรือไม่ได้มีบทบาทในการช่วยเหลือ นิสิต อีกประการหนึ่งพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่มีภารกิจเกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมาก ทำให้แสดงบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้เต็มที่ ยังไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของระบบการให้คำปรึกษา ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้อย่างสมบูรณ์เพียงพอ ซึ่งงานให้คำปรึกษา ต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของงานอาจารย์ที่ปรึกษาว่า มีส่วนสำคัญยิ่งที่จะช่วยนิสิต โดยการให้ความช่วยเหลือ นิสิตผู้ที่มีปัญหา ให้เข้าใจและยอมรับตนเอง สามารถวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนแสวงหาช่องทางพร้อมตัดสินใจแก้ปัญหาได้ ตลอดจนการช่วยเหลือแนะนำ สนับสนุนส่งเสริม นิสิตทั้งด้านวิชาการ ด้านการปรับตัว ด้านการพัฒนาพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านการทำกิจกรรมของนิสิต และด้านอื่น ๆ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอนในสถาบันการศึกษาแห่งนี้ จึงเล็งเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดยต้องการศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี และศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการและลดช่องว่างระหว่างอาจารย์

^๙ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๙.

และนิสิต อันเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต หรือนวลักษณ์ ๙ ประการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๔.๑.๑ ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ประกอบด้วย

๑) นิสิตปริญญาตรี ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๘๖๖ รูป/คน

๒) อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๓๕ รูป/คน

๑.๔.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ประกอบด้วย

๑) นิสิตปริญญาตรี ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๗๗๕ รูป/คน

๒) อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๓๒ รูป/คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน^{๑๐} อ่างในพิสนุ
พงษ์ศรี, ๒๕๕๐^{๑๑} ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๘๐๗ รูป/คน

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดยกำหนดประเด็นในการศึกษา ดังนี้

๑.๔.๒.๑ แนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษา

- ๑) ความหมายของการให้คำปรึกษา
- ๒) ลักษณะของการให้คำปรึกษา
- ๓) ความสำคัญของการให้คำปรึกษา
- ๔) ประเภทของการให้คำปรึกษา

๑.๔.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา

- ๑) ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษา
- ๒) ความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา
- ๓) คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา
- ๔) จรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา

๑.๔.๒.๓ ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย

- ๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ
- ๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว
- ๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ
- ๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต

๑.๔.๒.๔ ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย

- ๑) หลักการให้คำศึกษานิสิต
- ๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา
- ๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา
- ๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม

๑.๔.๒.๕ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต ประกอบด้วย

- ๑) มีความสามารถในการแก้ปัญหา
- ๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด
- ๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- ๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม

๑๐ Krejcie, R. V. and Morgan, D. W, **Determining Sample Size for Research activities. Educational and Psychological Measurement**, Vol. 30 No. 3 (1970): 607-610,

๑๑ พิสนุ พงษ์ศรี, **เทคนิควิธีประเมินโครงการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทพรอพเพอร์ตีพริ้นท์ จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒๐๓-๒๐๔.

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ประกอบด้วย

๑.๔.๒.๑ ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- ๑) แนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษา
- ๒) แนวคิดเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา
- ๓) ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา
- ๔) แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา

๑.๔.๒.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) มีความสามารถในการแก้ปัญหา
- ๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด
- ๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- ๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการทำวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ขึ้นอยู่กับแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษานิสิตปริญญาตรี และภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา

๑.๕.๒ แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ขึ้นอยู่กับภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ

๑.๖.๑ ภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามคำสั่งแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

๑.๖.๑.๑ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ หมายถึง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนของนิสิต เช่น การวางแผนการเรียนให้จบการศึกษาในเวลาที่กำหนดตามหลักสูตร ติดตามผลการเรียนของนิสิต ให้คำแนะนำในกรณีมีปัญหาการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง สนับสนุนการเรียนของนิสิตที่มีความสามารถพิเศษให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด ทำงานร่วมกับนิสิตในการวางแผนการประชุมและกิจกรรมสัมพันธ์การสร้างควมคุ้นเคย ให้มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนิสิตและระหว่างอาจารย์กับศิษย์ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนของนิสิต ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียน และแก้ไขปัญหาผลการเรียนต่ำ

๑.๖.๑.๒ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว หมายถึง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวในการเรียน การทำกิจกรรม การเข้าสังคม การคบเพื่อน การแก้ปัญหาส่วนตัว ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต และความขัดแย้งต่าง ๆ

๑.๖.๑.๓ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ หมายถึง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้นิสิตมีบุคลิกภาพที่ดี จึงมีกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพหลายลักษณะ ในรูปกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การสาธิตการวางแผนเกี่ยวกับการพูด การวางตัว การนำเสนอข้อมูล การแต่งกาย เพื่อให้ นิสิตได้มีความรู้ ความเข้าใจและนำมาปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเอง ซึ่งรวมถึงความประพฤติ และการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เช่น การเคารพรุ่นพี่ การเคารพอาจารย์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย การเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น ความซื่อสัตย์ และการตรงต่อเวลา

๑.๖.๑.๔ การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต หมายถึง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำกิจกรรมของนิสิตในสถาบันการศึกษามีความหมายและมีคุณค่าที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานภายหลังจบการศึกษา โดยให้คำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ และกิจกรรมทางสังคมเพื่อการเรียนรู้ การทำงานหรือกิจกรรมในการเสริมความรู้ทางวิชาการ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน การฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ผู้ประสานงาน และผู้สนับสนุน ซึ่งจะต้องได้รับการปลูกฝังแนวคิดที่ต้งามในการทำกิจกรรม

๑.๖.๒ แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษานิสิตปริญญาตรี หมายถึง การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ประสบผลสำเร็จ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาต้องเข้าใจในหลักการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา รู้และตระหนักในหน้าที่ บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนเทคนิคการให้คำปรึกษา

๑.๖.๒.๑ หลักการให้คำปรึกษานิสิต หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือให้นิสิตคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเองได้ ด้วยการใช้เทคนิคต่าง ๆ ของการสร้างความสัมพันธ์ การสื่อสาร ความเข้าใจและมีความรู้สึ้อยากช่วยเหลือ ขั้นตอนของการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การสำรวจปัญหา และเลือกเรื่องที่จะทำงานร่วมกัน การระคับระคองจิตใจให้อารมณ์สงบ การแก้ปัญหา กระตุ้นให้มองหาทางเลือก ข้อดีข้อเสีย ชี้แนะช่องทาง ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และการให้ตัดสินใจ การทดลองปฏิบัติ และติดตามผลด้วยตนเอง ก่อนจะยุติการช่วยเหลือ

๑.๖.๒.๒ เทคนิคการให้คำปรึกษา หมายถึง หลักการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้และตระหนักในบทบาทภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนเทคนิคการให้คำปรึกษาแก่นิสิต ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีความจริงใจ เปิดเผย และเชื่อมั่นในตัวผู้รับคำปรึกษาว่า สามารถหลุดพ้นจากปัญหาได้ ผู้ให้คำปรึกษา จะต้องชี้ทางออกเพื่อแก้ปัญหาแก่นิสิต ด้วยเทคนิคการรับฟัง เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพ และเทคนิคการให้คำปรึกษา การให้กำลังใจ ใช้คำพูดกระตุ้นให้นิสิตกล้าสู้ปัญหาเกิดความมั่นใจ และพร้อมที่จะแก้ปัญหา

๑.๖.๒.๓ การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง การบันทึกการทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบ เป็นรายกรณี รายสัปดาห์ และรายเดือน นับตั้งแต่นิสิตเข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษา

๑.๖.๒.๔ แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Home room) หมายถึง กิจกรรมให้คำปรึกษากลุ่มแก่นิสิตในความรับผิดชอบ ซึ่งถือว่าเป็นภาระงานประจำของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ต้องจัดเป็นประจำทุกภาคเรียน นอกเหนือจากภาระการให้คำปรึกษาในชั่วโมงที่ปรึกษา หรือให้คำปรึกษาแก่นิสิตนอกเหนือจากเวลาที่กำหนด

๑.๖.๓ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ในด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพฤติกรรม ที่นิสิตต้องเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ในขณะที่กำลังศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไป ประกอบวิชาชีพจะต้องมีพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร เป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมการทำงาน และทำให้บรรยากาศในการทำงานเป็นไปในเชิงบวก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กร ประกอบด้วย

๑.๖.๓.๑ มีความสามารถในการแก้ปัญหา หมายถึง เป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์ ปัญหาแล้วทบทวนความจำจากความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นๆ จากนั้นเป็นการใช้ความคิดรวบยอด กฎเกณฑ์ วิธีการที่จะนำมาแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายซึ่งจะทำให้พบวิธีการใหม่ในการแก้ปัญหา

๑.๖.๓.๒ มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด หมายถึง เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้น สนใจ ใฝ่คิดค้น แสวงหาความรู้ด้านต่างๆ ตลอดจนความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบและวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

๑.๖.๓.๓ มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา หมายถึง การนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อการบริหารวิชาการแก่พระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคม รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๑.๖.๓.๔ มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม หมายถึง เป็นผู้ที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ทุกคนในสังคม ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังสติปัญญา โดยมุ่งที่จะปลดปล่อยความทุกข์ของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

๑.๖.๔ อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา และสาขาวิชาปรัชญา คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้แก่ สาขาวิชา สังคมศึกษา และสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และคณะ สังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษานิสิต โดยมีบทบาทภาระหน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำในด้านวิชาการ เช่น การลงทะเบียน การเพิ่มหรือถอนรายวิชาเรียน ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำนิสิตในเรื่องทั่วไป

๑.๖.๕ นิสิตปริญญาตรี หมายถึง นิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ ได้ข้อสนเทศเกี่ยวกับบทบาทภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านวิชาการ ด้าน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัว ด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการ ให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรมของนิสิต และด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ด้านหลักการให้ คำปรึกษาแก่นิสิต ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ ปรึกษาและด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๑.๗.๒ เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารนำไปปรับปรุงแก้ไข และสร้างความตระหนักในการปฏิบัติตามบทบาทภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ดีขึ้น เพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณภาพ และให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ต่อไป

๑.๗.๓ ผลของการวิจัย สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาบทบาทภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา จัดทำคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา หรือใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษานิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสารวิชาการ ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีการให้คำปรึกษา
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา
- ๒.๓ ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา
- ๒.๔ แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา
- ๒.๕ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี
- ๒.๖ บริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
- ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษา เป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหา มีความทุกข์ ให้เข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม สามารถคิดและตัดสินใจในการหาทางออกและวางแผนแก้ไขปัญหาหรือความทุกข์ด้วยตัวเองได้ สามารถพัฒนาตนและปรับตัวในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม โดยใช้การพูดคุยหรือการสนทนาที่มีเป้าหมาย มีขั้นตอนและทฤษฎีในการให้คำปรึกษา ซึ่งในปัจจุบันนี้ การให้คำปรึกษา มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมมาก เพราะความสับสนในวิถีชีวิตของผู้คนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์และการสื่อสาร^๑

๒.๑.๑ ความหมายของการให้คำปรึกษา

สมาคมจิตวิทยาแห่งอเมริกา (The American Association, Division of Counseling Psychology)^๒ กำหนดความหมายของการให้คำปรึกษาว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เอาชนะอุปสรรค เพื่อการเจริญเติบโตส่วนบุคคล ด้วยการเผชิญกับอุปสรรคและพัฒนาศักยภาพในตัวบุคคล
Burks and Sheffire^๓ Cited in George & Cristiani^๔ สรุปความหมายของการให้

^๑มัลลวีร์ อุดลวัฒน์ศิริ, **เทคนิคการให้คำปรึกษา: การนำไปใช้**. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒). หน้า ๑.

^๒Thomson. C.L. Rudolph. L.B. & Henderson. D, **Counseling Children**, 6th ed, Belmont,(CA: Brooks/Cole Thomson, 2004), p. 87.

^๓Burks, H.M. and Steffire, B, (eds), **Theories of Counseling**, (New York: McGraw-Hill, 1979).

^๔George, R. L. & Cristiani, T.S, **Counseling: Theory and Practice**, 4th ed, (Boston: Allyn and Bacon, 1995), p. 133.

คำปรึกษาว่า หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือที่เกิดจากสัมพันธภาพทางวิชาชีพ ของบุคคล อย่างน้อย 2 คน คือผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษาควรมีลักษณะส่วนบุคคลที่ เอื้อต่อการให้คำปรึกษา มีความรู้และทักษะการให้คำปรึกษา ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับ คำปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่กำลังประสบความยุ่งยากใจ หรือมีความทุกข์และต้องการความช่วยเหลือ ให้ เข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม มีทักษะในการตัดสินใจและหาทางออกเพื่อลดหรือขจัดความทุกข์ ความยุ่งยากใจด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ สนทนา

Paterson^๕ ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาว่า เป็นกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือผู้รับบริการให้เข้าใจและยอมรับตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความต้องการและช่วยให้ผู้รับบริการได้ดำเนินตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ได้พัฒนาตนเองถึง ชีตสุด

Good^๖ ได้อธิบายว่า การให้คำปรึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือ ผู้รับบริการในปัญหาทางการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว มีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจน แสวงหาเส้นทางในการแก้ปัญหา ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการให้ความช่วยเหลือและ พยายามช่วยให้ผู้รับบริการสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

Peavy^๗ กล่าวว่า การให้คำปรึกษา หมายถึง กระบวนการอธิบายให้รายละเอียด เปิดเผยและคลี่คลายให้เกิดความกระจ่างชัด ศึกษาประโยชน์และพัฒนาในส่วนที่จำเป็นรวมทั้งการ แปรความหมายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคล จุดมุ่งหมายของคำปรึกษาได้แก่ การช่วยให้นักศึกษารู้จักวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมนักศึกษาให้มีทักษะ มีความพร้อมสำหรับการ ประกอบอาชีพ งานของอาจารย์ที่ปรึกษาประกอบด้วย การให้คำปรึกษารายบุคคลและรายกลุ่ม ให้ ความรู้จัดกิจกรรม ประสานงานกับสถาบันและสถานประกอบการ ประเมินผลงานและให้ความรวม มือในการวางแผนการเรียน ช่วยในการตีความหมายของประสบการณ์ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพ

สมหวัง อ่อนลออ^๘ ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับ สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา ตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป โดยผู้ให้คำปรึกษาใช้

^๕Patterson, C.H, *Theories of Counseling Psychotherapy*, 2nd ed, (New York: Harper and Row, 1973), p.99.

^๖Good ,Carter V, *Dictionary of Education*, (New York: McGraw – Hall Book Company, 1981), p.17.

^๗Peavy, V, *An Orientation to Constructivist career Counseling*, (North Star Research Document, July, 1995), p.32.

^๘สมหวัง อ่อนลออ, *การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๗), หน้า ๒๓.

วิธีการทางจิตวิทยาและพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีบุคลิกภาพ เพื่อช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาให้มีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

English and English^๙ กล่าวว่า การให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือผู้มีปัญหาให้สามารถแปลความหมายของข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการเลือกสิ่งต่าง ๆ การวางแผนหรือการปรับตัว ซึ่งเขามีความจำเป็นต้องปฏิบัติ

สำหรับ Smith^{๑๐} ได้อธิบายว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการซึ่งอยู่ในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองคน บุคคลหนึ่งเป็นผู้มีปัญหา ซึ่งไม่สามารถจะตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ส่วนบุคคลอีกคนหนึ่งนั้นก็จะเป็นผู้มีวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี ตลอดจนมีประสบการณ์ที่จะทำให้เขามีความสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของบุคคลหลาย ๆ ประเภท

นอกจากนี้แล้ว Louis^{๑๑} ได้อธิบายว่า การให้คำปรึกษานั้น เป็นกระบวนการซึ่งผู้ที่มีปัญหาได้รับความช่วยเหลือให้เกิดความรู้สึกละและการแสดงพฤติกรรมอย่างสบายใจตนเองมากขึ้น โดยผ่านการปะทะสัมพันธ์กับบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง หรือผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งจะให้ข้อมูลและแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ อันจะเป็นสิ่งเร้าทำให้ผู้มีปัญหาสามารถพัฒนาการแสดงพฤติกรรมของตนเอง ทำให้สามารถติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือบุคคลด้วยการสนทนาหรือการพูดคุยกันอย่างมีเป้าหมาย โดยผู้ให้คำปรึกษาจะเป็นผู้ช่วยสร้างบรรยากาศของสัมพันธภาพที่ดี ตลอดจนใช้ทักษะ ขั้นตอนและทฤษฎีของการให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้มีปัญหาหรือผู้รับคำปรึกษามีความรู้สึกรอบอุ่นใจว่า ได้รับการยอมรับและเกิดความรู้สึกริ้วางใจ พร้อมทั้งจะเปิดเผยความรู้สึกรหรือปัญหาของตน เกิดการเรียนรู้สาเหตุของปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่จนสามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

๒.๑.๒ ลักษณะของการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษา มีลักษณะที่แตกต่างจากการให้บริการอื่น ๆ ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต^{๑๒} กาญจนนา ไชยพันธุ์^{๑๓} มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ^{๑๔} Gladding^{๑๕}

^๙English, Horace B. and English, Ava Champney, A Comparative Dictionary of Psychologists and Psychiatric terms, (New York, John Willey and Sons, 1963), p. 315.

^{๑๐}Smith, Glenn. E, **Counseling in the Secondary School**, (New York: The Macmillan Company, 1955), p. 156.

^{๑๑}Louis, Edwin. C, **The Psychology of Counseling**. (New York: Holt Rinehart and Winston, Inc, 1970), p. 10.

^{๑๒}กรมสุขภาพจิต, **การให้คำปรึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๔๐), หน้า ๔๓.

^{๑๓}กาญจนนา ไชยพันธุ์, **การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม**, (กรุงเทพมหานคร: โอเรียนต์, ๒๕๔๙), หน้า ๕.

^{๑๔}มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ, **เทคนิคการให้คำปรึกษา: การนำไปใช้**, (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒), หน้า ๓.

^{๑๕}Gladding, S. T, **Counseling: A Comprehensive Profession**, (New Jersey: Merrill, 1996), p. 67.

๑) การให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ผู้ให้คำปรึกษาและผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือหรือผู้รับคำปรึกษา เป็นการตอบสนองในทันทีที่ผู้ขอรับคำปรึกษาได้เล่าระบายเรื่องราวหรือปัญหาของตนเอง

๒) การให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่คนปกติ ที่ต้องการความช่วยเหลือเรื่องส่วนตัว สังคม อาชีพการงาน และการศึกษา โดยเน้นในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ อารมณ์ และพฤติกรรมของบุคคล

๓) การให้คำปรึกษา ใช้การสนทนาหรือการสื่อสารสองทาง ระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญของการให้คำปรึกษา

๔) การให้คำปรึกษา เน้นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ โดยเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนต้องการเป็นคนดี รวมทั้งยอมรับศักยภาพว่า มนุษย์สามารถตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง

๕) การให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง โดยมีขั้นตอนของการให้ความช่วยเหลือ แต่ละขั้นตอนมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป ขั้นตอนอาจเรียง ตามลำดับหรือไม่ก็ได้ บางขั้นตอนอาจต้องทำซ้ำหลายครั้ง จนกว่าจะแก้ไขปัญหาได้เป็นที่น่าพอใจ

๖) การให้คำปรึกษา เน้นสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความรู้สึกไว้วางใจ และกล้าเปิดเผยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้การให้คำปรึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๗) การให้คำปรึกษา มีทฤษฎี ขั้นตอนและทักษะการให้คำปรึกษาให้ได้เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมกับลักษณะของปัญหาและธรรมชาติของผู้รับคำปรึกษา

๘) การให้คำปรึกษา เน้นปัจจุบัน เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาอยู่ในโลกของความเป็นจริง และสามารถค้นหาแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้

๙) การให้คำปรึกษา ไม่มีคำตอบสำเร็จรูปตายตัว เพราะการให้คำปรึกษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ วิธีการแก้ปัญหาในแต่ละกรณีจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาพปัญหา โดยผู้รับคำปรึกษาจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

๑๐) การให้คำปรึกษา ต้องให้เกียรติ และยอมรับผู้ที่มาขอรับคำปรึกษาอย่างไม่มีเงื่อนไข ไม่ประหม่น และไม่วิพากษ์วิจารณ์ หรือตำหนิผู้รับคำปรึกษา

๑๑) ผู้ให้คำปรึกษา จะต้องเป็นผู้มีความรู้เรื่องการให้คำปรึกษา มีทักษะในการให้คำปรึกษาและต้องเชื่อว่า ผู้รับคำปรึกษามีศักยภาพที่จะค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาของเขาได้เอง

นอกจากนี้ Burnard^{๑๖} ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของการให้คำปรึกษาไว้ว่า ในกระบวนการให้คำปรึกษาจะต้องมีการพบกันของบุคคลอย่างน้อยสองคน คือ ผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา มีการติดต่อสื่อสารกันด้วยวาจาและกริยาท่าทาง โดยสองฝ่ายรับรู้ถึงสถานการณ์ของการปรึกษา และมีความตั้งใจที่จะติดต่อกัน สัมพันธภาพนี้ไม่ใช่เรื่องของการพบปะสังสรรค์ทางสังคม แต่เป็นการติดต่อเพื่อช่วยเหลือกันโดยวิชาชีพ รวมทั้งจะต้องมีสถานที่ให้คำปรึกษาที่เหมาะสม

^{๑๖}Burnard. P, *Counseling Skills Training: A Sourcebook of Activities for Trainers (Training Activities)*, (London: Kogan Page, 1992), p. 136.

ส่วน คมเพชร ฉัตรศุภกุล, ๒๕๔๗^{๑๗} กล่าวว่า ในสภาพความเป็นจริงของมนุษย์ มนุษย์ยังมีปัญหาอื่น ๆ นอกเหนือไปจากการศึกษาและอาชีพ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความสุขในชีวิตเป็นอย่างมาก เช่น เรื่องการคบเพื่อน การทำงานร่วมกับคนอื่น หรือแม้แต่เรื่องเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ดังนั้น ตั้งแต่เกิดจนจนกระทั่งตาย มนุษย์มีโอกาสจะพบปัญหาต่าง ๆ ได้เสมอ มีปัญหาเกิดขึ้น มนุษย์ก็ย่อมจะต้องการที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้นให้หมดไป

๒.๑.๓ ความสำคัญของการให้คำปรึกษา

ในการดำเนินชีวิตของคนเรา มักจะหลีกเลี่ยงการที่ต้องเผชิญกับความผิดหวัง ไม่ได้ตั้งใจ การสูญเสียและความโศกเศร้า รวมทั้งการเผชิญหน้ากับทางเลือกที่ต้องตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้เกิดเป็นความคับข้องใจ ความกลัว ความกังวล สับสนไม่แน่ใจ ซึ่งบางครั้งไม่สามารถจัดการกับความรู้สึกเหล่านี้ได้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ การให้คำปรึกษาเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรค เกิดแรงจูงใจที่จะแสวงหาแนวทางแก้ไข จากการศึกษาที่ได้พูดจากันจนทำให้เขาเข้าใจและเห็นปัญหาของตนเอง มองเห็นแนวทางแก้ไขและดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นได้ด้วยตนเอง การให้คำปรึกษาจึงเป็นแนวทางช่วยเหลือบุคคลที่มีความสำคัญเพราะ มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ^{๑๘}

- ๑) การให้คำปรึกษา เป็นแนวทางที่ดีในการช่วยเหลือผู้ที่ประสบกับปัญหา เนื่องจากการให้คำปรึกษา ทำให้ผู้ที่ประสบกับปัญหาหรือผู้รับคำปรึกษารู้สึกว่ามีใครสักคนที่สนใจเขา ยอมรับเขา ช่วยเขาสำรวจโอกาสที่เขา มี เพื่อให้เขาตัดสินใจเลือกในสิ่งที่เขาควรทำ
- ๒) ผู้รับคำปรึกษามีส่วนร่วมในการคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหา
- ๓) ผู้รับคำปรึกษา ได้ตัดสินใจในขั้นสุดท้ายด้วยตัวเองว่า ควรทำอะไรและอย่างไร ซึ่งโอกาสที่ผู้รับคำปรึกษาจะดำเนินการตามที่ตัดสินใจไว้สูงมากเนื่องจากเขาได้ตัดสินใจด้วยตัวเองไว้แล้ว
- ๔) การให้คำปรึกษาสนับสนุนให้คนคิดเพื่อตัวเองและมีอิสระในการเลือก
- ๕) ผู้รับคำปรึกษาสามารถปฏิเสธความช่วยเหลือของผู้ให้คำปรึกษาได้
- ๖) ผลของการให้คำปรึกษาที่สำคัญ คือผู้รับคำปรึกษาเจริญงอกงามและได้พัฒนาตน
- ๗) การให้คำปรึกษา เป็นแนวทางที่ผู้ให้คำปรึกษาแสดงความสนใจและช่วยผู้รับคำปรึกษาให้พัฒนาอย่างแท้จริง เอื้อให้ผู้รับคำปรึกษา วิเคราะห์ทำความเข้าใจในปัญหาและทดสอบแนวคิดในการแก้ปัญหาของเขาเอง

สำหรับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์^{๑๙} กล่าวว่า การให้การปรึกษา เป็นบริการวิชาชีพหนึ่ง ที่เน้นถึงสัมพันธภาพของการช่วยเหลือและพัฒนาบุคคลอย่างมีจุดหมาย เป็นเรื่องของชีวิตหนึ่งพยายาม

^{๑๗} คมเพชร ฉัตรศุภกุล, **ทฤษฎีการให้คำปรึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), ๒๕๔๗), หน้า ๕.

^{๑๘} มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ, **เทคนิคการให้คำปรึกษา: การนำไปใช้**, (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒), หน้า ๒-๓.

^{๑๙} ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, **การเปรียบเทียบทฤษฎีการให้การปรึกษาและการพัฒนาแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษาในประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา**, (๒๕๑๑) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๑ หน้าที่ ๑๕, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๔), หน้า ๓๕.

ยามให้ความช่วยเหลืออีกชีวิตหนึ่ง ซึ่งบุคคลที่ทำหน้าที่ให้การช่วยเหลือ ป้องกัน แก้ไข หรือพัฒนานั้น คือ ผู้ให้การปรึกษาซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะประสบการณ์ในการให้การ ปรึกษา สามารถให้ความช่วยเหลือและให้การปรึกษาแก่ผู้รับบริการให้สามารถเข้าใจเรื่องราวหรือ ปัญหาต่างๆที่นำมาปรึกษาให้กระจ่างยิ่งขึ้น สามารถใช้พลังปัญญาความสามารถของ ตนเองในการพิจารณา ตัดสิน ตกลงใจที่จะกระทำหรือเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในวิถีทางที่ เหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาตนได้อย่างเหมาะสมในที่สุด

ส่วน วัชร ทรัพย์มี^{๒๐} ได้สรุปความหมายของบริการให้การปรึกษาว่า เป็นกระบวนการ ของสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ให้การปรึกษาซึ่งเป็นนักวิชาชีพที่ได้รับการฝึกอบรมกับผู้รับการปรึกษาซึ่ง ต้องการความช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้น ได้ปรับปรุงทักษะในการตัดสินใจและทักษะในการแก้ปัญหา ตลอดจนปรับปรุงความสามารถในการที่ จะทำให้ตนเองพัฒนาขึ้น

ส่วนทิศทางการให้การปรึกษาในอนาคตนั้น ดวงมณี จงรักษ์^{๒๑} Nugent & Jones^{๒๒} เห็นสอดคล้องกันว่า การให้การปรึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ จะเป็นการให้การปรึกษาแบบหลากหลาย วัฒนธรรม (multicultural counseling) อีกทั้งมีลักษณะหวังผลการให้การปรึกษาในระยะสั้นมี กระบวนการให้การปรึกษาที่รวดเร็ว และมีความสะดวกสบายมากขึ้น อย่างเช่น การให้การปรึกษา ทางอินเทอร์เน็ต ทางโทรศัพท์ เป็นต้น

๒.๑.๔ ประเภทของการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษา สามารถแบ่งได้ ๒ ประเภท คือการแบ่งตามจำนวนผู้รับการให้คำปรึกษา และการแบ่งตามลักษณะของการให้คำปรึกษา ดังนี้

การแบ่งตามจำนวนผู้รับการให้คำปรึกษา สามารถแบ่งเป็น

๒.๑.๔.๑ การให้คำปรึกษารายบุคคล (individual counseling) คือ กระบวนการที่ช่วยให้มีการสำรวจและหาข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวและสถานการณ์ที่เป็นความต้องการของแต่ละ บุคคล โดยผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้ที่มารับคำปรึกษาเข้าใจตัวเองและโลกอย่าง ถูกต้องชัดเจนจากการที่ทั้งผู้ให้และผู้รับคำปรึกษา สำรวจความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษา สำรวจสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ตลอดจนหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจเลือกให้ที่เหมาะสม กับสถานการณ์ปัจจุบันของผู้รับคำปรึกษา มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ^{๒๓}

^{๒๐}วัชร ทรัพย์มี, **ทฤษฎีให้บริการปรึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๕.

^{๒๑}ดวงมณี จงรักษ์, **ทฤษฎีการให้การปรึกษาและจิตบำบัดเบื้องต้น**, (กรุงเทพมหานคร: สมาคม ส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), ๒๕๔๙), หน้า ๓๗.

^{๒๒}Nugent, F.A. & Jones K.D, **Introduction to the Profession of Counseling**. (Columbus, OH: Merrill Prentice Hall, 2005), p. 324.

^{๒๓}มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ. **เทคนิคการให้คำปรึกษา: การนำไปใช้**. (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการ ให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒), หน้า ๖.

สำหรับ Corey^{๒๔} ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการที่มุ่งให้เกิดความงอกงาม มีการพัฒนา มีการส่งเสริมและการป้องกัน มีการตระหนักรู้ในตนเอง และกำจัดสิ่งที่มาขัดขวางการเจริญเติบโต หรือความก้าวหน้าของบุคคล

ส่วน กาญจนวัลย์ ภิญโญศุภสิทธิ์^{๒๕} ให้ความหมาย การให้การปรึกษาเป็นรายบุคคล (individual counseling) หมายถึง กระบวนการที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายใต้สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน อาศัยการสื่อสารแบบสองทาง ระหว่างบุคคลหนึ่งในฐานะผู้ให้การปรึกษา ซึ่งทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้อีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้รับการปรึกษาได้ใช้ศักยภาพในการสำรวจ รับรู้และทำความเข้าใจตนเอง สิ่งแวดล้อม ปัญหา สาเหตุของปัญหาและความต้องการของคน ตลอดจนแสวงหาแนวทางแก้ไข ปัญหาเหล่านั้น และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสมได้ด้วยตนเอง

สำหรับ นิรันดร์ จุลทรัพย์^{๒๖} กล่าวว่า การให้การปรึกษารายบุคคล มีวัตถุประสงค์มุ่งที่จะช่วยให้ผู้รับการปรึกษาเกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหา สามารถตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไข ปัญหาอย่างชาญฉลาดและเหมาะสมกับตนเอง สามารถรับผิดชอบต่อตนเอง พึ่งตนเองได้ ซึ่งแสดงถึงความเป็นอิสระ ตลอดจนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีความสุขในชีวิต และได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ในการแก้ปัญหาของตนเอง

๒.๑.๔.๒ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (group counseling) คือกระบวนการให้การช่วยเหลือแก่กลุ่มคนที่มีปัญหาในชีวิตที่คล้ายคลึงกัน ผู้ให้คำปรึกษาหรือผู้นำกลุ่มจะมุ่งประเด็นของความแตกต่างระหว่างบุคคล และปัญหาของสมาชิก นอกจากนี้ สมาชิกในกลุ่มเองก็มีบทบาทในการพยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามแนวทางที่ผู้นำกลุ่มวางไว้ ในแต่ละครั้งของการเข้ากลุ่ม ผู้นำกลุ่มมีบทบาทเด่นในการนำ ทั้งนี้เพื่อให้การให้คำปรึกษาเกิดประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วมในการรับและให้ความช่วยเหลือในกลุ่มได้อย่างเต็มที่ ควรอยู่ระหว่าง ๕-๘ คน Jacobs, Masson & Harvill^{๒๗}

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นกระบวนการให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทำให้รู้สำนึกผ่านพฤติกรรมหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกิดการรู้สึกนึกคิด ยอมรับความจริงใจสืบเนื่องจากประสบการณ์ที่ได้จากพลังของสมาชิกกลุ่ม ทำให้เกิดบรรยากาศเอื้อต่อการพัฒนาทางจิตใจ และเกิดความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน Grizzell^{๒๘} และเป็นกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือบุคคลปกติ ที่มีปัญหาในลักษณะที่คล้ายคลึงกันหรือความต้องการเหมือนกัน และรวมกลุ่ม

^{๒๔}Corey, G, *Theory & Practice of Group Counseling*, 5th ed, (USA: Wadsworth Brooks, 2000), p. 97.

^{๒๕}กาญจนวัลย์ ภิญโญศุภสิทธิ์, เอกสารประกอบการสอน วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการปรึกษา และการให้คำปรึกษา, (สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๔), หน้า ๖๗.

^{๒๖}นิรันดร์ จุลทรัพย์, เอกสารประกอบการสอน วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการปรึกษา และการให้คำปรึกษา, (สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๔), หน้า ๖๘.

^{๒๗}Jacobs. Ed. E., Masson, R. L. & Harvill, R.L, *Group Counseling: Strategies & Skills*, 3rd ed, (London: Brooks/Cole, 1998), p. 86.

^{๒๘}Grizzell, J, *Behavior Change Theories and Models*. Retrieved (February 21, 2007): from <http://www.csupomona.edu/~jvgrizzell/best-practices/bctheory.html>, 2007.

กันเพื่อช่วยกันหาวิธีการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและสถานการณ์นั้น ๆ กาญจนา ไชยพันธุ์^{๒๙} มีจำนวนสมาชิกไม่มากเกินไป โดยให้สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมความรู้สึกเข้าใจตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ จึงเป็นกระบวนการเพื่อการป้องกัน และการเยียวยา การดำเนินการเป็นความลับของกลุ่มจะไม่เปิดเผยต่อบุคคลอื่น Gladding^{๓๐}

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจึงเป็นกระบวนการช่วยเหลือสมาชิกที่มีปัญหาในลักษณะเดียวกันโดยผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจในกระบวนการและเทคนิคของการให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสสำรวจตนเอง ร่วมตัดสินใจ แสดงความรู้สึก ความคิดเห็น กล้าเผชิญความจริง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่นจริงใจ การยอมรับ ความไว้วางใจ และความเข้าใจซึ่งกันและกัน และมีพฤติกรรมตามความมุ่งหมายของแต่ละกลุ่ม เป็นการให้คำปรึกษาเพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โดยมีส่วนร่วมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวหรือพฤติกรรม Venkatach^{๓๑} คำอธิบายดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีลักษณะ และกระบวนการให้คำปรึกษาแก่สมาชิกกลุ่ม ดังนี้

๑) สมาชิกกลุ่มมีจำนวนไม่มาก ได้รวมตัวกันด้วยความสมัครใจ และมีความพร้อม ให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกกลุ่มที่มีปัญหาค้ำค้ำคลึงกัน เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือแนวความคิดที่ดีกว่า ดังนั้น Gladding^{๓๒} จึงเห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นพื้นฐานในการรวมกลุ่มเพื่อให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาไม่ว่าจะเป็นกลุ่มฝึกอบรม (training groups) และกลุ่มการเรียนรู้ (learning groups) หรือกลุ่มจิตบำบัด (psychotherapy groups) กลุ่มเปลี่ยนพฤติกรรม (behaviour change groups) โดยทฤษฎีการบำบัดทางจิตวิทยาแบบ เกสตัลท์ (gestalt therapy) และกลุ่มพฤติกรรมปัญญานิยม (cognitive behaviour) พฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ที่มีเหตุผล (rational emotive behaviour) หรือละครบำบัด (psychodrama) เหล่านี้เป็นวิธีการและเทคนิคทางจิตวิทยาและการที่สมาชิกมารวมกันมีประสบการณ์ปัญหาที่คล้าย ๆ กัน รวมกลุ่มกันเพื่อช่วยกันหาวิธีการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา และสถานการณ์นั้น ๆ George & Christiani^{๓๓}

๒) สมาชิกกลุ่มมีปัญหาในลักษณะคล้ายคลึงกันและไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ อีกทั้งการเข้ากลุ่มเพื่อต้องการจะปรับปรุงตนใหม่ ดังนั้นลักษณะของสมาชิกกลุ่มจึงต้องมีปัญหาในลักษณะเหมือนกันและสมาชิกทุกคนจะต้องรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในกลุ่มและเรื่องที่พูดในกลุ่มต้องถือเป็นความลับ ในการนี้ ตามผลงานการศึกษาวิจัยของนักจิตวิทยา ได้นำแบบจำลองข้ามทฤษฎีมาใช้ในการ

^{๒๙} กาญจนา ไชยพันธุ์, การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group counseling), (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๔๙ก), หน้า ๕๓.

^{๓๐} Gladding, S.T., *Counseling a comprehensive profession*. (NJ: Prentice Hall, 1994).

^{๓๑} Venkatach, S., *Group counseling*. Retrieved (September 30, 2007): from <http://www.changingminds.org/articles/articles/group.counseling.htm>, 2007.

^{๓๒} Gladding, S.T. *Effective group counseling ERIC/CASS digest*. Retrieved (August 26, 2007): from <http://www.ericdigests.or/1994/group.htm>, 1998.

^{๓๓} George, L.R., & Christiani, S.T., *Counseling theory and practice*, (NJ: Prentice Hall, 1990).

ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในการเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มสุรา จึงได้คัดเลือกสมาชิกกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราที่มีปัญหาในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน Xiao & Wu^{๓๔}

๓) การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มุ่งหมายให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมสร้างบรรยากาศการยอมรับซึ่งกันและกันจะทำให้สมาชิกกล้าพูด กล้าเปิดเผยตนเองมากขึ้นในการยอมรับพฤติกรรมตนเอง และมีการพัฒนาตัวเองแก้ไขปัญหาลงมือทำให้เกิดการเปลี่ยนพฤติกรรมโดยตรง รวมทั้งให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นช่วยเหลือและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน กาญจนนา ไชยพันธ์, ๒๕๔๙, ๗^{๓๔}

๔) การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีความมุ่งหมายให้สมาชิกกลุ่มในการแก้ไขปัญหาลงมือ สมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจกันและยอมรับในการเข้าร่วมปรึกษาของกลุ่มทำให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจตนเองและผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม แนวความคิดและความรู้สึกในทางที่ดีขึ้น จึงทำให้เห็นว่าสมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ ในพฤติกรรมที่เป็นปัญหา โดยสามารถแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ ได้ แสดงว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสมาชิกของกลุ่มแต่ละคนมีความรู้สึกนึกคิดและสภาพจิตใจอยู่ในสภาพปกติเหมือนกับบุคคลทั่วไป โดยไม่ได้เป็นบุคคลที่เป็นโรคจิตหรือจิตบกพร่องแต่อย่างใด ดังนั้นการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะประสบผลสำเร็จเมื่อทุกคนมองปัญหาว่าเป็นปัญหาของตนเอง Gladding^{๓๕} การนำเอารูปแบบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแบบจำลองข้ามทฤษฎีมาประยุกต์ปรับใช้เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดื่มสุรา ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมการดื่มสุรา ไม่ใช่กลุ่มบุคคลที่เป็นโรคจิต หรือจิตบกพร่อง หรือจิตประสาทแต่อย่างใด Dunn & Yniguez^{๓๖}

๑. ลักษณะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเริ่มจากกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นเรียกว่าสมาคมให้คำปรึกษาอเมริกัน (American Counseling Association) ในปี ค.ศ.๑๙๗๓ อีกทั้งองค์กรในกลุ่มต่าง ๆ และในมหาวิทยาลัย ในภาควิชาจิตวิทยาและภาควิชาสังคมสงเคราะห์ได้ให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแก่กลุ่มเด็ก และผู้ใหญ่ที่ติดสุรา กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มมีปัญหาทางสังคม และพฤติกรรมกลุ่มติดสุรา และกลุ่มติดบุหรี่ กาญจนนา ไชยพันธ์, ๒๕๔๙ ก^{๓๖} การปรึกษาแบบกลุ่มได้มี

^{๓๔}Xiao, J. J. & Wu, J, Encouraging behavior change in credit counseling: An application of the Transtheoretical model of change (TTM), (Tucson, AZ: University of Arizona, 2006).

^{๓๕}กาญจนนา ไชยพันธ์, การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group counseling). (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๔๙ข), หน้า ๓๘.

^{๓๖}Gladding, S.T, Counseling a comprehensive profession, (NJ: Prentice Hall, 1994).

^{๓๗}Dunn, M.E., & Yniguez, R.M, Experimental demonstration of the influence of alcoholadvertising on the activation of alcohol expectancies in memory among fourth and fifth-grade children. Exp Cline Psychochemical, Vol. 7 No. 4, (1999): 473-483.

^{๓๘}กาญจนนา ไชยพันธ์, การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group counseling). (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๔๙ก), หน้า ๕๕.

การวิวัฒนาการขึ้นในเรื่องหลักเกณฑ์ กระบวนการให้คำปรึกษา เทคนิคการให้คำปรึกษา ต่าง ๆ ตามความมุ่งหมายของกลุ่มและปัญหาของสมาชิกกลุ่มมากขึ้น Corey^{๓๙} Gladding^{๔๐}

จำนวนสมาชิกกลุ่ม: นักจิตวิทยาทางการศึกษา George & Cristiani^{๔๑} เห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นการรวมตัวกันของสมาชิกกลุ่มตั้งแต่ ๓ คนขึ้นไป และคล้ายคลึงกับผู้เชี่ยวชาญการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เห็นว่า การให้คำปรึกษาแก่สมาชิกที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน ควร มีขนาดกลุ่ม ๘-๑๒ คน คล้ายคลึงกับ กาญจนา ไชยพันธุ์^{๔๒} นักวิชาการด้านจิตวิทยาเห็นว่า การให้คำปรึกษาแก่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปโดยไม่เกิน ๑๒ คน อย่างไรก็ตาม ในยุคของการพัฒนาทางจิตวิทยาด้วยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสมัยใหม่ นักจิตวิทยาเห็นว่า ขนาดสมาชิกกลุ่มในการให้คำปรึกษามีจำนวนเท่าใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ชนิดของกลุ่ม ปัญหาของกลุ่มและประสบการณ์ของผู้ให้คำปรึกษาในการกำหนดจำนวนและขนาดกลุ่มตามวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา

ระยะเวลาการให้คำปรึกษา: Gladding^{๔๓} นักวิชาการและนักจิตวิทยา เห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรใช้เวลาครั้งละ ๖๐-๙๐ นาที ในแต่ละสัปดาห์ และควรให้คำปรึกษาจำนวน ๑๐ ถึง ๑๒ ครั้ง สถานที่และห้องให้คำปรึกษาต้องมีความเงียบและมีไว้เพื่อกิจกรรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยเฉพาะ ควรจัดกลุ่มในรูปวงกลมเพื่อสมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะได้แสดงความคิดเห็น มีความรู้สึกร่วมกันและตระหนักในคุณค่าของการให้คำปรึกษาร่วมกัน สำหรับ Corey^{๔๔} เห็นว่า ระยะเวลาการให้คำปรึกษาย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่ม ปัญหาของกลุ่มและความชำนาญของผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งการให้คำปรึกษาสัปดาห์ละครั้ง เป็นแบบที่ใช้กันในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยทั่วไป แต่สำหรับเด็กหรือกลุ่มวัยรุ่นสมควรให้คำปรึกษาถี่ขึ้นเป็นสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง โดยใช้เวลาให้คำปรึกษาสั้น ๆ ไม่ใช้เวลานาน สำหรับผู้ใหญ่สมควรให้คำปรึกษาสัปดาห์ละครั้ง ใช้เวลา ๙๐ นาทีเป็นเวลา ๖ สัปดาห์ ส่วน กาญจนา ไชยพันธุ์^{๔๕} มีความเห็นว่าจำนวนครั้งไม่เกิน ๘-๑๒ ครั้งและอยู่ในระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี

^{๓๙}Corey, G. **Student manual for theory and practice of group counseling**, (7th ed.). Belmont, (CA: Thomson Brooks/Cole, 2008).

^{๔๐}Gladding, S.T. **Effective group counseling ERIC/CASS digest**. Retrieved (August 26, 2007): from <http://www.ericdigests.org/group.htm>, 1998.

^{๔๑}George, L.R., & Christiani, S.T, **Counseling theory and practice**. (NJ: Prentice Hall, 1990).

^{๔๒}กาญจนา ไชยพันธุ์, **การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group counseling)**. (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๔๙ก), หน้า ๕๘.

^{๔๓}Gladding, S.T, **Counseling: A comprehensive profession**, (4thed.), Upper Saddle River, (NJ: Prentice-Hall, 2000).

^{๔๔}Corey, G, **Student manual for theory and practice of group counseling**, (7th ed.), Belmont, (CA: Thomson Brooks/Cole, 2008).

^{๔๕}กาญจนา ไชยพันธุ์, **การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group counseling)**. (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๔๙ข), หน้า ๔๓.

๒. บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษามีบทบาทหน้าที่สำคัญในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต้องรู้ถึงทฤษฎีและมีความรู้เรื่องกลุ่ม รู้ทักษะ เทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับกลุ่ม รวมถึงการวินิจฉัยพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม Capuzzi & Gross^{๔๖} มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและเทคนิคของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นอย่างดีในด้านการสร้างสัมพันธภาพ (relationship) การสังเกต (observation) การกระตุ้นความสนใจ (stimulation) การให้กำลังใจและการส่งเสริม (encouragement) โดยมีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษา จูงใจให้สมาชิกกลุ่มได้เห็นถึงปัญหาตนเองที่ต้องแก้ไขซึ่งสมาชิกกลุ่มมีปัญหาในเริ่มแรกและไม่สามารถแก้ไขปัญหาดูตนเองได้จนกว่าผู้ให้คำปรึกษาจะใช้เทคนิคของกระบวนการให้คำปรึกษาเพื่อให้ผู้ที่เปลี่ยนพฤติกรรมตระหนักถึงปัญหาในพฤติกรรมเก่าที่เกิดขึ้นและมีความพร้อมในการเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และที่เป็นปัญหาไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสมและดีกว่า McBride^{๔๗}

๓. บทบาทของสมาชิกในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

สมาชิกกลุ่มมีบทบาทสำคัญต่อการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จากการศึกษาทางวิชาการของ Corey^{๔๘} พบว่า การแสดงออกทางพฤติกรรมของสมาชิกภายในกลุ่มโดยธรรมชาติแล้วมี ๔ ประเภท ได้แก่ (๑) พฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ (helping behaviour) (๒) พฤติกรรมต่อต้าน (resisting behaviour) (๓) พฤติกรรมควบคุมชักใยผู้อื่น (manipulating behaviour) และ (๔) พฤติกรรมเชิงอารมณ์ (emotional behaviour) ซึ่งสมาชิกกลุ่มควรมีความเข้าใจในพฤติกรรมสมาชิกกลุ่มเหล่านี้ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ของกลุ่มและได้รับประโยชน์จากกลุ่ม คล้ายคลึงกับ Trotzer^{๔๙} ได้กล่าวถึงสมาชิกว่า ควรจะพูดคุยสัมพันธ์กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งจำเป็นต่อการที่บุคคลจะได้รับประโยชน์จากกลุ่มและทำให้กลุ่มดำเนินไปด้วยดี

บทบาทหน้าที่ของผู้รับคำปรึกษาในการสร้างความสัมพันธ์พูดคุยกันระหว่างสมาชิก และสร้างความไว้วางใจและการยอมรับกัน ในกลุ่มเป็นปฏิสัมพันธ์ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาของสมาชิก Nelson^{๕๐} นักจิตวิทยาได้เสนอแนวทางที่เป็นบทบาทหน้าที่สมาชิกกลุ่มไว้ ดังนี้

^{๔๖}Capuzzi, D. & Gross, D. R, *Introduction to the counseling profession*, (2nd ed.), Boston, (MA: Allyn and Bocon, 1997).

^{๔๗}McBride, G, *Developments Transtheoretical Transformation*, Vol. 16 (1997): 7, Retrieved February 25, 2007, from http://corp.aadac.com/developments/dev_news_vol16_issue7.asp.

^{๔๘}Corey, G, *Student manual for theory and practice of group counseling*. (7th ed.). Belmont, (CA: Thomson Brooks/Cole, 2008).

^{๔๙}Trotzer, J.P, *The counselor and the group: Integrating theory: Training, and practice* (3rd ed.), (PL: Accelerated Development, 1999).

^{๕๐}Nelson, R. J, *Practical counselling skills: A psychological skills approach for the helping professions and for voluntary counsellors*. (London: Holt Rinehart, 1993).

๓.๑ การตั้งใจรับฟัง (deep listening) เป็นการฟังโดยมีความเข้าใจสิ่งที่สมาชิกกลุ่มได้พูดและพิจารณาว่าสมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกอย่างไร มีความเห็นอย่างไร เป็นการฟังทั้งเนื้อหาและความรู้สึกของสมาชิก

๓.๒ การช่วยให้สมาชิกทุกคนได้พูด (helping another talk) สมาชิกกลุ่มต้องช่วยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนได้พูดและแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกโดยเปิดเผย

๓.๓ การอภิปรายพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของกลุ่ม (discussing problem or concerns) หรือความวิตกกังวลของสมาชิกโดยสมาชิกกลุ่มได้พูดถึงปัญหาของตนเองและให้สมาชิกกลุ่มคนอื่นอภิปรายถึงปัญหาเดียวกันเพื่อหาวิธีช่วยเหลือและวิธีการแก้ปัญหา

๓.๔ การพูดเกี่ยวกับความรู้สึก (discussing feeling) เป็นการแสดงออกถึงความรู้ในปัญหาของสมาชิกกลุ่มซึ่งมีวิธีการแก้ไขอยู่ก่อนแล้วหรือมีวิธีการแก้ไขโดยแนวทางอื่น หรือปัญหาของสมาชิกแต่ละคน ไม่รู้ว่าปัญหาของเขาเป็นปัญหาเล็กหรือใหญ่จนกว่าจะได้แสดงความรู้สึกออกมา

๓.๕ การกล่าวยืนยัน (confirming) เมื่อสมาชิกกลุ่มพูดในสิ่งที่เคยกล่าวมาแล้วจะให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มหยาบยกขึ้นพูดอีกครั้ง เพื่อให้สมาชิกสำรวจและพิจารณาอีกครั้งว่า ข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวที่เป็นปัญหาเป็นอย่างไร

๓.๖ การวางแผน (planning) เป็นวิธีการที่ทำให้สมาชิก มีแผนในการแก้ไขสำหรับปัญหาของเขาหรือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสมและดีกว่า

๔. ขั้นตอนและเทคนิคในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษามีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเบื้องต้น เป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือให้ผู้รับคำปรึกษาที่มีปัญหาค้ำค้ำคลึงกัน หรือมีความต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีลักษณะเดียวกัน Counseling Center^{๕๑} ซึ่งมุ่งหมายให้ผู้รับคำปรึกษาได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีกว่าโดยผู้รับคำปรึกษามีโอกาสสำรวจตนเอง แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น การเผชิญหน้า และรับคำปรึกษาจากผู้ให้คำปรึกษาหรือความเห็นของสมาชิกกลุ่มที่มีความอบอุ่น จริงใจ การยอมรับ ความเข้าใจซึ่งกันและกันและมีความไว้วางใจกัน Gladding^{๕๒} George & Christiani^{๕๓} สมาชิกกลุ่มเข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ตนเอง รู้จักเคารพในสิทธิของบุคคลอื่น ช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหาของเพื่อนและของตนเองด้วยความซื่อสัตย์และจริงใจไม่เสแสร้งหรือแกล้งทำ กายจนนา ไชยพันธุ์^{๕๔} สอดคล้องกับแนวคิดของ Corey^{๕๕} และคล้ายคลึงกับ

^{๕๑}Counseling Center, **What is group counseling**, Retrieved (September 30, 2006): from [http:// www. Counsel.ufl.edu/base.asp?include=group Counseling.inc, 2007](http://www.Counsel.ufl.edu/base.asp?include=group Counseling.inc, 2007).

^{๕๒}Gladding, S.T, **Counseling a comprehensive profession**, (NJ: Prentice Hall, 1994).

^{๕๓}George, L.R., & Christiani, S.T, **Counseling theory and practice**, (NJ: Prentice Hall, 1990).

^{๕๔}กาญจนา ไชยพันธุ์, **การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group counseling)**, (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๔๗ก), หน้า ๕๙.

^{๕๕}Corey, G, **Theory & Practice of Group Counseling**, 5th ed, (USA: Wadsworth Brooks, 2000).

สันทนา วิจิตรเนาวรัตน์^{๕๖} และนักวิชาการด้านจิตวิทยา ปิยะพล ทรงอาจ^{๕๗} ได้อธิบายถึงขั้นตอนการดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการ จัดกลุ่ม ขั้นตอนเริ่มต้น ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนปฏิบัติและขั้นตอนสุดท้าย การยุติกลุ่ม (final stage) ดังนี้

๔.๑ ขั้นตอนการจัดกลุ่ม (formation of the group): ผู้ให้คำปรึกษาจะกำหนดประเภทของสมาชิกกลุ่ม ลักษณะของกลุ่ม การจัดหาสมาชิกกลุ่มที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน ขนาดจำนวนของกลุ่ม วัตถุประสงค์ของกลุ่มและหลักเกณฑ์ข้อบังคับของกลุ่ม สอดคล้องกับ Venkatech^{๕๘} เสนอแนะขั้นตอนการจัดกลุ่มแบ่งเป็น ๓ แนวทาง ดังนี้ (๑) การดำเนินการให้สมาชิกกลุ่มได้ทราบเกี่ยวกับกลุ่ม โดยคำแนะนำ ประกาศ หรือป้ายโฆษณา (๒) การคัดเลือกสมาชิกกลุ่มที่มีปัญหาในลักษณะคล้ายคลึงกัน (๓) การทำให้สมาชิกกลุ่มได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ปัญหาของกลุ่ม วิธีการดำเนินการของกลุ่ม และผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

๔.๒ ขั้นตอนเริ่มต้น (initial stage) เป็นขั้นตอนของการสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มให้มีความคุ้นเคยกัน เกิดความไว้วางใจกันอย่างแท้จริง และสมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้หน้าที่และวัตถุประสงค์ของกลุ่ม อย่างไรก็ตาม ในขั้นตอนเริ่มต้น สมาชิกกลุ่มจะมีความวิตกกังวลมาก (anxiety) และมีความรู้สึกว่าตนเองไม่ปลอดภัย (insecurity) ทำให้ให้เกิดสภาพการป้องกันตนเอง และเกิดแรงต่อต้าน และเกิดลังเลใจ (tentative) ในการเปิดเผยตนเองมาน้อยเพียงใด และจะไม่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ หรือเข้าใจตนเองผิดแปลกไปได้ จึงต้องมีพื้นฐานความไว้วางใจ ความคุ้นเคยกันภายในกลุ่ม และความรับผิดชอบของกลุ่ม Corey^{๕๙}

๔.๓ ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลง (transition stage) เป็นระยะที่สมาชิกกลุ่มเกิดความวิตกกังวล เกิดความขัดแย้ง และการควบคุม การท้าทายผู้นำกลุ่ม และความรู้สึกต่อต้านจึงเป็นบทบาทสำคัญของผู้ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สันทนา วิจิตรเนาวรัตน์^{๖๐}

๔.๔ ขั้นตอนดำเนินการ (working stage) เป็นขั้นตอนการดำเนินการที่ได้หลอมรวมประสบการณ์ในปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านมาในขั้นตอนริเริ่มในการสร้างความไว้วางใจของสมาชิกกลุ่ม การสร้างความคุ้นเคยของสมาชิกกลุ่ม การรับผิดชอบของกลุ่ม และขั้นตอนการเปลี่ยนแปลง ซึ่งใน

^{๕๖}สันทนา วิจิตรเนาวรัตน์. การเปลี่ยนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยการให้คำปรึกษาตามแบบจำลองข้ามทฤษฎี. คุชชินิพนธ์ โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตการพัฒนากิจการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, (ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๒), หน้า ๖๓.

^{๕๗}ปิยะพล ทรงอาจ. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแบบจำลองข้ามทฤษฎีเพื่อการเปลี่ยนพฤติกรรม การดื่มสุราของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา. คุชชินิพนธ์ โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตการพัฒนากิจการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, (ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๔), หน้า ๕๒-๕๘.

^{๕๘}Venkatech, S, *Group counseling*, Retrieved (September 30, 2007): from <http://www.changingminds.org/articles/articles/group.counseling.htm>, 2007.

^{๕๙}Corey, G, *Student manual for theory and practice of group counseling*, (7th ed.), Belmont, (CA: Thomson Brooks/Cole, 2008).

^{๖๐}สันทนา วิจิตรเนาวรัตน์, การเปลี่ยนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยการให้คำปรึกษาตามแบบจำลองข้ามทฤษฎี. คุชชินิพนธ์ โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตการพัฒนากิจการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, (ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๒), หน้า ๖๕.

ระหว่างการผ่านขั้นตอนเหล่านี้ สมาชิกกลุ่มได้รวมความรู้สึกส่วนลึกรวมเข้ากับกลุ่มว่า ตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เหมือนเป็นการรวมความรู้สึก หรือความเป็นปึกแผ่น (cohesion) และการนำผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (productivity) ของสมาชิกกลุ่มอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ปิยะพล ทรงอาจ^{๖๑}

๔.๕ ขั้นตอนสุดท้าย และการยุติกลุ่ม (final stage) เป็นขั้นตอนการให้คำปรึกษาที่สนับสนุนให้สมาชิกสามารถแก้ไขปัญหภายในกลุ่มได้ เพื่อให้สมาชิกนำไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีกว่าภายนอกกลุ่ม จึงเป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษาที่จะช่วยให้สมาชิกมีการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนพฤติกรรมและสมาชิกต้องดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนการช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจในการแก้ไขปัญหาลงสู่สำเร็จไปได้ก่อนมีการยุติกลุ่ม Corey^{๖๒} Gladding^{๖๓} และคล้ายคลึงกับ Venkatech^{๖๔} เห็นว่า ในขั้นตอนสุดท้ายและการยุติกลุ่มเป็นขั้นตอนการสรุป การรวมกลุ่มและการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการเข้ากลุ่มและสมาชิกกลุ่มอาจมีความรู้สึกกังวลจากการที่ต้องออกจากกลุ่ม ดังนั้น สมาชิกต้องมีการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จากการที่สมาชิกได้เข้ากลุ่มในการเรียนรู้พฤติกรรม และปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนแรก และนำไปปรับใช้ภายนอกกลุ่ม ซึ่งผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเพื่อที่สมาชิกของกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษาควรสรุปหรือช่วยกันให้กลุ่มเข้าใจในสิ่งที่เขาได้อภิปราย หรือหาวิถีทาง หรือแนวทางช่วยเหลือกันได้ดีขึ้น การยุติกลุ่มนี้ ยังจะช่วยให้กลุ่ม หรือสมาชิกแต่ละคนจะพบแนวทางออกที่จะจัดการและปฏิบัติต่อไป กาญจนา ไชยพันธุ์^{๖๕}

^{๖๑}ปิยะพล ทรงอาจ, การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแบบจำลองข้ามทฤษฎีเพื่อการเปลี่ยนพฤติกรรม การตีพิมพ์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี, คุชชินนิพนธ์ โครงการปรัชญาคณะศึกษาศาสตร์พัฒนาการบริหาร มหาวิทยาลัยปทุมธานี, (ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๔), หน้า ๕๒-๕๘.

^{๖๒}Corey, G, *Student manual for theory and practice of group counseling*, (7th ed.). Belmont , (CA: Thomson Brooks/Cole, 2008).

^{๖๓}Gladding, S.T, *Effective group counseling ERIC/CASS digest*. Retrieved (August 26, 2007): from <http://www.ericdigests.org/group.htm>, 1998.

^{๖๔}Venkatech, S, *Group counseling*. Retrieved (September 30, 2007): from <http://www.changingminds.org/articles/articles/group.counseling.htm>, 2007.p. 322.

^{๖๕}กาญจนา ไชยพันธุ์, การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group counseling), (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๔๙), หน้า ๔๖.

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา

๒.๒.๑ ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์^{๖๖} ให้ความหมาย ภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา วิชาการระดับปริญญาตรี ดังนี้

๑. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านทั่วไป มีดังนี้ (๑) ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของ มหาวิทยาลัยเพื่อช่วยเหลือดูแลช่วยเหลือนักศึกษาที่รับผิดชอบ (๒) ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษาและหน้าที่ของนักศึกษา (๓) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษาที่รับผิดชอบใน ฐานะครูกับศิษย์ (๔) พิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของนักศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของอาจารย์ที่ ปรึกษาให้ทันเวลา (๕) ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษา กรณีที่มีปัญหา (๖) ติดต่อกับนักศึกษาด้วยวิธีต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (๗) เก็บข้อมูลที่สำคัญของนักศึกษาที่รับผิดชอบไว้เป็นความลับ (๘) ให้การรองรับนักศึกษาเมื่อนักศึกษา ต้องการนำเอกสารไปแสดงแก่ผู้อื่นเช่นการศึกษาต่อ การขอรับทุนการศึกษา เป็นต้น (๙) จัดทำระเบียบน สะสมของนักศึกษาที่รับผิดชอบ (ดูตัวอย่างระเบียบสละสมในภาคผนวก ๔) (๑๐) ให้ความร่วมมือกับ คณะกรรมการการให้คำปรึกษาวิชาการระดับคณะ (๑๑) พิจารณาตักเตือนนักศึกษาที่มีความประพฤติ ไม่เหมาะสมหรือแต่งกายไม่เรียบร้อย (๑๒) ประสานงานกับผู้ปกครองนักศึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหา และ (๑๓) ติดตามนักศึกษาในความรับผิดชอบที่ขาดเรียนหรือมีปัญหา

การกำหนดเวลาให้นักศึกษามาพบอาจารย์ โดยการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ของนักศึกษา มี ๒ ลักษณะ คือ (๑) เมื่อนิสิตต้องการพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับคำปรึกษาหรือ พิจารณาคำร้องนั้นนักศึกษา สามารถติดต่อขอเข้าพบอาจารย์ได้ตามเวลาหรือวิธีการที่อาจารย์ที่ ปรึกษากำหนดไว้แต่ถ้านักศึกษา มีเหตุเร่งด่วนก็สามารถติดต่ออาจารย์ได้ทุกเวลา และ (๒) เมื่อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการต้องการประชุมนักศึกษา ในความดูแล ภาคเรียนละ ๒-๔ ครั้ง

การปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้และ ตระหนักในหน้าที่ เข้าใจในบทบาทภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา หลักการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ ปรึกษา ประกอบด้วย (๑) ด้านวิชาการ (๒) ด้านการปรับตัว (๓) ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และ (๔) ด้านการทำกิจกรรมของนิสิต โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{๖๗} ให้ความหมาย บทบาทภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ สำคัญ ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านวิชาการ (๒) ด้านอาชีพ (๓) ด้านบุคลิกภาพและทักษะชีวิต และ (๔) ด้านการส่งเสริมศักยภาพด้านต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้โดยปฏิบัติหน้าที่ตามข้อปฏิบัติที่คณะ กำหนด ดังนี้

^{๖๖}มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, คู่มือระบบการให้คำปรึกษาวิชาการ, (กาฬสินธุ์: สำนักบริการวิชาการ และวิจัย, ๒๕๕๔), หน้า ๘-๑๑.

^{๖๗}มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๕-๑๗.

๑. กำหนดเวลางาน (office hour) ในตารางสอนของอาจารย์ไม่น้อยกว่า ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน เพื่อให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในหมู่เรียนที่ตนรับผิดชอบ และ/หรือนักศึกษาทั่วไปที่ต้องการคำปรึกษาช่วยเหลือ

๒. กำหนดเวลากิจกรรมโฮมรูมนักศึกษาหมู่เรียนที่รับผิดชอบ อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อภาคเรียนเพื่อกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ จำนวนนักศึกษา การมาเรียน การออกกลางคันของนักศึกษา ให้คำปรึกษาชี้แนะการลงทะเบียน วิธีการเรียน ผลการเรียน การพัฒนาทักษะความรู้ความเข้าใจในวิชาการ ทักษะชีวิตและอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนานักศึกษา และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาทางการเรียนและปัญหาชีวิต

๓. อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถให้คำปรึกษา กับกับ การดูแล ติดตามนักศึกษาได้ในทุกเวลาที่เหมาะสม ตลอดระยะเวลาที่นักศึกษาในความรับผิดชอบศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย เพื่อดูแลให้นักศึกษา ประสบผลสำเร็จในการศึกษาจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัยโยนก^{๖๘} ให้ความหมาย อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์ที่ได้รับมอบหมายจากคณะ เพื่อทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่นักศึกษา ทั้งทางด้านการศึกษา วิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพ ให้คำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนอย่างเป็นระบบ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและเทคโนโลยี เพื่อให้ นักศึกษาพัฒนาตนเอง และมีความก้าวหน้าส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในอนาคต อีกทั้งคอยตักเตือนและดูแลความประพฤติ ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ เพื่อให้ นักศึกษาพัฒนาตนเป็นคนเก่ง คนดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข

๒.๒.๒ ความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา

การที่มหาวิทยาลัยจะปฏิบัติภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตให้บรรลุผลสำเร็จได้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย และหน่วยงานในมหาวิทยาลัย ส่วนหนึ่งที่สำคัญคือ “อาจารย์ที่ปรึกษา” ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อนิสิต ทั้งในทางวิชาการและด้านบุคลิกภาพของนิสิต โดยอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นผู้รับนโยบายจากมหาวิทยาลัยไปดำเนินการ พร้อมทั้งทำหน้าที่กำกับดูแล ให้คำปรึกษา และแนะนำนิสิตให้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยอันจะส่งผลให้นิสิตประสบความสำเร็จในการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งของมหาวิทยาลัยและของสังคม^{๖๙}

ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{๗๐} กล่าวว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมายและคาดหวังที่จะศึกษาในสาขาวิชาที่ตนเลือกให้สำเร็จ และพร้อมที่จะออกไปทำงานตามที่คาดหวัง นักศึกษาเหล่านี้มีภูมิหลังครอบครัวและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เมื่อเข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ในมหาวิทยาลัย ที่มีนักศึกษาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก มีกฎเกณฑ์ ระเบียบที่

^{๖๘}มหาวิทยาลัยโยนก, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (ลำปาง: สำนักวิชาการ, ๒๕๕๓), หน้า ๒.

^{๖๙}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๓.

^{๗๐}มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔), หน้า ๓.

แตกต่างกันจากสถาบันเดิม มีอิสระมากขึ้น ต้องอาศัยความรับผิดชอบตนเองมากขึ้น และต้องมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาคนอื่น ๆ ที่มีความหลากหลายในบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่เกิดปัญหาการปรับตัว ทั้งด้านการเรียน และการดำเนินชีวิต อาทิ เรียนไม่เข้าใจทำให้ผลการเรียนตกต่ำ มีปัญหาการคบเพื่อน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ถูกชักจูงไปในอบายมุข ยาเสพติด เป็นต้น และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว มหาวิทยาลัยจึงเห็นว่า กลไกอันสำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน และการพัฒนาบุคลิกภาพตนให้เกิดความเหมาะสม ตลอดจนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำเนินชีวิต คือ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่เข้มแข็ง และมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี สามารถช่วยนักศึกษาประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ตลอดระยะเวลาที่อยู่ในมหาวิทยาลัย จนสำเร็จเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

๒.๒.๓ คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์^{๗๑} กล่าวว่าคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี ประกอบด้วย

- ๑) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- ๒) ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของนิสิต
- ๓) สละเวลาพบกับนิสิตเพื่อทราบปัญหาของนิสิต
- ๔) เข้าใจปัญหาของนิสิต พร้อมและรับที่จะช่วยเหลือนิสิต
- ๕) มีเหตุผลและมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา
- ๖) มีทักษะการสื่อสาร
- ๗) เอาใจใส่ในความประพฤติของนิสิต
- ๘) เป็นบุคคลที่ยอมรับและพยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง
- ๙) มีจิตสำนึกของความเป็นอาจารย์อาชีพ
- ๑๐) มีความรับผิดชอบ
- ๑๑) มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา และมีจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา^{๗๒๗๑} กล่าวว่า คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

วิชาการระดับปริญญาตรี คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ มีดังนี้

- ๑) มีมนุษยสัมพันธ์
- ๒) มีความรับผิดชอบ
- ๓) ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ๔) มีความจริงใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- ๕) มีความเมตตากรุณา
- ๖) ไวต่อการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของนิสิตนักศึกษา

^{๗๑}มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (ปทุมธานี: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

^{๗๒}สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการใช้ระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, ๒๕๕๔), หน้า ๓-๔.

- ๓) มีความประพฤติเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิต นักศึกษา
  - ๔) พร้อมอุทิศเวลาให้กบนิสิตนักศึกษา
  - ๕) มีความคิดในเชิงบวก
- คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย
- ๑) มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ
  - ๒) มีความสามารถในการสื่อสาร
  - ๓) มีความรู้เรื่องกระบวนการให้คำปรึกษา เข้าใจแนวคิด และมีทักษะในการใช้เทคนิค

การให้คำปรึกษา

- ๔) มีความรู้และความเข้าใจธรรมชาติของนิสิตนักศึกษา
- ๕) มีความสามารถในการดูแลให้ความช่วยเหลือแก่นิสิต นักศึกษาเมื่อมีปัญหา
- ๖) มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารทันสมัย
- ๗) มีความรู้ และความเข้าใจสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมืองการ

ปกครอง

- ๘) มีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับ หลักสูตร และการลงทะเบียนเรียนของนิสิต

นักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{๗๓} กล่าวว่า บุคคลที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. ด้านความรู้ ความสามารถ อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ หลักสูตร อาทิ ปรัชญา โครงสร้าง รายวิชา และเกณฑ์การสำเร็จตามหลักสูตร และแผนการเรียน

๑.๒ กระบวนการและแนวปฏิบัติทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

๑.๓ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ทั้งในการเรียน กิจกรรม วินัยนักศึกษา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ การให้คำปรึกษาที่ถูกต้องตามหลักการ ทฤษฎี

๑.๕ บทบาทหน้าที่ ขอบเขตความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา

๒. ด้านบุคลิกภาพ อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่และให้คำปรึกษา ดังนี้

๒.๑ เป็นกัลยาณมิตร จริงใจ ทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่นใจ ไว้วางใจ และเชื่อใจ

๒.๒ กระตือรือร้น สนใจที่พร้อมจะรับฟัง เข้าใจและให้ออกาสแก่นักศึกษา

๒.๓ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

๒.๔ มีหลักการและเหตุผล และความถูกต้อง

๒.๕ มีอารมณ์ที่มั่นคง สุภาพ ให้เกียรติและรักษาเกียรติของนักศึกษา

^{๗๓}มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔),

๒.๖ มีเจตคติในการดูแล ช่วยเหลือนักศึกษา

๒.๗ อุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่

๓. ด้านจรรยาบรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาต้องเป็นผู้ที่ยึดมั่นในจรรยาบรรณของบุคลากรมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา และหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

๓.๑ มีจรรยาบรรณยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง ไม่ใช้อำนาจครอบงำผิดทำนองคลองธรรมต่อนักศึกษา

๓.๒ มีจรรยาบรรณต่อตนเอง มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และพัฒนาตนเพื่อปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓.๓ มีจรรยาบรรณต่อนักศึกษา พึงให้บริการนักศึกษาด้วยความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อและใช้กิริยาวาจาที่สุภาพอ่อนโยน เมื่อเห็นว่าเรื่องใดไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือไม่อยู่ในอำนาจของตน ควรชี้แจงเหตุผลหรือแนะนำให้ติดต่อผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องเรื่องนั้น ๆ ดำเนินการ

๓.๔ รักษาข้อมูลความลับส่วนตัวของนักศึกษาที่อาจก่อความเสียหาย ไม่วิพากษ์วิจารณ์ นักศึกษาแก่บุคคลอื่น หรือวิพากษ์วิจารณ์บุคคล และสถาบันของตนให้เสียหาย

๓.๕ พึงเป็นแบบอย่างในการประพฤติตนเป็นคนดี เหมาะสมกับวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยโยนก^{๗๔} กล่าวว่า คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี ควรมี ดังนี้

๑. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ได้แก่

๑.๑ มีมนุษยสัมพันธ์

๑.๒ มีความรับผิดชอบ

๑.๓ ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๑.๔ มีความจริงใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

๑.๕ มีความเมตตากรุณา

๑.๖ ไวต่อการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของนักศึกษา

๑.๗ มีความประพฤติเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี

๑.๘ พร้อมอุทิศเวลาให้แก่นักศึกษา

๑.๙ มีแนวคิดเชิงบวก

๒. คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถ ได้แก่

๒.๑ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา

๒.๒ มีประสบการณ์ในหน้าที่งานอาจารย์ที่ปรึกษา

๒.๓ รู้บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี

๒.๔ มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษา และมีจรรยาบรรณอาจารย์ที่ปรึกษา

๒.๕ มีความรู้เรื่องกระบวนการให้คำปรึกษา เข้าใจแนวคิดและมีทักษะในการใช้

เทคนิคการให้คำปรึกษา

๒.๖ มีความรู้และเข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา

๒.๗ มีความสามารถในการดูแลให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อมีปัญหา

^{๗๔}มหาวิทยาลัยโยนก, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (ลำปาง: สำนักวิชาการ, ๒๕๕๓), หน้า ๓.

๒.๘ มีความสามารถในการสื่อสาร

๒.๒.๔ จรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ต้องมีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อบรมคุณนิสัย จึงมีความจำเป็นที่อาจารย์ที่ปรึกษา ต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา มีผู้กล่าวถึงจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์^{๗๕} กล่าวถึงจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

๑) อาจารย์ที่ปรึกษาต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพของนักศึกษา โดยจะกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักศึกษาอย่างเป็นธรรม

๒) อาจารย์ที่ปรึกษาต้องรักษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในการดูแลให้เป็นความลับ

๓) อาจารย์ที่ปรึกษาต้องพยายามช่วยเหลือนักศึกษาจนสุดความสามารถ (ภายในขอบเขตความสามารถของตน) หากมีปัญหาใดที่เกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้ก็ควรแนะนำนักศึกษาผู้นั้นไปรับบริการจากผู้อื่น เช่น นักแนะแนว แพทย์ และนักกฎหมาย เป็นต้น

๔) อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์บุคคลหรือสถาบันใด ๆ ให้นักศึกษาฟัง ในทางที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่บุคคลหรือสถาบัน

๕) อาจารย์ที่ปรึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติที่เหมาะสมตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพในสาขาที่ตนสอน มีศีลธรรมจรรยาบรรณที่ดีงามเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา^{๗๖} กล่าวว่า จรรยาบรรณอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

๑) คำนึงถึงสวัสดิภาพและสิทธิประโยชน์ของนิสิตนักศึกษา

๒) รักษาความลับของนิสิตนักศึกษา

๓) พยายามช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาจนสุดความสามารถ หากมี ปัญหาใดที่เกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้ ก็ควรดำเนินการส่งต่อนิสิตนักศึกษาไปรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนั้นโดยตรง

๔) ไม่วิพากษ์วิจารณ์บุคคลหรือมหาวิทยาลัยให้นิสิตนักศึกษาฟัง ในทางที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่บุคคลหรือมหาวิทยาลัย

๕) เป็นผู้ที่มีความประพฤติที่เหมาะสมตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพในสาขาที่ตนสอนและมีศีลธรรมจรรยาบรรณที่ดีงาม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา

๖) ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาวิชาการแก่นิสิตนักศึกษาในความดูแลทุกคนด้วยความเสมอภาค

^{๗๕}มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (พุทธรธานี: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

^{๗๖}สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการใช้ระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. (กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

๗) ปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์^{๗๖} ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา ไว้ดังนี้

๑) ต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพของนักศึกษา โดยจะไม่กระทำการการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่นักศึกษาอย่างไม่เป็นธรรม

๒) ต้องพยายามช่วยเหลือนักศึกษาจนสุดความสามารถ (ภายในขอบเขตความสามารถของตน) หากมีปัญหาใดเกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้ควรแนะนำนักศึกษานั้น ไปรับบริการจากบุคลากรอื่นเช่น นักแนะแนว แพทย์ จิตแพทย์ และนักกฎหมาย

๓) ต้องรักษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้ความลับ

๔) ไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์บุคคลหรือสถาบันใด ๆ ให้นักศึกษาฟังในทางที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่บุคคลหรือสถาบัน นั้น ๆ

๕) ต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติที่เหมาะสมตามจรรยาแห่งวิชาชีพในสาขาที่ตนสอน และมีศีลธรรมจรรยาที่ดีงามเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

นอกจากนี้ สิริอร ช้อยุ่น และคณะ^{๗๗} กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องยึดหลักการของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

๑) อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องช่วยในงานอุดมศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์คือการสร้างบัณฑิตที่เป็นคนที่สมบูรณ์

๒) อาจารย์ที่ปรึกษาจะช่วยพัฒนาความพร้อมทางสติปัญญาให้ใฝ่รู้และวิธีการแสวงหาความรู้

๓) ช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จและมีชีวิตที่สมบูรณ์อยู่ในมหาวิทยาลัย

๔) ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง รู้จักตนเองรู้จักผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๕) พัฒนาทัศนคติ จริยธรรม และศิลปวัฒนธรรมให้นักศึกษา หลักการดังกล่าว อาจารย์ที่ปรึกษาจะได้เข้าใจหน้าที่ จรรยาบรรณ และทิศทางของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาได้ชัดเจนขึ้น เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาชีวิตนักศึกษา ช่วยให้เกิดทักษะ และทัศนคติอันจะช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความเจริญส่วนบุคคลต่อไป

๒.๓ ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เป็นศูนย์กลางการศึกษาและการเผยแผ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เน้นการจัดการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม โดยมีพันธกิจที่สำคัญคือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย

^{๗๖} มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการและกิจการนักศึกษา, (สงขลา: คณะวิศวกรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๓-๔.

^{๗๗} สิริอร ช้อยุ่น ภาสสินี ไทอินทร์ และวิระกาญจน์ สุเมธานุรักษ์กุล, ความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนุตรธานี, (นุตรธานี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนุตรธานี, ๒๕๕๓), หน้า บทคัดย่อ.

การบริการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การที่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยจะมีคุณภาพตามลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายปัจจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรับนิสิตที่หลากหลาย ต่างเพศต่างวัย ต่างสถานะ ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก “อาจารย์ที่ปรึกษา” จึงมีบทบาทภาระหน้าที่ที่สำคัญ เพราะอาจารย์เป็นผู้อยู่ใกล้ชิดนิสิต นอกจากให้กระบวนการเรียนรู้แล้ว ยังทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับนิสิตภายในมหาวิทยาลัย คอยดูแลชี้แนะแนวทางให้แก่ลูกศิษย์ ในการดำรงตนในมหาวิทยาลัยตลอดหลักสูตร สามารถช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาแก่นิสิต ซึ่งเป็นปัจจัยที่สนับสนุนการนำไปสู่ความสำเร็จ ในการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ โดยแบ่งภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ (๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว (๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และ (๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต^{๗๙}

๒.๓.๑ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ มีรายละเอียด ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{๘๐} กล่าวว่า บทบาทภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ ประกอบด้วย

๑) ให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร เกณฑ์สำเร็จการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตรและแผนการเรียน

๒) ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน และควบคุมการลงทะเบียนของนักศึกษา ให้เป็นไปตามแผนการเรียน และระเบียบของมหาวิทยาลัย

๓) ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีเรียนให้ประสบผลสำเร็จ วิธีการศึกษาค้นคว้า การทำโครงการ โครงงาน และกิจกรรมนักศึกษา

๔) ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาทุกภาคเรียน และกระตุ้นให้นักศึกษาพัฒนาผลการเรียนให้ดีขึ้น

๕) ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาในการเรียนวิชาต่าง ๆ

๖) ให้คำแนะนำตักเตือนนักศึกษาปฏิบัติให้ตรงตามกำหนดเวลาในปฏิทินวิชาการของมหาวิทยาลัย

๗) ตักเตือน ชี้แนะให้นักศึกษาดำเนินการตามระเบียบงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา และช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาทางวิชาการ

๘) ช่วยเหลือนักศึกษาในการให้ความเห็นและเซ็นเอกสาร แบบฟอร์มคำร้องต่าง ๆ ทางวิชาการ โดยให้ยึดหลักตามระเบียบ ข้อบังคับ และตรงตามเวลากำหนดของมหาวิทยาลัย

๙) ตรวจสอบการสำเร็จของนักศึกษาในความรับผิดชอบ ให้เป็นไปตามโครงสร้างและเงื่อนไขของหลักสูตร

^{๗๙}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔). หน้า บทนำ.

^{๘๐}มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๕-๑๗.

๑๐) ให้ปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์^{๕๑} กล่าวว่า บทบาทภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการระดับปริญญาตรี ดังนี้

๑) ให้คำแนะนำนักศึกษาในการค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักสูตรและวิธีการศึกษา

๒) ให้ข้อมูลที่ต้องแก่นักศึกษาที่เกี่ยวกับ กฎระเบียบและข้อบังคับที่สำคัญมากซึ่งอาจทำให้นักศึกษาต้องถูกลงโทษทางวินัย

๓) ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาโดยใช้ข้อมูลภูมิหลังความสนใจและความสามารถของนักศึกษาเพื่อการวางแผนประกอบอาชีพและแผนการศึกษา

๔) ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียนให้เหมาะสมกับแผนการศึกษาของนักศึกษา

๕) วิเคราะห์ผลการเรียน และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนให้เหมาะสมกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา

๖) ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

๗) ให้คำปรึกษานักศึกษาในการเลือกวิชาเอก-โท

๘) ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการเพิ่ม-ถอนวิชาเรียน

๙) ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการค้นคว้า

๑๐) ให้คำแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิดแก่นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

๑๑) ให้คำปรึกษาแนะนำหรือช่วยเหลือนักศึกษาเพื่อการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน

๑๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงกวาระดับปริญญาตรี

๑๓) ให้คำแนะนำนักศึกษให้ตรวจสอบการเรียนของนักศึกษาให้ครบหลักสูตร

การกำหนดเวลาให้นักศึกษามาพบอาจารย์ โดยการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการของนักศึกษา มี ๒ ลักษณะ คือ

๑) เมื่อนิสิตต้องการพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับคำปรึกษาหรือพิจารณาคำร้องนั้น นักศึกษา สามารถติดต่อขอเข้าพบอาจารย์ได้ตามเวลาหรือวิธีการที่อาจารย์ที่ปรึกษากำหนดไว้ แต่ถ้านักศึกษา มีเหตุเร่งด่วนก็สามารถติดต่ออาจารย์ได้ทุกเวลา

๒) เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการต้องการประชุมนักศึกษา ในความดูแล ภาคเรียนละ ๒-๔ ครั้ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์^{๕๒} กล่าวว่า บทบาทภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ และการสนับสนุนการศึกษา ได้แก่

^{๕๑}มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, คู่มือระบบการให้คำปรึกษาวิชาการ, (กาฬสินธุ์: สำนักบริการวิชาการและวิจัย, ๒๕๕๔), หน้า ๘-๑๑.

^{๕๒}มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (ปทุมธานี: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

- ๑) ให้การปรึกษาแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียนให้สอดคล้องกับแผนการเรียน
  - ๒) ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน
  - ๓) ควบคุมการลงทะเบียนของนักศึกษาเป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
  - ๔) ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้า และติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
  - ๕) ทักท้วงการลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาของนักศึกษาเมื่อพิจารณาเห็นว่าการลงทะเบียนเรียนวิชานั้นๆ ไม่เหมาะสม
  - ๖) ให้การปรึกษาแนะนำ หรือตักเตือน เมื่อผลการเรียนของนักศึกษาต่ำลง
  - ๗) ให้การปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาในการเรียนวิชาต่าง ๆ
  - ๘) ให้ความรู้ ความเข้าใจ และตรวจสอบเกี่ยวกับการคิดค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา
  - ๙) ให้การปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงและการหางานทำ
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา^{๔๓} กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ ดังนี้
- ๑) ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาในการค้นคว้าหาข้อมูล เกี่ยวกับ กฎระเบียบ ข้อบังคับ หลักสูตร และวิธีการศึกษา
  - ๒) ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นิสิตนักศึกษาที่เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบและข้อบังคับที่สำคัญมากซึ่งอาจทำให้นิสิตนักศึกษาต้องถูกลงโทษทางวินัย
  - ๓) ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาโดยใช้ข้อมูลภูมิหลัง ความสนใจและความสามารถของนิสิตนักศึกษาเพื่อการวางแผนประกอบอาชีพและแผนการศึกษา
  - ๔) ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและ การเลือกวิชาเรียนให้เหมาะสมกับแผนการศึกษาของนิสิตนักศึกษาและเป็นไปตามหลักสูตร
  - ๕) วิเคราะห์ผลการเรียนและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ ลงทะเบียนเรียนให้เหมาะสมกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตนักศึกษา
  - ๖) ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนิสิตนักศึกษาให้เป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตรและระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
  - ๗) ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาในการเพิ่ม-ถอนวิชาเรียน (๘) ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาในการเลือกวิชาเอก-โท
  - ๘) ให้คำแนะนำแก่นิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการค้นคว้า
  - ๑๐) ให้คำแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิดแก่นิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

^{๔๓}สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการใช้ระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศึกษภาพนักศึกษ, ๒๕๕๔), หน้า ๙.

- ๑๑) ให้คำปรึกษาแนะนำหรือช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาเพื่อการแก้ไขปัญหาด้าน การเรียน
- ๑๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี
- ๑๓) ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาให้ตรวจสอบการเรียนรายวิชาของนิสิตนักศึกษาให้

ครบหลักสูตร

ส่วนข้อปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ มีดังนี้^{๕๔}

๑) ศึกษาข้อมูลที่สำคัญ เช่น กฎระเบียบ หลักสูตร วิธีดำเนินการและบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

๒) สนใจติดตามข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อใช้ในการให้คำปรึกษา

๓) พัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการทั้งด้านบุคลิกภาพ

และด้านความรู้ความสามารถ

๔) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ

๕) กำหนดเวลาและวิธีการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาให้นักศึกษาเข้า พบเพื่อขอรับ

คำปรึกษา

๖) ประชุมนิสิตนักศึกษาในความดูแลภาคการศึกษาละ ๒-๔ ครั้ง (ภาคผนวก ข)

๗) เขียนบันทึกการให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตนักศึกษาโดยใช้ แบบฟอร์มที่มหาวิทยาลัย/ คณะจัดทำขึ้น (ภาคผนวก ข)

๘) รายงานผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาและปัญหาของ นิสิตนักศึกษาต่อคณบดีเมื่อสิ้นภาคการศึกษา (ภาคผนวก ข)

๙) ปฏิบัติให้ครบถ้วนตามหน้าที่กำหนดไว้

สำหรับข้อปฏิบัติของนิสิตนักศึกษาที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาวิชาการ มีดังนี้

๑) ศึกษาข้อมูลที่สำคัญและปฏิบัติตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับของคณะและของมหาวิทยาลัย

๒) เข้าร่วมกิจกรรมที่คณะและที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

๓) เข้าประชุมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตามที่อาจารย์ที่ปรึกษากำหนดไว้ แต่เมื่อมีปัญหาเร่งด่วนก็สามารถนัดพบอาจารย์ที่ปรึกษาได้

๔) ปฏิบัติตามแผนการศึกษาที่อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษาได้ร่วมกันกำหนดขึ้น

๕) ศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มความสามารถเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย คือ ความสำเร็จการศึกษา

๖) ช่วยเหลือและประสานงานให้เพื่อนนิสิตนักศึกษาได้รับคำปรึกษาทางวิชาการอย่างถูกต้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์^{๕๕} กล่าวว่า ข้อปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ดังนี้

^{๕๔}สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการใช้ระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, ๒๕๕๔), หน้า ๑๐-๑๑.

^{๕๕}มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, คู่มือระบบการให้คำปรึกษาวิชาการ, (กาฬสินธุ์: สำนักบริการวิชาการและวิจัย, ๒๕๕๔), หน้า ๘-๑๑.

๑) ศึกษาข้อมูลที่สำคัญ เช่น กฎระเบียบ หลักสูตร วิธีดำเนินการและบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

๒) สนใจติดตามข้อมูลจากแหล่งต่างๆเพื่อใช้ในการให้คำปรึกษา

๓) พัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการทั้งด้านบุคลิกภาพ และด้านความรู้ความสามารถ

๔) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ

๕) กำหนดเวลาและวิธีการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อขอรับคำปรึกษา

๖) ประชุมนักศึกษาในความดูแลทั้งหมด ภาคเรียนละ ๒-๔ ครั้ง

๗) เขียนบันทึกการให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษาโดยใช้แบบฟอร์มที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น

๘) รายงานผลการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ และปัญหาของนักศึกษาต่อคณบดี ทุกสิ้นภาคการศึกษา

๙) ปฏิบัติให้ครบถ้วนตามหน้าที่ที่กำหนดไว้

Winston, et al^{๘๖} ซึ่งประกอบด้วย Roger, B. Winston, Theodor, K. Miller, Steven, C. Ender and Thomas, J. Grites ได้เสนอหลักการเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างการให้คำปรึกษา (Model Advising Structure) ซึ่งมีหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑) การให้คำปรึกษาวิชาการควรจะจัดขึ้นโดยบุคลากรที่มีความสมัครใจ ผ่านการฝึกทักษะอย่างเป็นระบบมาแล้ว คำนึงถึงการให้คำปรึกษาเป็นความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และเป็นผู้ที่มีความชำนาญในการให้คำปรึกษา

๒) การให้คำปรึกษาวิชาการ เป็นหน้าที่สำคัญของสถาบันซึ่งจำเป็นต้องได้รับความสนใจและการ สนับสนุนเหมือนกับการเรียนการสอนในชั้น

๓) การให้คำปรึกษาวิชาการควรเป็นความร่วมมือของผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คณาจารย์ ฝ่ายกิจการนักศึกษาและตัวนักศึกษาเอง

๔) การให้คำปรึกษาวิชาการ ควรมีลักษณะเป็นกลไกในการควบคุมคุณภาพที่จะช่วยให้มาตรฐาน ทางวิชาการของสถาบันมีระดับสูง และช่วยให้นักศึกษาพึงพอใจในความต้องการพัฒนา ส่วนตน และการพัฒนาด้านการศึกษาถือเป็นภารกิจโดยตรงของสถาบัน

๕) การให้คำปรึกษาวิชาการช่วยให้นักศึกษาเข้าใจสถาบันมากขึ้น เข้าใจเป้าหมายของสถาบัน เข้าใจ จุดประสงค์ นโยบายของสถาบัน และช่วยให้นักศึกษาพึงพอใจประสบการณ์ด้านการศึกษาที่ได้รับ จากแนวคิดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คำปรึกษาทางด้าน วิชาการจะเป็นสิ่งที่ ช่วยในการพัฒนาการใช้ชีวิตในการเรียนของนักศึกษา ในทุก ๆ ด้านทั้งต้องอาศัยความร่วมมือกับคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกฝ่ายรวมทั้งตัวนักศึกษาเองด้วย

^{๘๖}Winston, R. B., T. K. Miller, S .C. Ender, and T. J. Grites, **Developmental Academic Advising**, (California: Jossey-Press, 1988), p. 62.

นอกจากนั้น Winston, et al^{๔๗} ยังได้เสนอหลัก ๗ ประการ ซึ่งเป็นหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการให้คำปรึกษาวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการให้คำปรึกษาวิชาการเชิงพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

๑) การให้คำปรึกษาวิชาการเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ในการพบปะกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษา วิชาการกับนักศึกษา ควรเป็นการพบที่มีทิศทางและเป้าหมายที่แน่นอนทั้งสองฝ่าย ต้องมีความรับผิดชอบและมีข้อตกลงร่วมกัน ต้องรู้ว่าจะให้ปรึกษาเรื่องอะไร และไม่ควรให้คำปรึกษาเรื่องใด

๒) การให้คำปรึกษาวิชาการจะต้องเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเพิ่มพูนประสบการณ์ ระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งควรจะสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบัน สิ่งที่ควรคำนึงก็คือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใด จะต้องรู้ว่าการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะส่งผลต่อนักศึกษาอย่างไร เหมาะสมหรือไม่

๓) การให้คำปรึกษาวิชาการจะต้องยึดถือเป้าหมายเป็นหลัก เป้าหมายที่กำหนดขึ้นต้องมาจากนักศึกษา และเกี่ยวข้องกับ การศึกษาอาชีพและการพัฒนาตนเอง อาจารย์ที่ปรึกษา วิชาการควรช่วยเหลือนักศึกษา ให้รู้จักกำหนดเป้าหมาย และท้าทายให้นักศึกษารู้จักคิดถึงลักษณะที่ตนเองต้องการหลังสำเร็จการศึกษา

๔) การให้คำปรึกษาวิชาการต้องมีมนุษยสัมพันธ์เป็นหลัก โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการจะต้องถือเป็นความรับผิดชอบต่อตน ในการที่จะทำให้คำปรึกษาดำเนินต่อไปด้วยดี อาจารย์ที่ปรึกษาต้องถือเป็นบทบาทโดยตรงที่จะให้ความสำคัญแก่นักศึกษา เป็นเอกัตบุคคล นอกจากนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการจะต้องเป็นผู้ฟังที่ดี ต้องแสดงออกให้เห็นถึงความยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาด้วยความเต็มใจ

๕) อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา โดยเฉพาะการ แสดงออกทางพฤติกรรม เช่น การรู้จักรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง และรู้จักวางตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ อิทธิพลของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษามากที่สุด คือการแสดงออกทางบุคลิกภาพ และพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการ พัฒนา เป็นการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และช่วยเหลือสังคม

๖) การให้คำปรึกษาวิชาการ ควรพยายามบูรณาการระหว่างความเชี่ยวชาญของการให้คำปรึกษากับการเป็นนักวิชาการ และความรอบรู้ในเรื่องกิจการนักศึกษา สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือความร่วมมือของคณาจารย์ เป็นสิ่งจำเป็นที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จในการให้คำปรึกษาทางวิชาการและ กิจกรรมนักศึกษาและมี ทักษะที่จะช่วยส่งเสริมให้ระบบการให้คำปรึกษาประสบความสำเร็จ

๗) อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ควรพยายามใช้ทรัพยากรในสถาบันและชุมชนให้เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ ควรปรับข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลด้านวิชาการ และการบริการนักศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นต่อโปรแกรมให้คำปรึกษาประสบผลสำเร็จได้

^{๔๗} Winston, R. B., T. K. Miller, S. C. Ender, and T. J. Grites. Developmental Academic Advising. (California: Jossey-Press, 1988), p. 67.

๒.๓.๒ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว มีรายละเอียด ดังนี้

นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา อยู่ในช่วงวัยของการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ส่วนใหญ่จะมีปัญหาเรื่องพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม การคบเพื่อน ค่าใช้จ่าย ความขัดแย้งต่าง ๆ มีดังนี้^{๘๘}

๑) ปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องห้ามแนะนำเกี่ยวกับการปรับตัวในการคบเพื่อนใหม่ ต้องระมัดระวังเรื่องยาเสพติด ความประพฤติทางเพศที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

๒) ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิต อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องตรวจสอบดู นักศึกษาบางคนมีปัญหาทางด้านสุขภาพจิตที่เนื่องมาจากปัญหาต่างๆเช่น ปัญหาการเรียน ปัญหาเรื่องการเดินทาง ปัญหาเรื่องการปรับตัว เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้จะมีผลต่อสุขภาพจิต ทำให้เกิดผลกระทบต่อ การดำรงอยู่ และการเรียนในห้องเรียน อาจารย์ที่ปรึกษาจึงมีบทบาทเหมือนพ่อแม่ที่ต้องคอยดูแล เอาใจใส่ หมั่นคอยสังเกตพฤติกรรมและคอยช่วยเหลือ

๓) ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย มีค่าใช้จ่ายที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ทั้งในการใช้จ่ายส่วนตัวและการเรียน บางคนมีโทรศัพท์มือถือและใช้เครื่องสำอางตามแฟชั่น ทำให้มี ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ถ้าครอบครัวไม่สามารถสนับสนุนได้จะเกิดปัญหา แม้ว่าจะมีกองทุน ICL ให้กู้ยืม หรือ ทุนอื่น ๆ ก็ตามถ้าหากการบริหารกิจกรรมบริหารการเงินไม่ดีก็จะก่อให้เกิดปัญหาตามมาได้

๔) ปัญหาความขัดแย้ง ที่อาจก่อให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง อาจเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น การรับน้องใหม่ การแย่งชิงคู่รัก การแข่งขันกีฬาระหว่างคณะ ระหว่างสถาบัน เป็นต้น รวมทั้งความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในตัวนักศึกษา จากการไม่สามารถปรับตัวในเรื่องต่าง ๆ ได้ ย่อมเกิดความขัดแย้ง ก่อให้เกิดความเครียด ซึ่งอาจนำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายเพื่อน ทำร้ายตนเอง เป็นต้น

ปัญหาการปรับตัวเป็นปัญหาสำคัญเบื้องต้นที่นักศึกษาใหม่จะพบในช่วงแรกของการเข้าสู่สถาบันการศึกษาใหม่ ถ้าได้รับการช่วยเหลือด้วยดีจากอาจารย์ที่ปรึกษาที่เอาใจใส่ดูแลตั้งแต่ต้น และเมื่ออยู่ในสถานศึกษามานานหลายปี จะมีปัญหาการเรียน การคบเพื่อน และค่าใช้จ่าย เป็นต้น โดยเฉพาะบางคนที่มีปัญหากระทบหลาย ๆ ด้านการเงิน ทางบ้าน เพื่อนฝูง จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต สมาธิ และการการเรียน ซึ่งจะทำให้มีสุขภาพจิตที่ไม่ดีมากขึ้น เพราะอาจต้องออกจากสถาบันการศึกษา ด้วยเหตุผลว่าสอบตก

๒.๓.๓ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

บุคลิกภาพนักศึกษา หมายถึง ลักษณะโดยรวมของนักศึกษาที่แสดงหรือกระทำให้ปรากฏ เช่น การเดิน การพูดจา การแต่งกาย กิริยามารยาท การมองเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น สถาบันการศึกษา ต้องการให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่ดีในขณะที่กำลังศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว มีรายละเอียด ดังนี้^{๘๙}

กระบวนการจัดกิจกรรมในสถาบันการศึกษา ต้องการให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี จึงมีกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพหลายลักษณะ ในรูปกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การสาธิต การวางแผน เกี่ยวกับการพูด การวางตัว การนำเสนอข้อมูล การแต่งกาย เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจ

^{๘๘}มหาวิทยาลัยแม่โจ้, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: คณะพัฒนาการท่องเที่ยว, ๒๕๕๔), หน้า ๓.

^{๘๙}มหาวิทยาลัยแม่โจ้, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: คณะพัฒนาการท่องเที่ยว, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

และนำมาปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเอง ซึ่งรวมถึงความประพฤติและการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เช่น การเคารพรุ่นพี่ การเคารพครูอาจารย์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันการศึกษา การเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น การซื่อสัตย์ และการตรงต่อเวลา

สิ่งดังกล่าวข้างต้น อาจารย์ที่ปรึกษาจะมีบทบาทได้ช่วยเหลือให้นักศึกษาในระหว่างการศึกษาในสถาบันได้อย่างเต็มที่และใกล้ชิด การกล่อมเกลากลับเป็นนิสัยจะช่วยให้นักศึกษาได้มีมาตรฐานด้านบุคลิกภาพที่ดี ตั้งแต่เป็นนักศึกษา เมื่อจบออกไปแล้วจะเป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{๙๐} กล่าวว่า บทบาทภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านบุคลิกภาพ และทักษะชีวิต ได้แก่

๑) ให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือน แก้ปัญหาส่วนตัว ทั้งสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต

๒) ให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือน การปรับตัวในการเรียน การทำกิจกรรม การเข้าสังคมการคบเพื่อน

๓) ให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือน การพัฒนาบุคลิกภาพ การวางตนอย่างเหมาะสม การสื่อสารกับบุคคลอื่น ทั้งด้านการพูด การเขียนและความประพฤติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์^{๙๑} กล่าวว่า หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการพัฒนา นักศึกษา มีดังนี้

๑) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับบริการต่างๆในมหาวิทยาลัยและเขตชุมชนใกล้เคียง

๒) ให้คำปรึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตหากมี ปัญหาใดที่เกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้ก็ควรดำเนินการส่งต่อนิสิตไปรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนั้นโดยตรง

๓) ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำรงชีวิตความปลอดภัย

๔) ให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านคุณธรรม จริยธรรมตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย

๕) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

๖) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา^{๙๒} กล่าวว่า หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้าน การพัฒนานิสิตนักศึกษา มีดังนี้

๑) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและชุมชน

^{๙๐}มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๕-๑๗.

^{๙๑}มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, คู่มือระบบการให้คำปรึกษาวิชาการ, (กาฬสินธุ์: สำนักบริการ วิชาการและวิจัย, ๒๕๕๔), หน้า ๘-๑๑.

^{๙๒}สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการใช้ระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, ๒๕๕๔), หน้า ๑๐.

๒) ให้คำปรึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต หากมี ปัญหาใดที่เกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้ ก็ควรส่งต่อนิสิตนักศึกษาไปรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านนั้นโดยตรง

๓) ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัย

๔) ให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านคุณธรรมจริยธรรมตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย

๕) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

๖) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{๙๓} กล่าวว่า หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการ พัฒนาส่งเสริมศักยภาพด้านต่าง ๆ มีดังนี้

๑) ให้ข้อมูลความรู้ ประชุม อบรม สร้างเสริมทักษะทางวิชาการ วิชาชีพตามโอกาส และเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักศึกษาทันโลก ทันเหตุการณ์และ/หรือเตรียมตัวให้พร้อม ที่จะออกไปใช้ชีวิตสังคมภายนอก

๒) แสวงหาทุน หางาน ให้ข้อมูลชี้แนะวิธีการในการขอรับทุนการศึกษาหรือการทำงานระหว่างการศึกษาและให้คำแนะนำ สั่งสอน อบรมเพื่อเตรียมศักยภาพ

๓) อบรมแนะนำวิธีการพัฒนาตนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จริยธรรมที่ เหมาะสมเพื่อความเป็นคนดี เก่ง และมีมารยาท ระเบียบวินัย

๔) ให้ความรู้ อบรม สร้างเสริมทักษะทางวิชาการ วิชาชีพ เพื่อสร้างสรรค์แข่งขันชิง รางวัล เผยแพร่ผลงานให้เป็นที่ประจักษ์และยกย่องเกียรติประวัตินักศึกษา

๒.๓.๔ การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต

มหาวิทยาลัยแม่โจ้^{๙๔} กล่าวว่า การให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรมของนักศึกษา ประสบการณ์ในการทำกิจกรรมของนักศึกษา มีความหมาย และมีคุณค่าที่เป็นพื้นฐานในการ ปฏิบัติงาน ภายหลังจากจบการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรสนับสนุนให้ประสบผลสำเร็จ โดยให้คำ เสนอแนะในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมทางสังคม เพื่อการเรียนรู้ การทำงาน หรือ กิจกรรมในการเสริมความรู้ทางวิชาการ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน การฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ผู้ประสานงานและผู้สนับสนุน ซึ่งจะต้องได้รับการปลูกฝังแนวคิดที่ต้งามในการทำกิจกรรม ดังนี้

๑) การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่ทางสถาบันจัดขึ้น หรือหน่วยงานอื่นๆดำเนินการ

๒) การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๓) การดูแลรักษาสุขภาพของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม

๔) พัฒนาทักษะการทำงานของตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ และ เรียนรู้วิธีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง

๕) การแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับการเรียน

๖) สร้างวัฒนธรรมความประพฤติที่ดีให้กับรุ่นพี่ หรือเป็นตัวอย่างให้กับรุ่นน้อง

^{๙๓}มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๕-๑๗.

^{๙๔}มหาวิทยาลัยแม่โจ้, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: คณะพัฒนาการท่องเที่ยว, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

๗) ปลุกจิตสำนึกของนักศึกษาให้ตระหนักในคุณค่าของมรดกของชาติ เช่น ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นไทย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัวนักศึกษา และสถานศึกษาให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา^{๕๕} กล่าวว่า หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านทั่วไป มีดังนี้

๑) ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยเพื่อดูแลช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาที่รับผิดชอบ

๒) ชี้แจงให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาและข้อปฏิบัติของนิสิตนักศึกษา

๓) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนิสิตนักศึกษาที่รับผิดชอบในฐานะครูกับศิษย์

๔) พิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ทันเวลา

๕) ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการเพื่อช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาในกรณีที่มีปัญหา

๖) ติดต่อกับนิสิตนักศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๗) เก็บข้อมูลที่สำคัญของนิสิตนักศึกษาที่รับผิดชอบไว้เป็นความลับ

๘) ให้การรับรองนิสิตนักศึกษา เมื่อนิสิตนักศึกษาต้องการนำเอกสารไปแสดงแก่ผู้อื่น เช่น การศึกษาต่อ การขอรับทุนการศึกษา เป็นต้น

๙) จัดทำระเบียบสะสมของนิสิตนักศึกษาที่รับผิดชอบ (ดูตัวอย่างระเบียบสะสมในภาคผนวก ๔)

๑๐) ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการการให้คำปรึกษาวิชาการ ระดับคณะ

๑๑) พิจารณาตักเตือนนิสิตนักศึกษาที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม หรือแต่งกายไม่เรียบร้อย

๑๒) ประสานงานกับผู้ปกครองนิสิตนักศึกษาเมื่อนิสิตนักศึกษามีปัญหา

๑๓) ติดตามนิสิตนักศึกษาในความรับผิดชอบที่ขาดเรียน หรือมีปัญหาอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{๕๖} กล่าวว่า บทบาทภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านอาชีพ มีดังนี้

๑) ให้ความรู้ ความเข้าใจในสถานการณ์ และโอกาสในการประกอบวิชาชีพในสายวิชาที่นิสิตเรียนอยู่ เพื่อเตรียมตัวและพัฒนาตนเองเข้าสู่วิชาชีพ

^{๕๕} สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการใช้ระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, ๒๕๕๔), หน้า ๘.

^{๕๖} มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๕-๑๗.

๒) ให้ข้อมูลและแนะนำแหล่งงาน สถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ จากศูนย์บริการข้อมูลและให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพของคณะ และจากแหล่งงานอื่น ๆ

๓) ให้คำแนะนำวิธีการหางานทำเพื่อเสริมรายได้ระหว่างศึกษา วิชาการทำงาน การปรับตัวในการทำงาน

ส่วนภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านบุคลิกภาพและทักษะชีวิต มีดังนี้

๑) ให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือน แก้ปัญหาส่วนตัว ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต

๒) ให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือน การปรับตัวในการเรียน การทำกิจกรรม การเข้าสังคม และการคบเพื่อน

๓) ให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือน การพัฒนาบุคลิกภาพ การวางตนอย่างเหมาะสม การสื่อสารกับบุคคลอื่น ทั้งด้านการพูด การเขียน และความประพฤติ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้^{๔๗} ให้ความหมาย การให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรมของนักศึกษา หมายถึง ประสบการณ์ในการทำกิจกรรมของนักศึกษาในสถาบันการศึกษา มีความหมาย และมีคุณค่าที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานภายหลังจบการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จโดยให้คำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ และกิจกรรมทางสังคมเพื่อการเรียนรู้ การทำงานหรือกิจกรรมในการเสริมความรู้ทางวิชาการนอกเหนือ จากการเรียนในห้องเรียน การฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตามผู้ประสานงานและผู้สนับสนุน ซึ่งจะต้องได้การปลูกฝังแนวคิดที่ดีงามในการทำกิจกรรม ดังนี้

๑) การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่ทางสถาบันจัดขึ้นหรือหน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการ

๒) การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๓) การดูแลสุขภาพของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม

๔) พัฒนาทักษะการทำงานของตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบและเรียนรู้วิธีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง

๕) การแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับการเรียน

๖) สร้างวัฒนธรรมความประพฤติที่ดีให้กับรุ่นพี่หรือเป็นตัวอย่างให้กับรุ่นน้อง

๗) ปลูกจิตสำนึกของนักศึกษาให้ตระหนักในคุณค่าของมรดกของชาติ เช่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นไทย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัวนักศึกษา และสถานศึกษาให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม เป็นต้น

อาจารย์ที่ปรึกษาเปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองของนักศึกษา จึงต้องใกล้ชิด รู้จัก และเข้าใจนักศึกษาทุกคน รู้จุดเด่นหรือลักษณะพิเศษของแต่ละคน พร้อมทั้งรู้จุดที่ต้องแก้ไข ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่เก็บความลับของนักศึกษาได้ ไว้วางใจได้ นักศึกษาเชื่อถือ อาจารย์ที่ปรึกษาจำต้องทำหน้าที่ป้องกันแก้ไข และส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษาอย่างเต็มที่ ในการป้องกันนักศึกษา คือให้ความรู้ให้คำแนะนำในส่วนต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักศึกษาได้รอดพ้นจากอุปสรรคทางการเรียนต่าง ๆ รวมถึงเรื่องส่วนตัว ส่วนการแก้ไข หมายถึง เมื่อนักศึกษาพบปัญหาใด ๆ จะต้องร่วมมือกับนักศึกษาแก้ไขอย่าง

^{๔๗}มหาวิทยาลัยแม่โจ้, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: คณะพัฒนาการท่องเที่ยว, ๒๕๕๔), หน้า ๔-๕.

ทันที สำหรับการส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษาคือ การสนับสนุนนักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพอย่างเต็มที่ สิ่งนี้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยเหลือนักศึกษาทั้งหมด ให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ จบการศึกษาทุกคนนั้น คือรางวัลชีวิตของอาจารย์ปรึกษาที่น่าภูมิใจ

๒.๔ แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา

การปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่ออาจารย์ที่ปรึกษารู้และตระหนัก ในบทบาทภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา เข้าใจในหลักการและแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย (๑) หลักการให้คำปรึกษา (๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา (๓) การบันทึกและรายงาน การปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา และ (๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม

๒.๔.๑ หลักการให้คำปรึกษา

Winston, et al^{๕๘} ได้เสนอหลักการเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างการให้คำปรึกษา (Advising Structure) ซึ่งมีหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑) การให้คำปรึกษาวิชาการควรจะจัดขึ้นโดยบุคลากรที่มีความสนใจ ผ่านการฝึกทักษะอย่างเป็นระบบมาแล้ว คำนึงถึงการให้คำปรึกษาเป็นความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และเป็นผู้ที่มีความชำนาญในการให้คำปรึกษา

๒) การให้คำปรึกษาวิชาการ เป็นหน้าที่สำคัญของสถาบันซึ่งจำเป็นต้องได้รับความสนใจ และการ สนับสนุนเหมือนกับการเรียนการสอนในชั้น

๓) การให้คำปรึกษาวิชาการควรเป็นความร่วมมือของผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คณาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษาและตัวนักศึกษาเอง

๔) การให้คำปรึกษาวิชาการ ควรมีลักษณะเป็นกลไกในการควบคุมคุณภาพที่จะช่วยให้มาตรฐาน ทางวิชาการของสถาบันมีระดับสูง และช่วยให้นักศึกษาพึงพอใจในความต้องการพัฒนา ส่วนตน และการพัฒนาทางการศึกษาถือเป็นภารกิจโดยตรงของสถาบัน

๕) การให้คำปรึกษาวิชาการช่วยให้นักศึกษาเข้าใจสถาบันมากขึ้น เข้าใจเป้าหมายของสถาบัน เข้าใจ จุดประสงค์ นโยบายของสถาบัน และช่วยให้นักศึกษาพึงพอใจประสบการณ์ด้านการศึกษาที่ได้รับ จากแนวคิดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คำปรึกษาทางด้าน วิชาการจะเป็นสิ่งที่ ช่วยในการพัฒนาการใช้ชีวิตในการเรียนของนักศึกษา ในทุก ๆ ด้านทั้งต้องอาศัยความร่วมมือกับคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกฝ่ายรวมทั้งตัวนักศึกษาเองด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{๕๙} ให้ความหมาย อาจารย์ที่ปรึกษาควรยึดหลักการ ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ดังนี้

^{๕๘}Winston, R. B., T. K. Miller, S .C. Ender, and T. J. Grites, *Developmental Academic Advising*, (California: Jossey-Press, 1988), p. 68.

^{๕๙}มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา*, (เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๘-๒๐.

๑) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษา โดยสร้างความศรัทธาน่าเชื่อถือ ไว้วางใจ ให้เกิดขึ้นด้วยวิธีการพูดอย่างเป็นมิตร เป็นกันเอง และพยายามเข้าใจนักศึกษา

๒) ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาควรศึกษาข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา สังเกตและเข้าใจในบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ตลอดจนลักษณะปัญหาเพื่อเลือกใช้วิธีแก้ปัญหาให้สอดคล้องกัน

๓) ความแตกต่างของลักษณะปัญหากับผลกระทบต่อชีวิตของนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาต้องเข้าใจปัญหาของนักศึกษาว่า มีปัญหาอุปสรรคด้านที่สามารถส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก อาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรให้คำปรึกษาได้ทุกด้าน และถือว่าเป็นภาระ หน้าที่โดยตรงของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งอยู่ใกล้ชิดเหมือนเป็นบิดามารดาคนที่สองของนักศึกษา ที่ต้องดูแลแก้ปัญหา ให้ความรัก ความอบอุ่นเช่นเดียวกัน

๔) การยอมรับ ให้เกียรติ เคารพ ตนเองและบุคคลอื่น อาจารย์ที่ปรึกษาพึงยอมรับนักศึกษาในฐานะ “ลูก” และ “ศิษย์” ให้เกียรตินักศึกษาทั้ง กิริยาท่าทาง คำพูด ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม พึงให้คำปรึกษาด้วยใจกว้าง หนักแน่น รับฟังด้วยความเมตตา เป็นกลาง ไม่กล่าวละเมิดผู้อื่นให้เสียหาย ไม่เป็นธรรม และสอนให้นักศึกษาพึงเคารพสิทธิของผู้อื่น ยอมรับบุคคลอื่นเช่นเดียวกับการยอมรับตน

๕) หลักการติดตามประเมินผล อาจารย์ที่ปรึกษาควรบันทึกการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา การแสวงหาข้อมูลเพื่อการตรวจสอบการทำความเข้าใจในปัญหาเรื่องราวให้กระจ่างและใช้เป็นฐานข้อมูลการให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป รวมทั้งติดตามผลภายหลังให้คำปรึกษาชี้แนะนักศึกษา

๖) หลักแห่งจรรยาบรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาพึงยึดถือจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษาครูอาจารย์ อย่างเคร่งครัด เช่นการรักษาข้อมูลความลับส่วนตัวของนักศึกษา ไม่ก่อสัมพันธ์ฉันทูสาว ไม่เรียกร่องเงินทองเพื่อแลกเปลี่ยนสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไม่นำนักศึกษาไปในทางเสื่อม ไม่ก่อปัญหาเพิ่ม เป็นต้น มหาวิทยาลัยแม่โจ้^{๑๐๐} ให้ความหมาย การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ หมายถึง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

๑) การวางแผนการเรียนให้จบการศึกษาในเวลาที่กำหนดตามหลักสูตร

๒) ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาให้คำแนะนำในกรณีมีปัญหาการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง

๓) สนับสนุนการเรียนของนักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด

๔) ทำงานร่วมกับนักศึกษาในการวางแผนการประชุมและกิจกรรมสัมพันธการสร้างความคุ้นเคย ให้มีความสัมพันธ์ที่ระหว่างนักศึกษา และระหว่างครูกับศิษย์ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนของนักศึกษา

๕) ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา เช่น การจดบันทึกคำบรรยาย การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง การอ่านตำรา การเขียนรายงานการนำเสนอรายงาน แก้ไขปัญหาผลการเรียนต่ำ เป็นต้น

^{๑๐๐}มหาวิทยาลัยแม่โจ้, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: คณะพัฒนาการท่องเที่ยว, ๒๕๕๔), หน้า ๒.

ส่วนการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัว^{๑๐๑} กล่าวว่า นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาอยู่ในช่วงวัยของการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่วนใหญ่จะมีปัญหาเรื่องพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม การคบเพื่อน ค่าใช้จ่าย ความขัดแย้งต่าง ๆ ดังนี้

๑) ปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับตัวในการคบเพื่อนใหม่ต้องระมัดระวังเรื่องยาเสพติด ความประพฤติทางเพศที่ไม่เหมาะสม

๒) ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิต อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องคอยตรวจสอบดูนักศึกษาบางคนมีปัญหาทางด้านสุขภาพจิตที่เนื่องมาจากปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการเรียน ปัญหาเรื่องการเดินทาง ปัญหาเรื่องการปรับตัว เป็นต้นปัญหาเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อสุขภาพจิต ทำให้เกิดผลกระทบต่ออาการอยู่และการเรียนในห้องเรียนอาจารย์ที่ปรึกษาจึงมีบทบาทเหมือนพ่อแม่ที่ต้องคอยดูแลเอาใจใส่หมั่นคอยสังเกตพฤติกรรมและคอยช่วยเหลือ

๓) ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายมีค่าใช้จ่ายที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นทั้งในการใช้จ่ายส่วนตัวและการเรียน บางคนมีโทรศัพท์มือถือและใช้เครื่องสำอางตามแฟชั่น ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ถ้าครอบครัวไม่สามารถสนับสนุนได้จะเกิดปัญหาแม้ว่าจะมีกองทุน ICL ให้กู้ยืม หรือทุนอื่น ๆ ก็ตามถ้าหากบริหารกิจกรรม บริหารการเงินไม่ดี ก็จะทำให้เกิดปัญหาตามมาได้

๔) ปัญหาความขัดแย้งที่อาจก่อให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง อาจเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น การรับน้องใหม่ การแย่งชิงคู่รัก การแข่งขันกีฬาระหว่างคณะ ระหว่างสถาบัน รวมทั้งความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในตัวนักศึกษา จากการไม่สามารถปรับตัวในเรื่องต่าง ๆ ได้ ย่อมเกิดความขัดแย้งก่อให้เกิดความเครียด ซึ่งอาจนำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายเพื่อน ทำร้ายตนเอง

ปัญหาการปรับตัว เป็นปัญหาสำคัญเบื้องต้นที่นักศึกษาใหม่จะพบในช่วงแรกของการเข้าสู่สถาบันการศึกษาใหม่ ถ้าได้รับการช่วยเหลือด้วยดีจากอาจารย์ที่ปรึกษาที่เอาใจใส่ดูแลตั้งแต่ต้น และเมื่ออยู่ในสถานศึกษามานานหลายปี จะมีปัญหาการเรียน การคบเพื่อน และค่าใช้จ่าย เป็นต้น โดยเฉพาะบางคนที่มีปัญหากระทบหลาย ๆ ด้าน จากการเงิน ทางบ้าน เพื่อนฝูงจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต สมาธิและการเรียนซึ่งจะทำให้มีสุขภาพจิตที่ไม่ดีมากขึ้น เพราะอาจต้องออกจากสถาบันการศึกษาด้วยเหตุผลว่าสอบตก

มหาวิทยาลัยแม่โจ้^{๑๐๒} กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ นั้น สถาบันการศึกษาต้องการให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่ดีในสถาบันการศึกษา และเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว ซึ่งบุคลิกภาพของนักศึกษา หมายถึง ลักษณะโดยรวมของนักศึกษาที่แสดงหรือกระทำให้ปรากฏ เช่น การเดิน การพูดจา การแต่งกาย กิริยามารยาท การมองเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น กระบวนการจัดกิจกรรมในสถาบันการศึกษาต้องการให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่ดีจึงมีกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพหลายลักษณะ ในรูปกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การสาธิตการวางแผนเกี่ยวกับการพูด การวางตัว การนำเสนอข้อมูล การแต่งกาย เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจ และนำมาปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเอง ซึ่งรวมถึงความประพฤติและการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เช่น การเคารพรุ่นพี่ การเคารพครูอาจารย์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบัน การศึกษา การเคารพ

^{๑๐๑}มหาวิทยาลัยแม่โจ้, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: คณะพัฒนาการท่องเที่ยว, ๒๕๕๔), หน้า ๓.

^{๑๐๒}มหาวิทยาลัยแม่โจ้, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: คณะพัฒนาการท่องเที่ยว, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

กฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น การซื่อสัตย์ และการตรงต่อเวลา เป็นต้น สิ่งดังกล่าวข้างต้น อาจารย์ที่ปรึกษาจะมีบทบาทได้ช่วยเหลือให้นักศึกษาในระหว่างการศึกษาในสถาบันได้อย่างเต็มที่และใกล้ชิด การกล่อมเกลาคอนเป็นนิสัยจะช่วยให้ นักศึกษาได้มีมาตรฐานด้านบุคลิกภาพที่ดี ตั้งแต่เป็นนักศึกษา และเมื่อจบออกไปแล้วจะเป็นคนที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

๒.๔.๒ เทคนิคการให้คำปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีเทคนิคในการให้คำปรึกษา เพื่อให้ นักศึกษารู้สึกว่า อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความอบอุ่น เป็นกันเองและสามารถเป็นที่พึ่งของนักศึกษาได้ (มหาวิทยาลัยโยนก, ๒๕๕๓: ๘) เทคนิคในการให้คำปรึกษา มีดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{๑๐๓} กล่าวว่า เทคนิคการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย (๑) เทคนิคการรับฟัง (๒) เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพ และ (๓) เทคนิคการให้คำปรึกษา ดังนี้

๒.๔.๒.๑ เทคนิคการรับฟัง ได้แก่

- ๑) มองนักศึกษาขณะรับฟังปัญหาด้วยความสนใจ
- ๒) วางท่าที่สบาย ไม่เคร่งเครียด
- ๓) ตอบสนองการพูด ของนักศึกษาด้วยการรับคำแสดงสีหน้าท่าทางตอบรับ
- ๔) สะท้อนความรู้สึกและเข้าใจความรู้สึกนักศึกษาด้วยการทวนคำพูดและแสดง ความเห็นใจ ต่อปัญหาที่นักศึกษาประสบอยู่
- ๕) ใช้ความเงียบในบางครั้งเพื่อให้ นักศึกษาทบทวนสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง
- ๖) กระตุ้นให้นักศึกษาระบายความเครียด ความคับข้อง ออกมาด้วยคำถามและ คำปลอบโยนโดยแสดงว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นที่พึ่ง ที่คิดหาทางช่วยเหลือ แนะนำได้

๒.๔.๒.๒ เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพ ได้แก่

- ๑) สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร อบอุ่น ด้วยการยิ้มแย้ม คำพูดอ่อนโยน
- ๒) สนใจชีวิต ความเป็นอยู่ของนักศึกษา ด้วยคำถามและแสดงท่าทาง
- ๓) เมตตากรุณาแก่นักศึกษา ด้วยข้อเสนอแนะที่ดีหลาย ๆ ทางที่ช่วยให้นักศึกษา พิจารณาเป็นทางออก
- ๔) แสดงความจริงใจเมื่อนักศึกษามาขอคำปรึกษา ด้วยการหยุดทำอย่างอื่น และ ตั้งใจ เต็มใจ กระตือรือร้นที่จะรับฟังนักศึกษา

๕) เปิดใจให้นักศึกษาทราบถึงความตั้งใจ สนใจ ที่ช่วยนักศึกษาเสมือนลูก และ ศิษย์ที่ห่วงใยนักศึกษา และคอยติดตามไถ่ถามอย่างสม่ำเสมอถึงผลจากการให้คำปรึกษาไปแล้ว

๒.๔.๒.๓ เทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่

- ๑) ให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง ถูกวิธี โดยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้มาก และถ่องแท้ อาจารย์ที่ปรึกษาต้องจดจำข้อมูลเหล่านี้ อย่างแม่นยำ และเรียนรู้วิธีแก้ปัญหา

^{๑๐๓}มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔), หน้า ๒๐-๒๑.

๒) รับฟังปัญหา ข้อมูลต่าง ๆ ให้ครบถ้วนทุกด้านโดยกระตุ้นให้นักศึกษาบอกเล่าเรื่องราว เหตุผล ความรู้สึกให้หมด ระหว่างฟังไม่ควรขัดจังหวะ หรือใช้คำพูดตอบโต้ว่าไม่ควรเป็นเช่นนั้น เช่นนี้ จนนักศึกษาไม่กล้าบอกข้อมูลให้ครบถ้วน

๓) การตีความเรื่องราวข้อมูลที่ไม่ชัดเจน ควรถามความเห็น ความรู้สึกจากนักศึกษาด้วยว่าอาจเป็นเช่นนั้น เช่นนี้ได้ และสามารถชี้ทางเสนอแนะบนหลักฐานข้อมูลข้อเท็จจริงที่มีอยู่นั้น การตีความใด ๆ หากตีความผิดพลาดไม่ใช่หลักการดังกล่าวอาจทำให้การแก้ปัญหาผิดพลาดได้

๔) การสะท้อนตัวตนของนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่น โดยใช้คำพูดกระตุ้นให้นักศึกษาได้สำรวจตนเอง และกล้าแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาหรืออาจารย์บอกความรู้สึกนึกคิดของตนวิจารณ์นักศึกษาออกมาตรง และจริงใจเพื่อให้เป็นกระจกสะท้อนที่นักศึกษาจะได้มองเห็น และเข้าใจตน และคนอื่นชัดเจนขึ้น แต่ทั้งนี้อยู่บนหลักแห่งความสุภาพ และบรรยากาศไม่เคร่งเครียด จริงจังเกินไป

๕) การตั้งคำถาม อาจารย์ที่ปรึกษาควรใช้คำถามที่ชัดเจน สุภาพและมีจุดหมายที่ต้องการให้นักศึกษาสะท้อนข้อมูลเหมาะสมและใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่แน่ชัด โดยมีจุดมุ่งหมายจะสร้างความเข้าใจในแง่มุมต่าง ๆ ของนักศึกษา

๖) การชี้ทางออกเพื่อแก้ปัญหาแก่นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาต้องใช้เทคนิคการให้กำลังใจ โดยใช้คำพูดกระตุ้นให้นักศึกษากล้าสู้ปัญหา เกิดความมั่นใจ และพร้อมที่จะแก้ไขปัญหา และเสนอแนะให้นักศึกษาใช้เหตุผลในการตัดสินใจด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา^{๑๐๔} และ^{๑๐๕} กล่าวว่า การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. พฤติกรรมการให้ความสนใจ มีดังนี้

๑.๑ การประสานสายตา

๑.๒ การแสดงถึงการมีส่วนร่วม ในการให้คำปรึกษาโดยใช้ลักษณะ ท่าทางที่เหมาะสม

๑.๓ การตอบสนองต่อการพูดของนิสิตนักศึกษาและความตั้งใจที่จะแก้ปัญหา

๑.๔ การสร้างจุดมุ่งหมายและการพัฒนาข้อผูกพันของการให้คำปรึกษา

๑.๕ การสะท้อนความรู้สึกและเข้าใจความรู้สึก

๑.๖ การใช้ความเงียบเพื่อการฟัง

๑.๗ การแสดงออกทางสีหน้า ลักษณะท่าทางที่แสดงออกทางร่างกาย น้ำเสียง จังหวะของการหายใจ

๒. เทคนิคในการสร้างสัมพันธภาพ มีดังนี้

๒.๑ สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร อบอุ่น ยิ้มแย้มแจ่มใส

๒.๒ ให้ความสนใจแก่นิสิตนักศึกษา

^{๑๐๔}สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการใช้ระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, ๒๕๕๔), หน้า ๑๒-๑๔.

^{๑๐๕}มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, คู่มือระบบการให้คำปรึกษาวิชาการ, (กาฬสินธุ์: สำนักบริการวิชาการ และวิจัย, ๒๕๕๔), หน้า ๘-๑๑.

- ๒.๓ ให้ความเมตตากรุณาแก่นิสิตนักศึกษา
- ๒.๔ แสดงความจริงใจเมื่อนิสิตนักศึกษามาขอรับคำปรึกษา
- ๒.๕ ยอมรับในคุณค่าและความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๒.๖ พยายามทำความเข้าใจทั้งความรู้สึก ปัญหา และความต้องการของนิสิตนักศึกษา

๒.๗ ให้ความช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาด้วยความเต็มใจ

๓. เทคนิคการให้คำแนะนำและการให้คำปรึกษา มีดังนี้^{๑๐๖}

๓.๑ การให้คำแนะนำ (advising) เป็นวิธีที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้การ ช่วยเหลือแก่นิสิตนักศึกษามากที่สุด สิ่งที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำนิสิตนักศึกษา มักจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่ใช้กันอยู่เป็นประจำ เช่น การลงทะเบียนเรียน การเพิ่ม-ถอน วิชาเรียนหรือ ปัญหาที่อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะและประสบการณ์มากกว่าสามารถช่วย นิสิตนักศึกษาได้

๓.๒ การให้คำปรึกษา (counseling) เป็นกระบวนการช่วยเหลือให้นิสิตนักศึกษา เข้าใจตนเอง สภาพแวดล้อมและปัญหาที่เผชิญอยู่และสามารถใช้ความเข้าใจดังกล่าว มาแก้ปัญหา หรือตัดสินใจเลือกเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตนเอง ดังนั้น เทคนิคในการให้คำปรึกษา ที่สำคัญที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรทราบมี ดังนี้

๓.๒.๑ การฟัง (listening) เป็นการแสดงความสนใจต่อนิสิตนักศึกษา โดยใช้ สายตาสังเกตท่าทางและพฤติกรรม เพื่อให้ทราบว่าอะไรเกิดขึ้นกับนิสิตนักศึกษา เทคนิคการฟังนี้ ประกอบด้วย การใส่ใจ ซึ่งมีพฤติกรรมที่ประกอบด้วย การประสานสายตา การวางท่าทางอย่างสบาย การใช้มือประกอบการพูด ที่แสดงถึงความสนใจต่อนิสิตนักศึกษา ในการฟังนี้ บางครั้งอาจารย์ที่ ปรึกษาอาจสะท้อนข้อความหรือตีความให้กระจ่างชัดหรือถามคำถามเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความ ต้องการของนิสิตนักศึกษา

๓.๒.๒ การนำ (leading) เป็นการกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาได้สำรวจ และกล้า แสดงออกถึงความรู้สึก เจตคติค่านิยม หรือการกระทำของตน

๓.๒.๓ การเรียบเรียงคำพูดใหม่ (paraphrasing) เป็นการตรวจสอบว่าอาจารย์ ที่ปรึกษาเข้าใจนิสิตนักศึกษาในสิ่งที่เขาต้องการ

๓.๒.๔ การสะท้อนกลับ (reflecting) เป็นการช่วยทำให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจ ตนเองเกี่ยวกับความรู้สึก ประสบการณ์ หรือปัญหาได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น

๓.๒.๕ การเผชิญหน้า (confrontation) เป็นเทคนิคที่อาจารย์ที่ปรึกษาใช้ใน กรณีที่พบว่า นักศึกษามีความขัดแย้งกันในการคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม โดยการนำความ ขัดแย้งมานำเสนอในรูปประโยคบอกเล่า และจะใช้คำว่า “และ” เชื่อมระหว่างความขัดแย้ง ๒ ประเด็น โดยห้ามใช้คำว่า “แต่” เชื่อมโดยเด็ดขาดเพราะจะเป็นการตำหนิ

^{๑๐๖}มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, คู่มือระบบการให้คำปรึกษาวิชาการ, (กาฬสินธุ์: สำนักบริการวิชาการ และวิจัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๐-๑๑.

๓.๒.๖ การตั้งคำถาม (questioning) อาจารย์ที่ปรึกษาควรใช้คำถามที่เหมาะสมและใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่แน่ชัดโดยมีจุดมุ่งหมายจะสร้างความเข้าใจในแง่มุมต่างๆ ของนิสิตนักศึกษา

๓.๒.๗ การตีความ (interpretation) เป็นกระบวนการที่อาจารย์ที่ปรึกษาอธิบายความหมายของเหตุการณ์ให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าใจปัญหาของตนเอง ในด้านอื่นที่อาจยังไม่ได้มองมาก่อน และช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าใจถึงปัญหาของตนเองให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

๓.๒.๘ การสรุป (summarizing) เป็นเทคนิคที่อาจารย์ที่ปรึกษาใช้เพื่อสรุปเรื่องราวต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาอันเนื่องมาจากความรู้สึกที่สับสน เพราะมีเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นปัญหามากมาย หรือสามารถใช้ในการสรุปในโอกาสที่จะสิ้นสุดการให้คำปรึกษา

๓.๒.๙ การให้ข้อมูล (information) เป็นการให้ข้อมูลด้านการศึกษาอาชีพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถตัดสินใจหรือเห็นช่องทาง ในการแก้ปัญหา

๓.๒.๑๐ การให้กำลังใจ (encouragement) เป็นการพูดเพื่อช่วยกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษา กล้าสู้ปัญหา เกิดความมั่นใจ และพร้อมที่จะแก้ไขปัญหา

๓.๒.๑๑ การเสนอแนะ (suggestion) เป็นการเสนอความคิดเห็นที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาโดยเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้เหตุผลในการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง^{๑๐๗}

๒.๔.๓ การบันทึกและการรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา

การปฏิบัติงานในหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานั้น อาจารย์ที่ปรึกษาต้องบันทึกการทำงานไว้อย่างเป็นระบบเป็นรายกรณี รายสัปดาห์ และภาคเรียน นับตั้งแต่นิสิตเข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาต้องรายงานการปฏิบัติงานโดยแบบบันทึกสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานแก่คณะ และมหาวิทยาลัย ต่อไป ตามเกณฑ์ภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษา การบันทึกให้คำปรึกษา และรายงานการปฏิบัติงาน ดังกล่าวนี้นอกจากจะช่วยเตือนความทรงจำเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติแล้วยังช่วยติดตาม ดูแลช่วยเหลือนิสิต ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย รวมทั้งยังช่วยให้อาจารย์ติดตามความก้าวหน้าของศิษย์ภายหลังจากการสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์^{๑๐๘} กล่าวว่า การบันทึก และการรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา มีดังนี้

- ๑) รวบรวมประวัตินิสิตลงระเบียบนสะสม ตามแบบบันทึก มรว.ทป. ๐๑
- ๒) รายงานการพบอาจารย์ที่ปรึกษา ตามแบบบันทึก มรว.ทป. ๐๒
- ๓) รายงานการบันทึกการให้คำปรึกษา ตามแบบบันทึก มรว.ทป. ๐๓ บันทึกการขอความช่วยเหลือ/แนะนำ นิสิต ตามแบบบันทึก มรว.ทป. ๐๔ และบันทึกการขอเชิญผู้ปกครองของ นิสิตพบเพื่อปรึกษาหารือ ตามแบบบันทึก มรว.ทป. ๐๕ สำหรับแบบบันทึก มรว.ทป. และ มรว.ทป. ๐๕ ให้รายงานเฉพาะกรณีที่มีการใช้แบบบันทึก

^{๑๐๗}มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, คู่มือระบบการให้คำปรึกษาวิชาการ, (กาฬสินธุ์: สำนักบริการวิชาการ และวิจัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑.

^{๑๐๘}มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (ปทุมธานี: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

๔) อาจารย์ที่ปรึกษาต้องรายงานการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาประจำภาคการศึกษาตามแบบบันทึก มรว.ทป. ๐๖

๕) เมื่อสิ้นภาคการศึกษา คณะต้องดำเนินการให้นิสิตประเมินอาจารย์ที่ปรึกษาตามแบบบันทึก มรวทป. ๐๗

๖) เมื่อสิ้นปีการศึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาต้องประเมินตนเอง ตามแบบบันทึก มรว.ทป. ๐๘ และประเมินระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ตามแบบบันทึก มรว.ทป. ๐๙

๗) อาจารย์ที่ปรึกษาต้องรายงานการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามเอกสารหลักฐานแบบฟอร์มต่างๆ (มรว.ทป. ๐๑-มรว.ทป. ๐๙) โดยนำเสนอคณะเพื่อใช้ประกอบตามเกณฑ์ภาระงานของอาจารย์

๘. การรายงานการปฏิบัติงานดังกล่าว นอกจากช่วยเตือนความจำเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติแล้วยังช่วยติดตาม ดูแลช่วยเหลือนิสิตตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยรวมทั้งยังช่วยให้อาจารย์ติดตามความก้าวหน้าของศิษย์ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้วด้วย

๒.๔.๔ แนวปฏิบัติการจัดการจัดกิจกรรมโฮมรูม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{๑๐๙} ให้ความหมาย กิจกรรมโฮมรูม (Home room) เป็นกิจกรรมให้คำปรึกษากลุ่มแก่นักศึกษาในความรับผิดชอบ ซึ่งคณะถือเป็นภาระงานประจำของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ต้องจัดเป็นประจำทุกภาคเรียนนอกเหนือจากภาระการให้คำปรึกษาในชั่วโมงที่ปรึกษาหรือให้คำปรึกษาแก่นักศึกษานอกเหนือจากเวลาที่กำหนด

๒.๔.๔.๑ ประโยชน์ของกิจกรรมโฮมรูม มีดังนี้

๑) เสริมสร้างสัมพันธ์ ความเข้าใจ ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิตและระหว่างนิสิตในกลุ่มเดียวกัน

๒) สื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน แนะนำ พัฒนาบุคลิกภาพที่ดีแก่นิสิตติดตามดูแลนิสิตในด้านการเรียน การปรับตัว ตลอดจนวิธีการเรียนหนังสือในรายวิชาต่างๆ

๓) สนับสนุนงานบริหาร กิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย โดยอาศัยเป็นช่องทางสื่อสารเกี่ยวกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ ของมหาวิทยาลัยมาถึงนักศึกษาผ่าน อาจารย์ที่ปรึกษา และรับข้อมูลสะท้อนกลับ ในเรื่องความคิดเห็น ความต้องการของนักศึกษาผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาเช่นกัน

๒.๔.๔.๒ หลักการจัดการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีดังนี้

๑) กำหนดกิจกรรมโฮมรูม ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้งต่อภาคเรียน โดยจัดในช่วงเวลาตรงกันทุกหมู่เรียน ในชั่วโมงกิจกรรมหรือตามที่ตกลง หรือกำหนดกิจกรรมโฮมรูมในรูปแบบอื่นที่เห็นว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะการจัดการศึกษาของคณะและมหาวิทยาลัย

๒) สารระในกิจกรรมโฮมรูม ควรมีการกำหนดหัวข้อสื่อสาร อบรมโดยมีข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสื่อสารทำความเข้าใจ ทั้งด้านวิชาการ การเรียน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้โดยประสานกับคณะกรรมการดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษาของคณะและมหาวิทยาลัย

^{๑๐๙}มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา, (เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔), หน้า ๒๐-๒๑.

๓) มีการบันทึกการทำกิจกรรม การเก็บข้อมูลปัญหา หรือสนองความต้องการของนักศึกษา

๔) มีการติดตามผล ประเมินผลกิจกรรมโฮมรูม โดยอาจารย์ที่ปรึกษาบันทึกการปฏิบัติงานและรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการ และผู้รับผิดชอบ

๒.๕ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี

ประเทศไทยให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังปรากฏในกฎหมายและประกาศหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และเพื่อเป็นการพัฒนาไปอีกขั้นหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้มีการกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education) ขึ้น เป็นพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการประกันคุณภาพ การศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ดัชนีชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดให้มีระบบ กำกับติดตามและตรวจสอบการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยไว้ว่า การเรียนรู้ คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเอง จากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการเรียน กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย ๕ ด้าน คือ

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

๒) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การ วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วย ตนเองได้

๓) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการ ต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง ๕ ด้านเป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำที่บัณฑิตทุกคนในทุกระดับคุณวุฒิพึงได้รับ^{๑๑๐} และ^{๑๑๑}

ในการศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะของนิสิต นักศึกษา มีนักวิจัยส่วนหนึ่ง Clayton^{๑๑๒} Ehrenberg, Brewer, Gamoran & Willms^{๑๑๓} Ballou, Goldring & Liu^{๑๑๔} ใช้คะแนนเฉลี่ยระดับชาติในการอ่านด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ส่วน Alig-Mielcarek^{๑๑๕} ได้เพิ่มการเป็นพลเมืองที่ดี และทักษะด้านการเขียน และ มานะ สินธุวงษานนท์^{๑๑๖} ถือว่า องค์ประกอบของคุณภาพนักเรียน นิสิต นักศึกษา คือด้านความสุข ด้านความดี และด้านความเก่งตามลำดับ นอกนั้นยังมีนักการศึกษา Clement^{๑๑๗} เห็นว่า องค์ประกอบของคุณภาพของนิสิต นักศึกษา คือการมีความสุข

---

^{๑๑๐} สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, มาตรฐานการศึกษาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๓), (กรุงเทพมหานคร: สมศ. (องค์การมหาชน), ๒๕๕๐), หน้า ๒๖.

^{๑๑๑} สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, ๒๕๕๒), หน้า ๑๒.

^{๑๑๒} Clayton, M.A. The effects of family, school and peer support on the achievement outcomes of African American adolescents. A dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of doctor of philosophy in social work at Virginia Commonwealth University, 2008. p. 134.

^{๑๑๓} Ehrenberg, R. G., Brewer, D. J., Gamoran, A. & Willms, D, Class size and student achievement. *Psychological Science in the Public Interest*, Vol. 2 (2001): 1.

^{๑๑๔} Ballou, D., Goldring, E., & Liu, K, *Magnet schools and student achievement*, (New York: National Center for the Study of Privatization in Education, 2006).

^{๑๑๕} Alig-Mielcarek, J.M, *A model of school success : Instructional leadership, academic press and student achievement*. Dissertation for the degree of doctor of philosophy in graduate school of the Ohio State University, 2003.

^{๑๑๖} มานะ สินธุวงษานนท์, ปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, *วารสารศึกษาศาสตร์*, ปีที่ ๑๘ เล่มที่ ๒ (พฤศจิกายน ๒๕๔๙ - มีนาคม ๒๕๕๐): ๑๑๕-๑๒๗.

^{๑๑๗} Clement, N, Student wellbeing at school: The actualization of values in education, *International. Research Handbook on Values Education and Student Wellbeing*, Part 1 (2010): 37-62,

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา^{๑๑๘} เชื่อว่า คุณภาพของการศึกษาคือ คุณภาพของผู้เรียนที่มีสมรรถนะ มีคุณภาพดี เป็นคนดี และมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติสู่โลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ ได้มุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ซึ่งแนวทางดังกล่าว สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) ที่เน้นความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง^{๑๑๙}

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพโดยมุ่งหวังที่จะได้เห็นผู้เรียนที่พึงประสงค์เป็นทั้ง “คนดี คนเก่ง และคนมีความสุข” เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้มีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา^{๑๒๐} และ^{๑๒๑} ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ ดังนี้

๑) คนดี คือคนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ตั้งงามมีคุณธรรมจริยธรรมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจ และพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งเรียกว่า คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนักศึกษา

๒) คนเก่ง คือนักเรียนนักศึกษาที่มีคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ

๓) คนมีความสุข คือคนที่มีสุขภาพดีทั้งกาย และจิตใจ เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ดังนั้น เป้าหมายการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ที่สำคัญ ภายใต้วิสัยทัศน์ “จัดการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภูมิภาคอินโดจีน” วิทยาเขตขอนแก่น จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของวิทยาเขตขอนแก่น ในการจัดทำแผนพัฒนา ระยะที่ ๑๑ ไว้ดังนี้^{๑๒๒}

^{๑๑๘}สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, มาตรฐานการศึกษาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๓), (กรุงเทพมหานคร: สมศ. (องค์การมหาชน), ๒๕๕๐), หน้า ๒๖.

^{๑๑๙}สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔), (กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี), ๒๕๕๐

^{๑๒๐}สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์, ปัจจัยเชิงพระระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร, วารสารศึกษาศาสตร์, ปีที่ ๑๗ เล่มที่ ๒ (๒๕๔๘): ๔๗-๖๒.

^{๑๒๑}สุวิมล ว่องวานิช, โครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย, จุฬาสัมพันธ์, ปีที่ ๕๑ ฉบับที่ ๑๕ (๒๘ เมษายน ๒๕๕๑): ๑.

^{๑๒๒}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR), (ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๓-๘.

๑. การผลิตบัณฑิตและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
๒. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยทางพระพุทธศาสนา ระดับนานาชาติ
๓. การบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่ชุมชนและสังคมทุกระดับ ทั้งระดับชาติ และนานาชาติ

๔. การทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา และศิลปวัฒนธรรม

๕. พัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นศูนย์บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และศิลปวัฒนธรรม โดยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น มีเป้าหมายที่จะพัฒนาลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ๙ ประการ (นวลักษณ์ ๙ ประการ) ดังนี้

๑. มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส

๒. ใฝ่รู้ใฝ่คิด

๓. เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา

๔. มีความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา

๖. รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม

๗. รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม

๘. มีโลกทัศน์กว้างไกล

๙. มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

ดังนั้น เป้าหมายการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เพื่อใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ใฝ่รู้ใฝ่คิด มีโลกทัศน์กว้างไกล ฉลาดในการครองตนจนสำเร็จเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม นั้น ที่สำคัญคือ ผลผลิตที่เป็นตัวผู้เรียนต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นผู้มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรมของนิสิต (ethical behaviors of students) หมายถึง พฤติกรรมของนิสิตที่แสดงออก ดังมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

๑. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา (ability) หมายถึง เป็นคนมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาแล้วทบทวนความจำจากความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นๆ จากนั้นเป็นการใช้ความคิดรวบยอด กฎเกณฑ์ วิธีการที่จะนำมาแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายซึ่งจะทำให้พบวิธีการใหม่ในการแก้ปัญหา

๒. มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด (curiosity) หมายถึง เป็นคนที่มีคุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้น สนใจ ใฝ่คิดค้น แสวงหาความรู้ด้านต่างๆ ตลอดจนความสามารถในการจำแนกเปรียบเทียบและวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

๓. มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา (helpfulness) หมายถึงการนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อการบริหารวิชาการแก่พระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ สามารถนำ

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาบาปบุญการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคม รวมทั้ง การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๔. มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม (hospitality) หมายถึง เป็นผู้ที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ทุกคนในสังคม ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังสติปัญญา โดย มุ่งที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) ที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้ความสำคัญพร้อมทั้งด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทัน การเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางการพัฒนาคนดังกล่าว มุ่งเตรียม เด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้ พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน^{๑๒๓}

คุณธรรม จริยธรรม ของบุคคลนั้นมิได้มีมาแต่เกิด แต่เป็นการพัฒนาที่เกิดขึ้นหลัง โดย ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และนักจิตวิทยา Cole^{๑๒๔} มีความเชื่อว่า พัฒนาการทางคุณธรรม จริยธรรมจะเป็นตามลำดับขั้น ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมจึงต้องมีความเข้าใจ วิธีการให้การศึกษและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลโดยเฉพาะในสถาบันการศึกษา ซึ่งมี หน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักสูตรเพื่อให้นิสัย นักศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะนิสัยที่สอดคล้องกับการประเพณีที่สังคมต้องการ ดังนั้นภาระหน้าที่ของ สถานศึกษามีได้มีแต่เพียงการจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษามีความรู้ และทักษะพื้นฐานใน การดำรงชีวิตเท่านั้น หากแต่ยังมีความรับผิดชอบที่จะต้องสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ นิสิต นักศึกษาที่จะออกไปเป็นสมาชิกของสังคมอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา ที่ว่า การศึกษาในปัจจุบันขาดมิติทางด้านคุณธรรมอยู่มาก ซึ่งหากสังคมเรา เน้นแต่คนเก่งเราก็จะได้คนเก่ง แต่ถ้าหากคนเก่งเหล่านั้น ขาดคุณธรรมจริยธรรมเขาก็จะกลายเป็น คนที่เห็นแก่ตัว คิดถึงตัวเองมากกว่าส่วนรวม เพราะโดยปกติแล้วคนเก่งมักจะไม่อยากให้คนอื่นเก่ง กว่า จึงถือว่าหากเราสอนโดยเน้นให้เด็กเป็นคนเก่งโดยไม่คำนึงถึงเรื่องคุณธรรมก็จะเป็นการสร้าง ปัญหาให้กับสังคม ดังที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้^{๑๒๕}

คุณธรรม จริยธรรม เป็นคุณงามความดีที่ต้องประพฤติปฏิบัติหรือเป็นหน้าที่ที่ควร ปฏิบัติในการครองชีวิต ดังนั้นคุณธรรม จริยธรรม จึงหมายถึง การปฏิบัติการทำดี ละเว้นความชั่วอัน

^{๑๒๓} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔), (กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๐), หน้า ๑-๓.

^{๑๒๔} Cole, R, *The moral intelligence of children*, (New York: Random House, 1997). p.213.

^{๑๒๕} สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, *คุณธรรมนำความรู้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ คุณค่าความเป็นมนุษย์*, (กรุงเทพมหานคร: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น, ๒๕๕๐), หน้า คำนำ.

เป็นผลมาจากการคิดดี^{๑๒๖} การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จึงเป็นปัจจัยสำคัญ หรือเป็นกระบวนการในการศึกษา เพื่อขัดเกลาทางสังคมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้มีพฤติกรรมและความคิดที่ดีงาม ตามอุดมคติที่สังคมพึงประสงค์^{๑๒๗} ทั้งนี้ยังเป็นกระบวนการพัฒนาความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและพฤติกรรมที่ดีในปัจเจกบุคคล เพื่อสร้างสรรค์สังคมที่ดีที่เป็นหลักแห่งการควบคุมความประพฤติที่ดีงามของบุคคลและสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย^{๑๒๘}

ประเวศ วะสี^{๑๒๙} กล่าวว่า การสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมการพัฒนา มีความอยู่เย็นเป็นสุขอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์นั้น สังคมควรมีคุณธรรมที่พึงประสงค์อย่างน้อย ๘ ประการ ได้แก่

๑. ความซื่อสัตย์สุจริต
๒. ความมีน้ำใจ ความไม่ทอดทิ้งกัน ความมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อส่วนรวม
๓. มีความขยันขันแข็ง อดทน อดกลั้น พึ่งตนเองได้และไม่มัวเมาในอบายมุข
๔. มีสัมมาชีพ มีความพอเพียง
๕. มีความเคารพศักดิ์ศรี และคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคน สามารถรวมตัวร่วมคิดร่วมทำอย่างเสมอภาค

๖. อนุรักษ์ วัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ มีการให้อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

๗. มีความยุติธรรมและแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
๘. มีการพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ธานินทร์ กรัยวิเชียร^{๑๓๐} กล่าวว่า ในประเทศอังกฤษ ผู้ปกครองได้อบรมบุตรหลานด้วยการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้บุตรหลานเป็นเด็กดี เพราะเชื่อว่าเด็กดีต้องมาก่อน สำคัญกว่าเด็กเก่ง ซึ่งจะอบรมปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กให้เข้าใจด้วยคติธรรมง่าย ๆ ๗ ประการ คือ

๑. สัจจะพูดความจริง (truth)
๒. ความซื่อสัตย์สุจริต (honesty)
๓. ความรู้สึกในหน้าที่ (sense of duty)
๔. ความอดกลั้น (patience)

^{๑๒๖}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น, ๒๕๔๖), หน้า ๒๕๓, ๒๕๑.

^{๑๒๗}ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม, สำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). รายงานการประชุมเสวนา เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย. (วันพฤหัสบดีที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ณ โรงแรมสวนดุสิตพาเลซ กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๘), หน้า ๖.

^{๑๒๘}จรรยาพร ธรณินทร์, ความหมายและหลักการของคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม. (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓), หน้า ๑๗.

^{๑๒๙}ประเวศ วะสี, คุณธรรมนำการพัฒนา ยุทธศาสตร์สังคมคุณธรรม. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม), สำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน), (กรุงเทพมหานคร: พิมพ์อัมไพ, ๒๕๔๙), หน้า ๓๔.

^{๑๓๐}ธานินทร์ กรัยวิเชียร. คุณธรรม จริยธรรม กับปัญหาเยาวชนในสังคมไทย. จากการปาฐกถาในงานประกาศเกียรติคุณสถานศึกษาที่ได้รับพระราชทานในโครงการเชิดชูเกียรติสถานศึกษาที่สร้างคนดีให้สังคมด้วยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมดีเด่นรางวัลเกียรติคุณสัญญาธรรมศักดิ์, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิธรรมาภิบาล, ๒๕๔๙), หน้า ๗.

๕. ความเป็นธรรม (fair play)
๖. ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา (consideration for others)
๗. ความเมตตาธรรม (kindness)

ซึ่งการได้รับการปลูกฝังคตินี้มาตั้งแต่เด็ก ส่งผลให้เป็นนิสัยประจำชาติ และเป็นผู้มีคุณธรรมที่สูงส่ง (integrity) เป็นผู้มี ความหนักแน่น ความน่าเชื่อถือ ความเชื่อมั่นในหลักการและความถูกต้องและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

จากการทบทวนวรรณกรรม การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เป็นเครื่องมือในการผลักดันส่งเสริมให้บุคคลในสังคมมีพฤติกรรมและคุณลักษณะชีวิตที่พึงประสงค์ ดังนั้น การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในสถาบันการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนานิสิต นักศึกษา ให้ประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ดีงามทั้งกาย วาจา และจิตใจ เป็นเครื่องประคับประคองพฤติกรรมทางจิตใจ ทางกาย ให้มีความรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งการปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและสังคมให้ประพฤติปฏิบัติตาม กฎหมาย กฎระเบียบ หลักศาสนา และบรรทัดฐานของสังคม

๒.๖ บริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๑. ข้อมูลเบื้องต้นของวิทยาเขตขอนแก่น

๑.๑ ชื่อส่วนงาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น^{๑๓๑๑๒๙}

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus

๑.๒ ที่ตั้ง

เลขที่ ๓๐ หมู่ที่ ๑ บ้านโคกสี ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

โทรศัพท์ ๐-๔๓๒๘-๓๕๕๖-๗; โทรสาร. ๐-๔๓๒๘-๓๓๘๙

Website : <http://mcukk.com>

๑.๓ ประวัติความเป็นมา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงสถาปนาขึ้น ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ โดยพระราชทานนามว่า มหาธาตุวิทยาลัย เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๓๐ และได้เปิดดำเนินการศึกษาเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๓๒

เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๙๐ พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทตตมหาเถร) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุสมัยนั้น พร้อมทั้งพระเถรานุเถระฝ่ายมหานิกาย จำนวน ๕๗ รูปได้ประชุมพร้อมกันที่ตำหนักสมเด็จพระวัดมหาธาตุ ปรีक्षाหารีอได้ข้อยุติที่จะเปิดการศึกษาในรูปแบบมหาวิทยาลัย เปิดรับผู้สนใจวิชาพระพุทธศาสนาพระปริยัติสัทธรรมชั้นสูง ภาษาต่างประเทศและวิทยาการบางอย่างอันเป็นอุปกรณ์แก่

^{๑๓๑} มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR), (ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๑-๘.

การค้นคว้าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในครั้งนั้นมีจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกให้เข้าศึกษาปีแรกใน คณะพุทธศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๔๙๔ จำนวน ๑๖ รูป สำเร็จการศึกษาในปี ๒๔๙๘ เป็นพุทธศาสตรบัณฑิตรุ่นแรกจำนวน ๖ รูป

พุทธศักราช ๒๕๑๒ มหาเถรสมาคมได้ออกคำสั่งเรื่อง การศึกษาของมหาวิทยาลัย สงฆ์ พ.ศ. ๒๕๑๒ จำนวน ๑๒ ข้อ สารระสำคัญของข้อ ๓ ระบุส่วนที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไว้ว่า “ให้การศึกษาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ซึ่งดำเนินการอยู่แล้ว เป็นการศึกษาของคณะสงฆ์”

พุทธศักราช ๒๕๒๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ กำหนดวิถยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทางพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยมาตรา ๔ (๓) กำหนดไว้ว่า “ให้ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีวิถยฐานะชั้นปริญญาตรี เรียกว่า “พุทธศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “พ.บ.”

พุทธศักราช ๒๕๔๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล และเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๔ ตอนที่ ๕๑ ก ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๐

๑.๔ พัฒนาการด้านขยายส่วนงานจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๔๙๐ ตั้งคณะพุทธศาสตร์

พุทธศักราช ๒๕๐๕ ตั้งคณะครุศาสตร์

พุทธศักราช ๒๕๐๖ เปิดสอนหลักสูตรแผนกอบรมครูศาสนศึกษา ระดับประกาศนียบัตร พุทธศักราช ๒๕๑๖ ตั้งคณะเอเชียอาคเนย์ ต่อมาเปลี่ยนเป็นคณะมานุษยสงเคราะห์ศาสตร์

๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๑ ตั้งวิทยาเขตหนองคาย ที่วัดศรีสะเกษ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เปิดสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตรคณะครุศาสตร์

๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘ ตั้งวิทยาเขตนครศรีธรรมราช ที่วัดแจ้ง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘ ตั้งวิทยาเขตเชียงใหม่ ที่วัดสวนดอก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘ ตั้งวิทยาเขตขอนแก่น ที่วัดธาตุ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปัจจุบันย้ายที่ทำการไป ที่เลขที่ ๓๐ บ้านโคกสี ตำบลโคกสี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๙ ตั้งวิทยาเขตนครราชสีมา ที่วัดพระนารายณ์มหาราช อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันย้ายที่ทำการไปที่บ้านหัวถนน ถนนชาติพัฒนา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๙ ตั้งวิทยาเขตอุบลราชธานี ที่วัดมหาวันาราม อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ปัจจุบันย้ายที่ทำการไปที่บ้านหมากมี ตำบลกระโสบ อำเภอเมืองอุบล จังหวัดอุบลราชธานี

๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐ ตั้งวิทยาเขตสุรินทร์ ที่วัดศาลาลอย อำเภอเมืองสุรินทร์ ปัจจุบันย้ายที่ทำการไปอยู่ที่ หมู่ที่ ๘ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐ ตั้งวิทยาเขตแพร่ ที่วัดพระบาทมิ่งเมือง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔ ตั้งวิทยาเขตพะเยา ที่วัดศรีโคมคำ อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

พุทธศักราช ๒๕๓๕ ตั้งวิทยาเขตบาหลีศึกษาพุทธโฆส ที่วัดมหาสวัสดิ์นาคพุฒาราม อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ยังได้ตั้งวิทยาลัยสงฆ์ขึ้นอีก ๗ แห่ง ประกอบด้วย วิทยาลัยนครพนม วิทยาลัยเลย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน วิทยาลัยนครสวรรค์ วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ และวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี ตั้งโครงการขยายห้องเรียนในจังหวัดต่าง ๆ ๑๒ แห่ง หน่วยวิทยบริการในจังหวัดต่าง ๆ ทั้งของวิทยาเขต คณะและวิทยาลัยสงฆ์อีก ๑๖ แห่ง

๑.๕ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์มหาวิทยาลัย

ปรัชญามหาวิทยาลัย: จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม

(The leading center of Buddhist education integrating Buddhism with modern sciences for the good of social and mental development)

ปณิธานผู้ก่อตั้ง: ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์

วิสัยทัศน์ผู้บริหาร: สร้างคนดีและเก่งอย่างมีสมรรถภาพ จัดการศึกษาและวิจัยดี
อย่างมีคุณภาพ บริการวิชาการดีอย่างมีคุณภาพ และบริหารดีอย่างมีประสิทธิภาพ

พันธกิจมหาวิทยาลัย: ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการทางวิชาการ พระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

๑. พัฒนามหาวิทยาลัยให้สามารถปฏิบัติการหลักทั้งในด้านการผลิตบัณฑิต การพัฒนาวิชาการ การวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชนและการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อนำสถาบันพระพุทธศาสนา สังคม และประเทศไทยไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์

๒. พัฒนาศักยภาพของมหาวิทยาลัยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ให้ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการศึกษา วิจัยพุทธธรรม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม

๓. พัฒนาสถานภาพ ปรับโครงสร้างและระบบการบริหารของมหาวิทยาลัยให้ กะทัดรัดมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย

๔. พัฒนาคุณภาพนิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัยให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่องาน มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาและสังคมโดย ส่วนรวม

๕. พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นศูนย์บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาและ ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีเป้าหมายที่จะพัฒนาลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ ๙ ประการ ดังนี้

- ๕.๑ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส
- ๕.๒ ใฝ่รู้ใฝ่คิด
- ๕.๓ เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา
- ๕.๔ มีความสามารถในการแก้ปัญหา
- ๕.๕ มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- ๕.๖ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม
- ๕.๗ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม
- ๕.๘ มีโลกทัศน์กว้างไกล
- ๕.๙ มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

๑.๖ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์

สภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีมติอนุมัติให้กำหนด เอกลักษณ์ มหาวิทยาลัย อัตลักษณ์มหาวิทยาลัย และอัตลักษณ์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๔ ดังนี้

๑. เอกลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ “บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา”
๒. อัตลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ “ประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม”
๓. อัตลักษณ์บัณฑิต คือ “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา”

๒. ประวัติความเป็นมาและการพัฒนาการของวิทยาเขตขอนแก่น

ประวัติวิทยาเขตขอนแก่น เป็นเขตการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นไปตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๕๑ ก ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ มี ฐานะเป็นนิติบุคคล

พัฒนาการมจร.วิทยาเขตขอนแก่น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ พระราชสารเวที เจ้าอาวาส วัดธาตุ (ในขณะนั้น) มีความประสงค์ที่จะให้จัดตั้งมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเป็นสถานศึกษา ระดับ อุดมศึกษาสำหรับพระภิกษุสามเณรในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ จึงเสนอเรื่องไปยังมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยการสนับสนุนของเจ้า ประคุณสมเด็จพะพุทธอาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร) นายกสภามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(ในขณะ นั้น) และสภามหาวิทยาลัยได้มีมติอนุมัติให้จัดตั้งเป็นวิทยาเขตขอนแก่น เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๘ ตามหนังสือที่ ๗๑๔/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๘ ลงนามโดย พระมหานคร เขมปาณี

เลขาธิการมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ตำแหน่งในขณะนั้น) โดยใช้ชื่อเป็นทางการว่า “มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตขอนแก่น” เปิดภาคการศึกษาแรกเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๒๙ ในคณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาเอกศาสนา มีนิสิตรุ่นแรกจำนวน ๒๑ รูป

ปีพุทธศักราช ๒๕๓๙ ขอนุนุมัติขยายเขตการศึกษาระดับวิทยาลัยสงฆ์ ตั้งอยู่วัดศรีวิชัยนาราม ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ปีพุทธศักราช ๒๕๔๒ ขอนุนุมัติขยายเขตการศึกษาระดับห้องเรียน ตั้งอยู่วัดบูรพาภิราม (พระอารามหลวง) ถนนผดุงพานิช ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ วิทยาเขตขอนแก่น ขอนุนุมัติขยายเขตการศึกษาระดับหน่วยวิทยบริการ ตั้งอยู่เลขที่ ๕๗๗ วัดอภิสิทธิ์ ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม และปีเดียวกันขอนุนุมัติขยายเขตการศึกษาระดับศูนย์การศึกษา ตั้งอยู่ที่วัดกลาง (พระอารามหลวง) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริการกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)

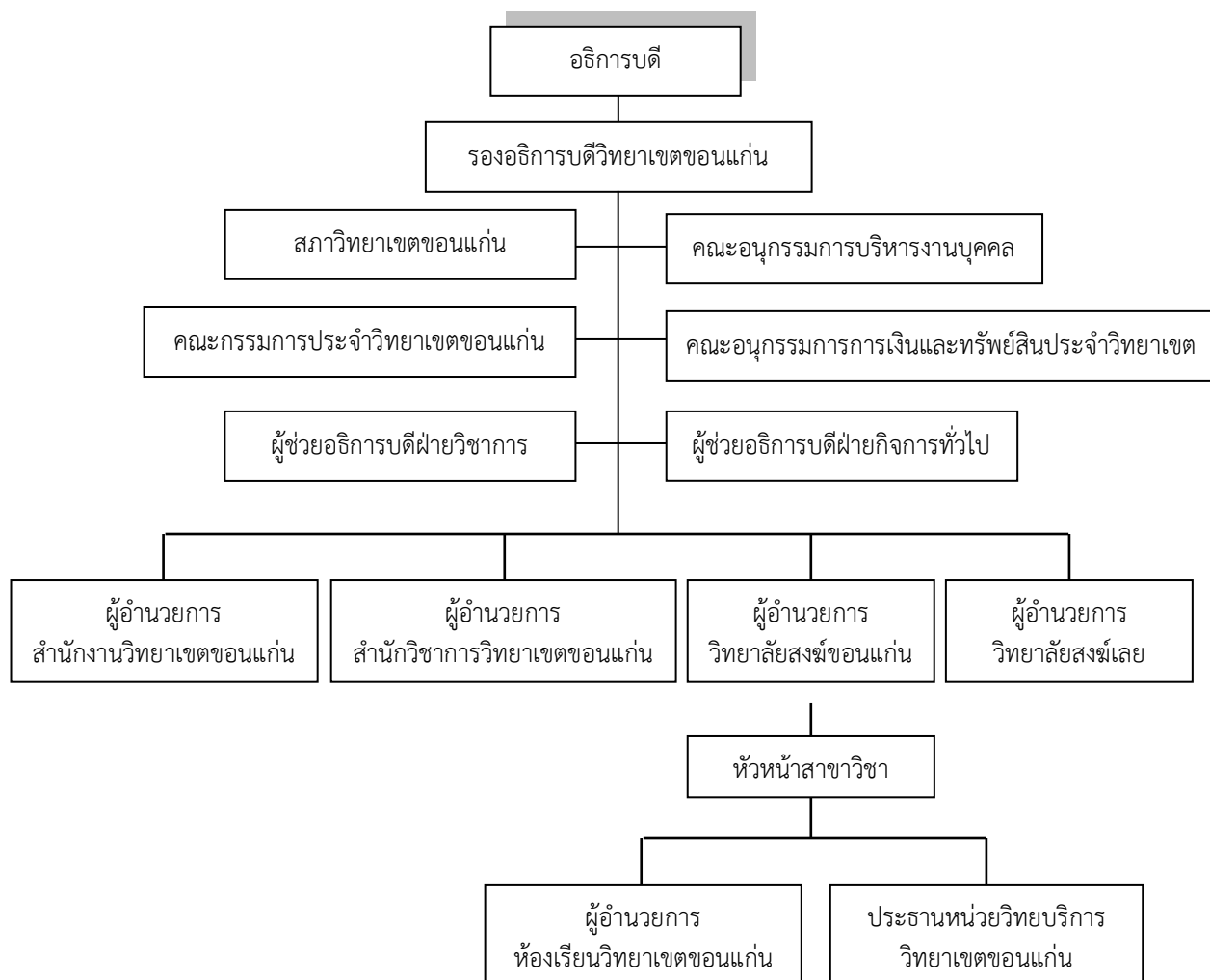
ปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ วิทยาเขตขอนแก่นได้ขยายที่ทำการจากวัดธาตุ (พระอารามหลวง) ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มาตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๓๐ หมู่ที่ ๑ ถนนขอนแก่น-น้ำพอง ตำบลโคกสี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๓ ห้องเรียนจังหวัดร้อยเอ็ดได้ย้ายที่ทำการเรียนการสอนในที่ทำการใหม่จากวัดบูรพาภิราม (พระอารามหลวง) ถนนผดุงพานิช ตำบลในเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มาตั้งอยู่ ณ ห้องเรียนวิทยาเขตขอนแก่น ถนนแจ้งสนิท บ้านท่าเยี่ยม ตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด^{๑๓๒}

---

^{๑๓๒} มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR), (ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๓-๘.

๒.๑ โครงสร้างการบริหารวิทยาเขตขอนแก่น

ภาพที่ ๒.๑ โครงสร้างการบริหารวิทยาเขตขอนแก่น

ที่มา: ฝ่ายวางแผนและวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น (๒๕๕๔ หน้า ๖)

๒.๒ องค์กรบริหาร

สภามหาวิทยาลัย มีอำนาจและหน้าที่ในการควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการวางนโยบายเกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การให้บริการพระพุทธศาสนาแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การเงินและทรัพย์สิน การออกแบบระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การแต่งตั้งถอดถอนผู้บริหาร และการอนุมัติปริญญา

สภาวิทยาเขต มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนและให้ความอุปถัมภ์กิจการ การดำเนินงาน และการพัฒนาวิทยาเขต ประสานความร่วมมือจากองค์กรภายนอกเพื่อการพัฒนาวิทยาเขต และให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการประจำวิทยาเขตต่อและกรรมการประจำวิทยาเขตในการดำเนินงานตามพันธกิจ รวมทั้งให้คำแนะนำในการบริหารงานของวิทยาเขต

สภาวิชาการ มีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลทางด้านวิชาการ เช่น หลักสูตร การสอน การวัดผลการศึกษา การให้ปริญญา การให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ จัดหาวิธีการทำให้การศึกษา การวิจัย การบริหารทางวิชาการพระพุทธศาสนาแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเจริญยิ่งขึ้น

คณะกรรมการประจำวิทยาเขต มีอำนาจและหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินกิจการต่าง ๆ ภายในวิทยาเขต และเสนอการออกระเบียบปฏิบัติต่ออธิการบดี ประสานงานระหว่างหน่วยงาน และเสนอแผนพัฒนา แผนงบประมาณประจำปีของวิทยาเขตต่อรองอธิการบดี

๒.๓ การแบ่งส่วนงานในวิทยาเขตขอนแก่น

สำนักงานวิทยาเขต มีส่วนงานที่สังกัดสำนักงาน ตามภารกิจ ได้แก่ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายคลังและพัสดุ และฝ่ายนโยบายและแผน ให้การสนับสนุนงานจัดการศึกษา

สำนักวิชาการ มีส่วนงานที่สังกัดตามภารกิจ ได้แก่ ฝ่ายวิชาการและวิจัย ฝ่ายทะเบียนและวัดผล และฝ่ายหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิทยาลัยสงฆ์ แบ่งส่วนงานเป็น วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น วิทยาลัยสงฆ์เลย ห้องเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด หน่วยวิทยบริการจังหวัดมหาสารคาม ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีภารกิจหลักด้านจัดการศึกษา วิจัย บริการวิชาการและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สถาบัน มีส่วนงานบริหารจัดการภายใน ๒ แห่งได้แก่ สถาบันพิมพ์ธรรม และหอพุทธศิลป์ มีภารกิจให้การสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และส่งเสริม อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ศูนย์ มีส่วนงานบริหารจัดการภายในระดับศูนย์ ๕ แห่งคือ ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการวัดนันทิการาม ศูนย์ปฏิบัติธรรมยางหย่อง ศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาทางสถานีวิทยุ ศูนย์ภาษานานาชาติ มีภารกิจหลักในการให้การฝึกอบรมหลักสูตรภาษาต่าง ๆ แก่หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนดำเนินงานในรูปโครงการต่าง ๆ

สาขาวิชา ทำหน้าที่บริหารหลักสูตรตามที่เปิดดำเนินการเรียนการสอน จำนวน ๕ สาขาวิชา คือ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชารัฐศาสตร์ และสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ

๒.๔ วิสัยทัศน์ของวิทยาเขตขอนแก่น

“จัดการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภูมิภาคอินโดจีน”

Education Arrangement and Buddhism Propagation In the Northeast of Thailand and Indo-China Region

๒.๕ ยุทธศาสตร์ของวิทยาเขตขอนแก่น

ภายใต้วิสัยทัศน์ “จัดการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภูมิภาคอินโดจีน” วิทยาเขตขอนแก่น จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของวิทยาเขตขอนแก่น ในการจัดทำแผนพัฒนา ระยะที่ ๑๑ ไว้ ดังนี้

๑. การผลิตบัณฑิตและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มี คุณภาพและมาตรฐาน
๒. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยทางพระพุทธศาสนา ระดับ นานาชาติ
๓. การบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่ชุมชนและสังคมทุกระดับ ทั้งระดับชาติ และนานาชาติ

๔. การทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
 ๕. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล

๒.๖ จำนวนอาจารย์ประจำและบุคลากรบุคลากร

๒.๖.๑ จำนวนบุคลากรสายปฏิบัติการ ได้แก่ พนักงานมหาวิทยาลัย ๓๐ รูป/คน ลูกจ้าง ๗๔ รูป/คน รวม ๑๐๔ รูป/คน

๒.๖.๒ จำนวนบุคลากรสายวิชาการ ได้แก่ พนักงานมหาวิทยาลัย ๓๖ รูป/คน ลูกจ้าง ๔๖ รูป/คน รวม ๘๒ รูป/คน

๒.๗ หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดดำเนินการเรียนการสอน ปีการศึกษา ๒๕๕๔

ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ วิทยาเขตขอนแก่นได้ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับนิสิตบรรพชิตและคฤหัสถ์ ระดับปริญญาตรี (หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต, พธ.บ.) ๖ หลักสูตร ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑ จำนวนหลักสูตรและสาขาวิชาที่ดำเนินการเรียนการสอน ปีการศึกษา ๒๕๕๔

คณะวิชา/สาขาวิชา	นิสิตบรรพชิต และคฤหัสถ์ ระดับปริญญาตรี				
	ปี๑	ปี๒	ปี๓	ปี๔	รวม
คณะพุทธศาสตร์					
๑. พระพุทธศาสนา	๔๔	๓๖	๓๘	๕๓	๑๗๑
๒. ปรัชญา	๒๔	๑๙	๑๐	๒๗	๘๐
คณะครุศาสตร์					
๑. สังคมศึกษา	๗๙	๒๐	๑๑	๑๙	๑๒๙
๒. การสอนภาษาไทย	๓๓	๑๖	๘	๗	๖๔
คณะมนุษยศาสตร์					
๑. ภาษาอังกฤษ	๒๕	๓๑	๑๘	๑๔	๘๘
คณะสังคมศาสตร์					
๑. รัฐศาสตร์	๑๒๖	๗๒	๘๖	๕๐	๓๓๔
รวมทั้งสิ้น	๓๓๑	๑๙๔	๑๗๑	๑๗๐	๘๖๖

ที่มา : ฝ่ายวางแผนและวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น (๒๕๕๔ หน้า ๑๑-๑๒)

๒.๘ จำนวนนิสิตทั้งหมด ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับนิสิตบรรพชิต และคฤหัสถ์ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) มีนิสิตรวมทั้งสิ้น ๘๖๖ รูป/คน^{๑๓๓}

^{๑๓๓} มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR), (ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๖-๑๒.

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๗.๑ งานวิจัยในประเทศ

สมชาย ชายสำอางค์ และกาญจนา สัมครสมาน^{๑๓๔} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในอันดับแรกคือ บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในอันดับมาก อันดับที่ ๒ คือ บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากและอันดับสุดท้าย คือ บทบาทอาจารย์ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากและเมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระหว่างเพศชายกับเพศหญิงที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้ง ๓ ด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕

สิริอร ช้อยุ่น และคณะ^{๑๓๕} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี พบว่า (๑) นักศึกษามีความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและการปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (๒) นักศึกษามีความคาดหวังต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง (๓) อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในรายด้านพบว่ามี ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง มี ๑ ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความพร้อมของเครื่องมือและข้อมูล และ (๔) อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาพยาบาลมีความคิดเห็นต่อปัญหาที่พบในระบบอาจารย์ที่ปรึกษา คือ เวลาที่ไม่ตรงกันของอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา มีข้อจำกัดด้านเวลาในการเข้าพบนักศึกษาและอาจารย์มีภาระงานมาก

สมบัติ แสงพล^{๑๓๖} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ผลการวิจัยพบว่า (๑) บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑-๓ อยู่ในระดับมาก ส่วนของนักศึกษาชั้นปีที่ ๔-๖ อยู่ในระดับปานกลาง (๒) บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งชั้นปีที่ ๑-๓ และ ชั้นปีที่ ๔-๖ อยู่ในระดับปานกลาง

^{๑๓๔} สมชาย ชายสำอางค์ และกาญจนา สัมครสมาน, บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, (สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, ๒๕๕๓), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๓๕} สิริอร ช้อยุ่น ภาสินี ไทอินทร์ และวิระกาญจน์ สุเมธานุรักษ์กุล, ความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี, (อุดรธานี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี, ๒๕๕๓), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๓๖} สมบัติ แสงพล, บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒), หน้า บทคัดย่อ.

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ชั้นปี ๑-๓ ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านการปรับตัว ด้านการพัฒนาความพร้อมให้ข้อคิด และด้านวิชาการ ส่วนชั้นปีที่ ๔-๖ ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการฝึกงาน และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (๓) บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนรู้ ของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑-๓ คือ ด้านการเงิน พยากรณ์ได้ ร้อยละ ๑๔.๔๐ ส่วนชั้นปีที่ ๔-๖ คือ ด้านวิชาการ พยากรณ์ได้ ร้อยละ ๑๗.๗๐

ช่อทิพย์ โลหะกุลวิง^{๑๓๗} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง-มาก ด้านบุคลิกภาพและการปรับตัว นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง-มาก ด้านความประพฤติ คุณธรรมและจริยธรรม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านปัญญาส่วนตัว นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง-มาก ด้านการประสานงานและอื่น ๆ นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง-มาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้เข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาแนะนำ ค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ การประสานงานกับผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมทั้งหมดนักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัย

เสนห์ ระหว่างบ้าน และคณะ^{๑๓๘} ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหมู่เรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ปีการศึกษา ๒๕๕๑ พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหมู่เรียนโดยรวม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก โดยร้อยละ ๘๘.๘ ของนักศึกษามีความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษาระดับ ๓ ขึ้นไป (ระดับปานกลางถึงระดับมากที่สุด) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ และด้านอื่น ๆ โดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน

จุไรรัตน์ ดวงเดือน และคณะ^{๑๓๙} ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวัง บทบาทปฏิบัติจริง และปัญหาที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษามีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นราย

^{๑๓๗}ช่อทิพย์ โลหะกุลวิง, ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา, (วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ๒๕๕๒), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๓๘}เสนห์ ระหว่างบ้าน วราลักษณ์ กัลลัดแก้ว วันชัย ตาแสน และสุมาลี ระหว่างบ้าน, ความพึงพอใจของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหมู่เรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, (ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ๒๕๕๑), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๓๙}จุไรรัตน์ ดวงเดือน บุญฤดี แสงจันทร์ วิรัตน์ ชาญศิริรัตน และสวัสดิ์ วรดี, บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังบทบาทปฏิบัติจริงและปัญหาที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, (ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ๒๕๕๙), หน้า บทคัดย่อ.

ด้าน พบว่า ทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษานั้นบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้าน ส่วนผลการทดสอบความแตกต่างระหว่าง บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๑ ที่ว่า “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน” และบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทักษะของนักศึกษามีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตามทักษะของนักศึกษานั้น บทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้าน ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทักษะของนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๒ ที่พบว่า “บทบาทที่คาดหวังและปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทักษะของนักศึกษาแตกต่างกัน”

พนิดา ประเทือง^{๑๔๐} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา ๒๕๔๙ พบว่า ในการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ การให้คำปรึกษาสวัสดิการ และการพัฒนานักศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติได้น้อยกว่าบทบาทที่คาดหวังทุกด้าน นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่น่าสนใจในการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาบางส่วนเกิดความไม่แน่ใจในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอลาพักการเรียน การรักษา สภาพการเป็นนักศึกษา การปฏิบัติหน้าที่ในวันลงทะเบียน การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัย การให้คำปรึกษานักศึกษาที่ขาดเรียน การติดตามนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ การติดตามนักศึกษาที่ขาดเรียน การประสานงานกับผู้บริหารและหน่วยงานในการให้ความช่วยเหลือ นักศึกษา และการรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ

กฤษฎากานต์ น้อยหอม^{๑๔๑} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่ในทัศนะของพระนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ปีการศึกษา ๒๕๔๙ พบว่า พระนิสิตมีความคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ในระดับมากที่สุด ๑ ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ส่วนอีก ๔ ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิธีการให้คำปรึกษา ด้านการให้ความช่วยเหลือพระนิสิต และด้านการพัฒนาพระนิสิต มีความคาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในขณะที่บทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละด้าน อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติอยู่แล้วในระดับปานกลาง

^{๑๔๐}พนิดา ประเทือง, บทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๔๙), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๔๑}กฤษฎากานต์ น้อยหอม, บทบาทที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของพระนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐), หน้า บทคัดย่อ.

ปภาดา กันทะอิน^{๑๔๒} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ตามการรับรู้ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๔๘ พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาในด้านวิชาการนั้น การให้คำแนะนำในการลงทะเบียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการบริการและพัฒนา นักศึกษานักศึกษามีการรับรู้ในเรื่องของการให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนในด้านอื่น ๆ นั้นการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้การรับรองนักศึกษาเมื่อนักศึกษาต้องนำไปแสดงหลักฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา นำไปพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา คืออาจารย์ที่ปรึกษาควรพบปะนักศึกษาบ่อย ๆ เพื่อรับทราบปัญหาของนักศึกษาควรมีการจัดอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำปรึกษาแนะนำตักเตือนเมื่อผลการเรียนของนักศึกษาต่ำกว่าข้อบังคับ อาจารย์ที่ปรึกษาควรเอาใจใส่ให้นักศึกษาในความดูแลอย่างใกล้ชิด และอาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักศึกษาเรื่องการคิดค่าคะแนนเฉลี่ย

ธีระดา ภิญโญ^{๑๔๓} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์ พบว่า (๑) ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ที่มีต่อบทบาทอาจารย์ทั้ง ๓ ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความคิดเห็นอันดับแรก ได้แก่ บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา คือบทบาทด้านคุณธรรมและจริยธรรม และบทบาทด้านวิชาการ ตามลำดับ (๒) ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรีที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่เด่นที่สุด ด้านวิชาการ ได้แก่ บทบาทการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การเลือกแผนการศึกษาและการเลือกวิชาเรียนให้ครบตามหลักสูตร ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ บทบาทการเป็นผู้ประพฤติดีและเป็นแบบอย่างที่ดี และบทบาทการให้คำแนะนำในการวางแผน การมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ บทบาทการเป็นผู้มีหน้าตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาสุภาพไพเราะ (๓) นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในภาพรวมของอาจารย์ที่ปรึกษา แตกต่างกัน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ และนักศึกษาศาสาวิชาวิทยาศาสตร์ มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในภาพรวมของอาจารย์ที่ปรึกษา แตกต่างกับนักศึกษาศาสาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕

ทงศักดิ์ วันชัย และนพ บรรเจิด^{๑๔๔} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา คณะเกษตรศาสตร์บางพระ ปีการศึกษา ๒๕๔๗ พบว่า (๑) อาจารย์ที่ปรึกษา คณะเกษตรศาสตร์บางพระ มีความเห็นต่อสภาพการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปาน

^{๑๔๒}ปภาดา กันทะอิน, วิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๔๘, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๔๓}ธีระดา ภิญโญ, บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๗), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๔๔}ทงศักดิ์ วันชัย และนพ บรรเจิด, การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา คณะเกษตรศาสตร์ บางพระ. (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคตะวันออก, กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๗). หน้า บทคัดย่อ.

กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากในรายด้านวิชาการ และอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านบริการและพัฒนานักศึกษา และด้านอื่น ๆ (๒) นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์บางพระ มีความเห็นต่อ สภาพการปฏิบัติการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากในด้านวิชาการ และอยู่ในระดับปานกลางในด้าน บริการและพัฒนานักศึกษา และด้านอื่น ๆ (๓) อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการให้ คำปรึกษาแก่นักศึกษาต่างกันในด้านวิชาการ ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการให้ คำปรึกษา และสังกัดภาควิชาต่างกัน มีการปฏิบัติการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกัน และ (๔) นักศึกษาที่มี เพศ และชั้นปีที่เรียนแตกต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ แตกต่างกัน ส่วนที่สังกัดภาควิชาต่างกัน พบว่ามีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการการให้ คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันในด้านวิชาการ และนักศึกษามีจำนวนครั้งในการเข้าพบ อาจารย์ที่ปรึกษาต่างกัน พบว่า มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ ปรึกษาแตกต่างกันในทุกด้าน

ศรีสมร ชูด้วง^{๑๔๕} ได้วิจัยเรื่อง บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาคณะพีชศาสตร์สถาบันเทคโนโลยี ราชวมงคล วิทยาเขตลำปาง ปีการศึกษา ๒๕๔๖ พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาต่อ นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติตามบทบาทในภาพรวมปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามบทบาท อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาการศึกษา ส่วนบทบาทที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการให้คำปรึกษาเมื่อ พิจารณาตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวมปานกลาง และ เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาการศึกษา และการปฏิสัมพันธ์นักศึกษา รองลงมาคือ ด้านวิชาการ ส่วนบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้คำปรึกษา ส่วนปัญหาและอุปสรรคของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ขาด แบบแผนหรือแนวทางในการปฏิบัติงานขาดนโยบายและวิธีการสนับสนุนและให้กำลังใจในการ ปฏิบัติงานขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจ บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงพอ จึงควรมีการอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นระยะ ๆ เพื่อ เพิ่มพูนความรู้และบทบาทหน้าที่ ส่วนข้อเสนอแนะของนักศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรเป็น อาจารย์ในคณะวิชา การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษามีสิทธิในการเสนอชื่อ นักศึกษาควรมี อาจารย์ที่ปรึกษา ๒ คน อาจารย์ที่ปรึกษา ๑ คน ควรรับผิดชอบนักศึกษา ๒๐-๒๕ คน และรับผิดชอบ ตลอดหลักสูตร ควรนัดพบนักศึกษาในความดูแลเป็นกลุ่ม สัปดาห์ละ ๑ ครั้งไม่เกิน ๓๐ นาที

จิรพันธ์ เครือสาร^{๑๔๖} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาระดับ ปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา ๒๕๔๕ ผลการวิจัย พบว่า

๑. บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า (๑) นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์โดยภาพรวม จำแนกตามชั้นปี และสาขา ให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่

^{๑๔๕}ศรีสมร ชูด้วง, บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา คณะพีชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชวมงคล วิทยาเขต ลำปาง, (ลำปาง: สถาบันเทคโนโลยีราชวมงคล, ๒๕๔๖), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๔๖}จิรพันธ์ เครือสาร, บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี, วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๕), หน้า บทคัดย่อ.

อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง ๔ ด้าน ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ให้ความสำคัญในระดับมากในด้านการส่งเสริมบุคลิกภาพ เจตคติและการมีศรัทธาในอาชีพครู และนักศึกษาชั้นปีที่ ๓ ให้ความสำคัญในระดับค่อนข้างน้อย ในด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา (๒) บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่นักศึกษาให้ความสำคัญ ในแต่ละด้าน มีดังนี้ (๒.๑) ด้านการให้คำปรึกษาด้านวิชาชีพครู คือ สร้างขวัญและกำลังใจแก่นักศึกษาในการประกอบอาชีพครู และให้ความรู้ในเรื่องการเลือกวิชาเรียนและการลงทะเบียน (๒.๒) ด้านการสร้างเสริมบุคลิกภาพ เจตคติ และการมีศรัทธาในอาชีพครู คือ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและแนะนำและสร้างเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม (๒.๓) ด้านการให้คำปรึกษาในปัญหาส่วนตัว หรือปัญหาทั่วไป คือ ปกปิดความลับของนักศึกษาที่มาขอรับคำปรึกษา และให้ความสนใจและรับฟังปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาที่มาขอรับคำปรึกษา (๒.๔) ด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา คือ ให้ข้อมูลแก่นักศึกษาในเรื่องการติดต่อเรื่องต่าง ๆ เช่น ขอบทุนการศึกษา การหางานทำ และแนะนำทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ในคณะและมหาวิทยาลัย และ (๓) นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เมื่อจำแนกตามชั้นปีและสาขา มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒. บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง ๔ ด้าน ในระดับค่อนข้างมาก โดยให้ความสำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้ (๑) ด้านการให้คำปรึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพครู คือ กระตุ้นให้นักศึกษากำหนดเป้าหมายการศึกษาของตนเอง และให้คำปรึกษาในด้านการปรับปรุงการเรียนให้ดีขึ้น (๒) ด้านการสร้างเสริมบุคลิกภาพ เจตคติ และการมีศรัทธาในอาชีพครู คือ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา และแนะนำและสร้างเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม (๓) ด้านการให้คำปรึกษาในปัญหาส่วนตัว หรือปัญหาทั่วไป คือ ปกปิดความลับของนักศึกษาที่มาขอรับคำปรึกษา และกระตุ้นให้นักศึกษาดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง และ (๔) ด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา คือ ให้ข้อมูลแก่นักศึกษาในเรื่องการติดต่อเรื่องต่าง ๆ และให้ข้อมูลนักศึกษาแก่หน่วยงานที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในความดูแล

พิชิต ทองประยูร^{๑๔๗} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามการรับรู้ของนักศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๖ พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัญหาและอุปสรรคของอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลักษณะเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ คือ อาจารย์ที่ปรึกษา มีภาระงานสอนพิเศษอื่น ๆ มาก ทำให้ไม่มีเวลาพบกับนักศึกษา ขาดข้อมูลและความรู้ ให้คำแนะนำปรึกษา ทั้งด้านวิชาการ หลักสูตร การเรียน กิจกรรมของสถาบัน และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเวลาว่างไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวนักศึกษา ได้แก่ นักศึกษาไม่ยอมเข้าพบ

^{๑๔๗}พิชิต ทองประยูร, การศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามการรับรู้ของนักศึกษา, (ราชบุรี: สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ๒๕๕๖), หน้า บทคัดย่อ.

อาจารย์ที่ปรึกษา โดยเชื่อคำแนะนำของเพื่อนหรือรุ่นพี่มากกว่า นักศึกษาไม่ได้ติดตามเรื่องสิทธิหน้าที่ของตน รวมทั้งนักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดี และไม่ศรัทธาต่อการมีอาจารย์ที่ปรึกษา

สรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา ยังพบอยู่มาก ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ไม่ค่อยรู้ว่าตนเองต้องทำหน้าที่อะไรบ้าง ขาดข้อมูลและเทคนิคการให้คำปรึกษา อาจารย์มีภาระงานมากจนทำให้ไม่มีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ไม่มีการจัดระบบการส่งเสริมหรือการพัฒนาทางด้านอาจารย์ที่ปรึกษา สถาบันการศึกษาไม่สนใจด้านนี้เท่าที่ควร ขาดนโยบายที่ชัดเจน ขาดขวัญและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ และขาดการเตรียมความพร้อมของอาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ทำให้นักศึกษาไม่ค่อยมาพบอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษามักปรึกษารุ่นพี่หรือเพื่อน ๆ หรือบางครั้ง มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาในระยะสุดท้าย จากปัญหาดังกล่าว จึงควรหาแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไข แสวงหาวิธีการในการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงงานปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความพึงพอใจ และมีความเต็มใจ จนบรรลุในเป้าหมายที่ตั้งไว้

ระจิตรา ศุภดิลลลักษณ์^{๑๔๘} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปีการศึกษา ๒๕๔๕ พบว่า การรับรู้ในบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับสูง บทบาทการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มากที่สุดคือ ด้านวิชาการ และที่นักศึกษาต้องการมากที่สุด คือการเสียสละอุทิศตนช่วยเหลือนักศึกษา

อิสสรหัส โขตติเสถียร^{๑๔๙} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา ๒๕๔๓ พบว่า (๑) อาจารย์ที่ปรึกษามีทัศนะต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม และเป็นรายด้าน ทั้ง ๔ ด้าน คือ การแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา และด้านการให้ความช่วยเหลือ และการประสานงานกับนักศึกษา ว่ามีความสำคัญ และมีความจำเป็นอยู่ในระดับมาก (๒) นักศึกษามีความต้องการต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมาก (๓) อาจารย์ที่ปรึกษาที่สังกัดในคณะแตกต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และ (๔) นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะ และชั้นปี แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ .๐๕ และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาในคณะต่างมีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา และด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านการ

^{๑๔๘}ระจิตรา ศุภดิลลลักษณ์, บทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, ๒๕๔๕), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๔๙}อิสสรหัส โขตติเสถียร, บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๓), หน้า บทคัดย่อ.

พัฒนาการศึกษา และด้านมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษานั้น นักศึกษาต่างคณะกันมีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน และ (๕) อาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ อาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ส่วนนักศึกษามีปัญหาในการเข้ารับการให้คำปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

วิสูตร จำเนียง^{๑๕๐} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่นิสิตในสถาบันราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา ๒๕๔๓ พบว่า การปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาในสถาบันราชภัฏธนบุรี อยู่ในระดับมาก ๓ ด้าน คือด้าน การศึกษา ด้านการพัฒนา นิสิตและด้านวิชาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ข้อที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษามากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้าน การศึกษา ควรให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรในสาขาวิชาที่เรียน ด้านการพัฒนา นิสิต ที่ควรให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการแต่งกายของนิสิต ด้านการดำเนินงานให้คำปรึกษา ควรใช้เวลาเข้าพบนิสิตในความ รับผิดชอบ เป็นกลุ่มอย่างน้อยเดือนละครั้ง ด้านสวัสดิการ ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับเงินกู้ยืมของ รัฐบาล ด้านวิชาชีพ ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาระดับสูงขึ้นไป เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีอายุ เพศ วุฒิการศึกษาและโปรแกรมวิชาแตกต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาท ในการให้คำปรึกษาแตกต่างกัน ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาและความรู้ ด้านกิจการนิสิตแตกต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกัน

จงกลณี มณีเดช^{๑๕๑} ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะ ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๔๓ พบว่า การปฏิบัติบทบาท อาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ รองลงมา มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือนักศึกษา ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านวิชาการ สำหรับความคาดหวังของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ ปรึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านความ คาดหวังของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบุคลิกภาพ รองลงมาคือด้าน พัฒนานักศึกษา ส่วนความคาดหวังต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านวิธีการให้คำปรึกษา

ธิดาพร โตสติ^{๑๕๒} ได้ประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้เพื่อกำหนดแนว ทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมกับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า

^{๑๕๐}วิสูตร จำเนียร, การปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ในสถาบันราชภัฏธนบุรี. (ธนบุรี: สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๕๑}จงกลณี มณีเดช, การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักศึกษา คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, การคนควาแบบอิสระ ศึกษาสาตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔). หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๕๒}ธิดาพร โตสติ, การประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้เพื่อกำหนดแนวทางการจัด กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมกับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า บทคัดย่อ.

คุณธรรมที่นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ ความมีวินัย ความรับผิดชอบและความขยันหมั่นเพียร เหตุปัจจัยของคุณธรรมเชื่อมโยงกับการขาดแบบอย่างที่ดี ครอบครัว ตัวนิสิตและอาจารย์ผู้สอน คุณธรรมที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมมีความสอดคล้องกับคุณธรรมที่นิสิตควรได้รับการพัฒนา แนวทางการจัดกิจกรรมที่มีผลกระทบทำให้เกิดแนวทางอื่นตามมามากที่สุด คือ การที่อาจารย์ใส่ใจให้โอกาสให้นิสิตได้พัฒนา อีกทั้งทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ และการประสานร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งมหาวิทยาลัย ผู้ปกครองและอาจารย์

มังกร ทรัพย์^{๑๕๓} ได้ศึกษาวิจัย เรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามความต้องการของสถานประกอบการ ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของสถานประกอบการ โดยจำแนกตามขนาดของสถานประกอบการ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Method) ด้วยแบบสอบถาม โดยส่งไปยังสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ สมุทรปราการ ชลบุรี นครราชสีมา และจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่เป็นจำนวนมากที่สุดในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑,๐๕๓ แห่ง ผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการทั้ง ๓ ขนาด มีความต้องการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง ๕ ด้าน ตรงกัน คือ (๑) ความรับผิดชอบ (๒) ความมีวินัยในตนเอง (๓) ความผูกพัน (๔) ความมีมนุษยสัมพันธ์ และ (๕) ความรู้และทักษะวิชาชีพ ตามลำดับ

วรรณัฐ ถ้ำทองถวิล^{๑๕๔} ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ พบว่า กิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วมมากที่สุด คือ งานวันปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ มาเป็นอันดับ ๑ รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมวันแรกพบนักศึกษาใหม่ งานรับน้องปลอดเหล้า งานกีฬา งานเปิดโลกกิจกรรมและลอยกระทง งานไหว้ครู ถวายพระพรวันพ่อแห่งชาติ งานแห่เทียนจำพรรษา ถวายพระพรวันแม่แห่งชาติ งานวันครู งานวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา โดยส่วนใหญ่ นักศึกษามีลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วยังร่วมบริจาคเงินด้วย รองลงมา คือ เข้าร่วมและมีส่วนเตรียมงาน และมีส่วนคิดวางแผนกิจกรรม นักศึกษาให้ความสนใจต่อกิจกรรมวิทยาลัย เพราะกิจกรรมช่วยให้ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การทำงานเป็นทีม มาเป็นอันดับ ๑ รองลงมาคือ กิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคีภายในคณะฯ ระหว่างเพื่อนรุ่นพี่ รุ่นน้อง มาเป็นอันดับ ๒ กิจกรรมเสริมสร้างความรับผิดชอบ มาเป็นอันดับ ๓ ทำกิจกรรมแล้วได้ความสนุกผ่อนคลายกับกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม มาเป็นอันดับ ๔ และกิจกรรมทำให้เรียนรู้การมีจิตอาสา การเสียสละ มาเป็นอันดับ ๕ นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาเป็นอันดับ ๑ รองลงมาอันดับ ๒ คือ สถานที่ ๆ จัดกิจกรรม อันดับ ๓ คือ รูปแบบ ลักษณะของกิจกรรม อันดับ ๔ คือ วิธีของการจัดกิจกรรม อันดับ ๕ คือ การดำเนินการจัดกิจกรรม อันดับ ๖ คือ การประชาสัมพันธ์ของกิจกรรม อันดับ ๗ คือ ช่วงเวลาการจัด

^{๑๕๓}มังกร ทรัพย์, คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมตามความต้องการของสถานประกอบการ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, ๒๕๕๐). หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๕๔}วรรณัฐ ถ้ำทองถวิล, การมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์, (นนทบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์, ๒๕๕๒). หน้า บทคัดย่อ.

กิจกรรม อันดับ ๘ คือ การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของคณะกรรมการจัดกิจกรรม อันดับ ๙ คือ อาหาร เครื่องดื่ม และของว่าง และอันดับ ๑๐ คือ ความพร้อมของอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม

อนันท์ งามสะอาด^{๑๕๕} ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน ประกอบด้วย (๑) ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ และจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดฝึกภาคปฏิบัติให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน พบว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการนั้น แบ่งได้เป็น ๓ ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) สถานประกอบการต้องการผู้ที่มีความสามารถด้านสมองอยู่ในขั้นที่ ๓ ขึ้นไป คือ ขั้นการนำไปใช้ (Application) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) ต้องการผู้ที่มีความสามารถในขั้นที่ ๓ ขึ้นไป คือ ขั้นทำตามแบบการใช้อย่างชำนาญ (Manipulation) ด้านจิตพิสัย (Affective domain) เป็นด้านที่สถานประกอบการเน้นมาก และมีความต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะถึงขั้นที่ ๕ ซึ่งเป็นขั้นสูงสุด คือ ขั้นการสร้างลักษณะนิสัย (Characterization) (๒) ด้านความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำงานของผู้สำเร็จหลักสูตรอาชีวศึกษา การวิจัยเกี่ยวกับความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำงานของผู้สำเร็จหลักสูตรอาชีวศึกษา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของหัวหน้างานต่อผู้สำเร็จอาชีวศึกษาในด้านบุคลิกภาพ เจตคติ ความสามารถทางวิชาการ ทักษะของวิชาชีพ และผลการทำงานด้านบุคลิกภาพ และเจตคติ ได้แก่ การแต่งกาย การทำงานร่วมกับผู้อื่นในหน่วยงานของรัฐ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านปฏิภาณไหวพริบ

๒.๗.๒ งานวิจัยต่างประเทศ

Astin^{๑๕๖} ได้เสนอแนะว่า ถ้านิสิตและอาจารย์มีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น การประสบผลสำเร็จทางการศึกษาจะมากขึ้นเท่านั้น สิ่งหนึ่งที่ปรากฏได้ชัดเจนในการที่นิสิต อาจารย์ และอาจารย์สัมพันธ์กับกระบวนการให้คำปรึกษาด้านวิชาการความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมความงอกงามทางด้านวิชาการและด้านส่วนตัวของนิสิต ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในประสบการณ์ด้านการศึกษาความสัมพันธ์ในการให้คำปรึกษาวิชาการ สามารถนำไปใช้แนะนำแก่นิสิตให้ไปสู่ระดับความสามารถทางวิชาการให้สูงขึ้นได้ นอกจากนี้ ระบบการให้คำปรึกษาสามารถถูกออกแบบเพื่อกระตุ้นให้พัฒนาการโดยส่วนรวมของนิสิต ช่วยให้เขาพัฒนาความสามารถในการใช้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาความเข้าใจตนเองและทักษะในการตัดสินใจ และพัฒนาการนำเอาทรัพยากรในมหาวิทยาลัยมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

^{๑๕๕} อนันท์ งามสะอาด, **คุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน**, วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, (อุบลราชธานี: วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม, ๒๕๔๙). หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๕๖} Astin, A. W, **The Methodology of Research on College Impact: Part II**, (Sociology of Education, 1968), p. 43

Barr and Keating^{๑๕๗} ได้กล่าวถึงเรื่องข้อผิดพลาดที่ปรากฏบ่อยครั้งในการวางแผนโปรแกรม ซึ่งในการประเมินโปรแกรมการให้คำปรึกษาของระบบอาจารย์ที่ปรึกษา จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ๓ อย่าง คือ เป้าหมาย (Goal) บริบท (Context) และการวางแผน (Plan) โดยอาจารย์และนิสิตจะมองเห็นองค์ประกอบเหล่านี้แตกต่างกัน อาจารย์จะเป็นผู้ที่มองโลกทัศน์กว้างและไกลกว่านิสิตซึ่งมองค่อนข้างแคบ อาจารย์และนิสิตและการพบปะนอกชั้นเรียน จะยังประโยชน์ให้มากที่สุดในการบรรเทาประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูงขึ้น

Volkwein, et al.^{๑๕๘} ได้ศึกษาวิจัย เรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิต ความงอกงามทางปัญญาในหมู่นิสิตจากการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาของนิสิตการคงอยู่ การเรียนรู้จนไม่ตก-ออก ไม่ลาออก มีพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ได้ชี้ให้เห็นว่า จะมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางด้านทักษะและสติปัญญา การศึกษาเกี่ยวกับความเจริญงอกงามทางสติปัญญา เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์ซึ่งรวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ผลการวิจัย เน้นความสัมพันธ์ระหว่าง

Chickering^{๑๕๙} ได้กล่าวถึง ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตว่า พื้นฐานของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตที่ดี ต้องวางอยู่บนความนับถือซึ่งกันและกัน ส่วนในความคิดเห็นซึ่งแตกต่างกันนั้น อาจารย์กับนิสิตรับรู้ต่างกันหลาย ๆ เรื่อง รวมทั้งประสบการณ์ ความคิดความรู้สึก ความเชื่อ และความคาดหวังก็แตกต่างกันทั้งประเภทและระดับ

Bargar and Chamberlain^{๑๖๐} ได้เสนอแนะไว้ในผลงานงานวิจัยตอนหนึ่งกล่าวว่า ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตจะต้องพยายามเปลี่ยนแปลงความคิดให้มาพบกันตรงกลาง และตอบสนองต่อความต้องการของทั้งสองฝ่าย ควรมีการพบปะกันบ่อยครั้งในกลุ่มนิสิตในความดูแล เพื่อการเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดี

---

^{๑๕๗}Barr, Margaret, J. and Keating, Lou Ann, **Developing Effective Student Services Programs**, (San Francisco: Jossey-Bass, 1985), p. 102.

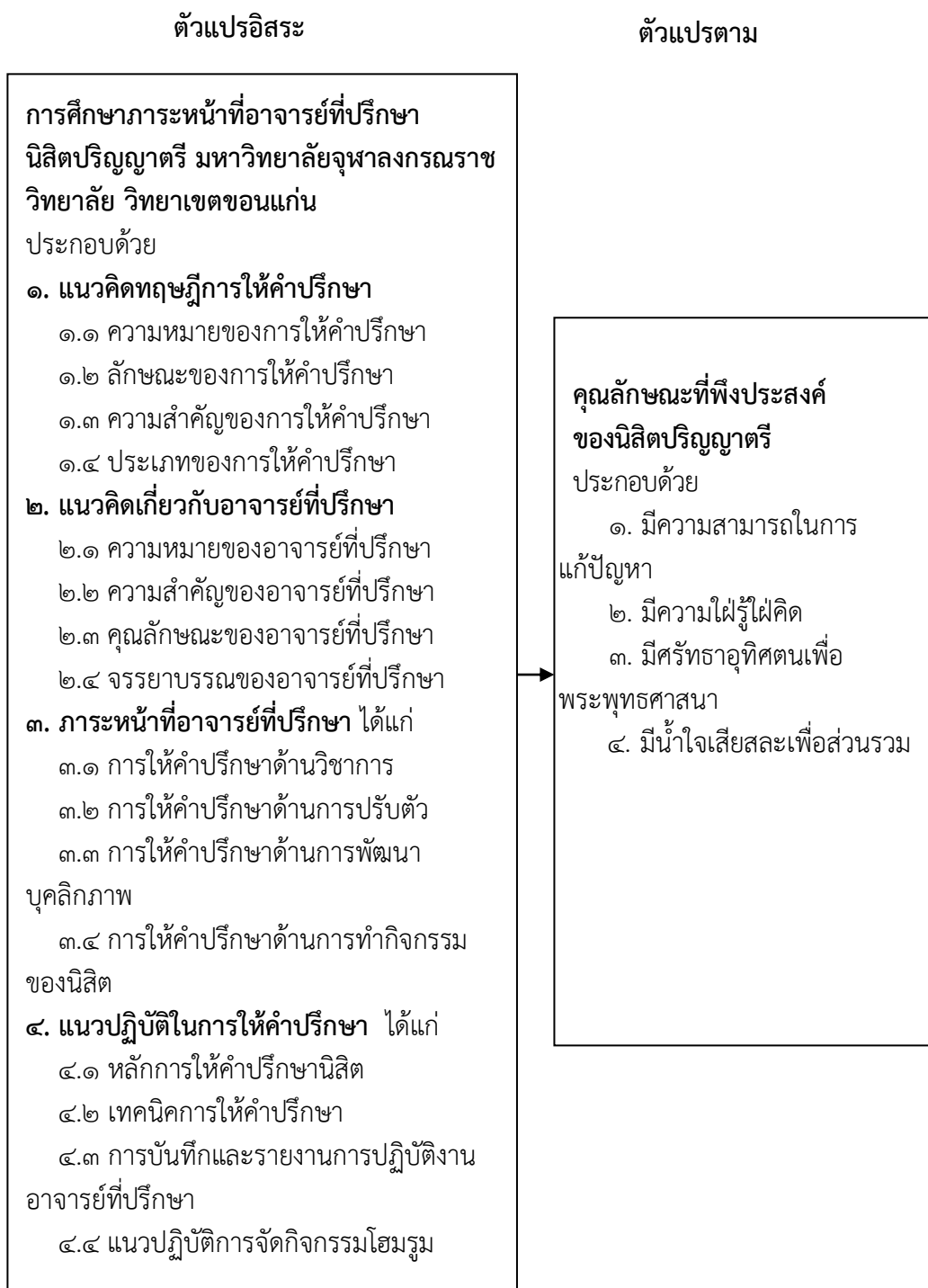
^{๑๕๘}Volkwein, J. F., King, M., and Tereuzini, P.T, “Student-Faculty Relationships and Intellectual Growth Among Transfer Students”, **Journal of Higher Education**, vol. 57 No. 4 (April 1986): 413-430.

^{๑๕๙}Chickering, A.W. **Education and Identity**, 2nd ed, (San Francisco: Jossey-Bass, 1993), p. 68.

^{๑๖๐}Bargar, R.R. and Mayo-Chamberlain, J, **Advisor and Advisee Issues in Doctoral Education**,**Journal of Higher Education**, vol. 54 No. 4 (July - December 1983): 407-432.

๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย ได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ปรากฏดังภาพที่ ๒.๒

ภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่นครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ทั้งนี้ ได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยและนำเสนอตามลำดับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

๓.๑.๑.๑ นิสิตปริญญาตรี ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนาปรัชญาสังคมศึกษาศาสตร์ การสอนภาษาไทยภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ปีการศึกษา ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่นจำนวน ๘๖๖ รูป/คน

๓.๑.๑.๒ อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนาปรัชญาสังคมศึกษาศาสตร์ การสอนภาษาไทยภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่นปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๓๕ รูป/คน

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

๓.๑.๒.๑ นิสิตปริญญาตรี ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนาปรัชญาสังคมศึกษาศาสตร์ การสอนภาษาไทยภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ปีการศึกษา ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่นจำนวน ๗๗๕ รูป/คน

๓.๑.๒.๒ อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนาปรัชญาสังคมศึกษาศาสตร์ การสอนภาษาไทยภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่นปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๓๒ รูป/คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของKrejcie andMorgan^๑ อ้างในพิสนุ พงศ์ศรี^๒ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๘๐๗ รูป/คน ดังตารางที่ ๓.๑

^๑Krejcie, R. V. and Morgan, D. W, **Determining Sample Size for Research activities, Educational and Psychological Measurement, Vol. 30 No. 3 (1970): 607-610,**

^๒พิสนุ พงศ์ศรี, **เทคนิควิธีประเมินโครงการ, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร:บริษัทพรอพเพอร์ตี้พริ้นท์ จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒๐๓-๒๐๔.**

ตารางที่ ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะวิชา/สาขาวิชา	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง				
	ปี๑	ปี๒	ปี๓	ปี๔	รวม	ปี๑	ปี๒	ปี๓	ปี๔	รวม
คณะพุทธศาสตร์										
๑. พระพุทธศาสนา	๔๔	๓๖	๓๘	๕๓	๑๗๑	๔๐	๓๔	๓๖	๔๖	๑๕๖
๒. ปรัชญา	๒๔	๑๙	๑๐	๒๗	๘๐	๒๓	๑๘	๑๐	๒๖	๗๗
คณะครุศาสตร์										
๑. สังกศศึกษา	๗๙	๒๐	๑๑	๑๙	๑๒๙	๗๕	๑๘	๑๐	๑๘	๑๒๑
๒. การสอนภาษาไทย	๓๓	๑๖	๘	๗	๖๔	๓๒	๑๔	๘	๗	๖๑
คณะมนุษยศาสตร์										
๑. ภาษาอังกฤษ	๒๕	๓๑	๑๘	๑๔	๘๘	๒๔	๓๐	๑๗	๑๓	๘๔
คณะสังคมศาสตร์										
๑. รัฐศาสตร์	๑๒๖	๗๒	๘๖	๕๐	๓๓๔	๑๑๒	๖๔	๗๐	๓๐	๒๗๖
รวมทั้งสิ้น	๓๓๑	๑๙๔	๑๗๑	๑๗๐	๘๖๖	๒๐๖	๑๗๘	๑๕๑	๑๔๐	๗๗๕

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

๓.๒.๑.๑ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ (๑.๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ๑๒ ข้อ (๑.๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ๘ ข้อ (๑.๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ๗ ข้อ (๑.๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ๗ ข้อ รวม ๓๔ ข้อ และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ได้แก่ (๒.๑) หลักการให้คำปรึกษานิสิต ๑๓ ข้อ (๒.๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา ๑๘ ข้อ (๒.๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ๕ ข้อ (๒.๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ๗ ข้อ รวมจำนวน ๔๓ ข้อรวมทั้งสิ้น ๗๗ ข้อ

๓.๒.๑.๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ (๑.๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ๑๒ ข้อ (๑.๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ๘ ข้อ (๑.๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ๗ ข้อ (๑.๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ๗ ข้อ รวม ๓๔ ข้อ และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ได้แก่ (๒.๑) หลักการให้คำปรึกษานิสิต ๑๓ ข้อ (๒.๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา ๑๘ ข้อ (๒.๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ๕ ข้อ และ (๒.๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ๗ ข้อ รวม ๔๓ ข้อรวมทั้งสิ้นจำนวน ๗๗ ข้อ

๓.๒.๑.๓ แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย (๑) มี

ความสามารถในการแก้ปัญหา ๕ ข้อ (๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด ๕ ข้อ (๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา ๕ ข้อ และ (๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ๕ ข้อ รวมทั้งสิ้น ๒๐ ข้อ

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาประกอบด้วย (๑.๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ๑๒ ข้อ (๑.๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ๘ ข้อ (๑.๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ๗ ข้อ (๑.๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ๗ ข้อ รวมจำนวน ๓๔ ข้อ และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย (๒.๑) หลักการให้คำปรึกษานิสิต ๑๓ ข้อ (๒.๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา ๑๘ ข้อ (๒.๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ๕ ข้อ (๒.๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ๗ ข้อ รวมจำนวน ๔๓ ข้อรวมทั้งสิ้น ๗๗ ข้อ

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย (๑.๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ๑๒ ข้อ (๑.๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ๘ ข้อ (๑.๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ๗ ข้อ (๑.๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ๗ ข้อ รวม ๓๔ ข้อ และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย (๒.๑) หลักการให้คำปรึกษานิสิต ๑๓ ข้อ (๒.๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา ๑๘ ข้อ (๒.๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ๕ ข้อ และ (๒.๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ๗ ข้อ รวม ๔๓ ข้อรวมทั้งสิ้น ๗๗ ข้อ

ตอนที่ ๔ แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย (๑) มีความสามารถในการแก้ปัญหา ๕ ข้อ (๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด ๕ ข้อ (๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา ๕ ข้อ และ (๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ๕ ข้อ รวมทั้งสิ้น ๒๐ ข้อ

โดยแต่ละด้านมีข้อความที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likertscale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด^๓ อ้างในสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ๒๕๕๕^๔ ดังนี้

^๓Likert, Rensis, *The Human Resources: Case and Concept*, New York: Hart Court, Bruce B. World in Cooperated, 1970, p.242.

^๔สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๕, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.๒๕๕๕), หน้า ๒๖๕-๒๖๙.

๕	หมายถึง	มากที่สุด
๔	หมายถึง	มาก
๓	หมายถึง	ปานกลาง
๒	หมายถึง	น้อย
๑	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ ๕ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความสำเร็จในภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นลักษณะปลายเปิด จำนวน ๓ ข้อ

ตอนที่ ๖ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความสำเร็จตามภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นลักษณะปลายเปิด จำนวน ๓ ข้อ

๓.๒.๒. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๓.๒.๒.๑ การสร้างแบบสอบถามและแบบประเมิน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

๑) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี วิธีการสร้างแบบสอบถาม แบบประเมิน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่นเพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิด และเครื่องมือวิจัย

๒) กำหนดขอบเขตการสร้างแบบสอบถาม และแบบประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย

๓) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมสภาพปัญหาและการแก้ไขปัญหา ประกอบด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี และแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี ๔ ด้าน โดยอาจารย์ที่ปรึกษามาจัดทำเป็นแบบสอบถาม และแบบประเมินฉบับร่าง

๔) ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามและแบบประเมิน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาว่าข้อคำถามนั้น ๆ วัดได้ตรงหรือสอดคล้องกับนิยามศัพท์ก่อนแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ๓ คน ประกอบด้วย (๑) ดร.ประยูร แสงใส อาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ (๒) รศ. ดร.เอกฉันท จารุเมธีชน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และ (๓) ดร. พระมหาบาง เขมานนโท อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่นตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

๕) ปรับปรุงแบบสอบถาม และแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา งานวิจัย แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และมีความเที่ยง (Reliability)

๓.๒.๓ การหาคุณภาพเครื่องมือ

๓.๒.๓.๑ การตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีการในลักษณะเดียวกับการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index of ItemObjective Congruence: IOC) ของรายการประเมินที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อ แล้วนำมาหา

ค่าเฉลี่ย ถ้าแต่ละข้อมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่าง ๐.๖๐-๑.๐๐ แสดงว่า แบบประเมินมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เชื่อถือได้^๕ เสนอผู้เชี่ยวชาญ ๕ คน ประกอบด้วย

๑) รองศาสตราจารย์อุดม บัวศรี อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ สาขาวิชาปรัชญา ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๒) รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เปลื้องนุช อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษาอุดมศึกษา

๓) ดร.พระครูภาวนาโพธิคุณ (สมชาย กนต์สีโล) ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและเทคโนโลยี

๔) รองศาสตราจารย์ ดร. โสวิทย์ บำรุงภักดิ์ อาจารย์สาขาวิชาปรัชญาผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พระมหามิตร ฐิตปญโญ อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาว่า ข้อคำถามหรือรายการในแบบสอบถาม และแบบประเมินแต่ละข้อคำถามได้ตรวจสอบและครบถ้วน ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการให้ถามหรือไม่ และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรายการที่จะประเมินกับคุณลักษณะแต่ละด้าน โดยกำหนดให้คะแนนผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

คะแนน + ๑ หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ตรงหรือสอดคล้องกับตัวแปรของกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นอย่างดี

คะแนน ๐ หมายถึง ข้อคำถามไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงหรือสอดคล้องกับตัวแปรของกรอบแนวคิดในการวิจัยหรือไม่

คะแนน -๑ หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงหรือสอดคล้องกับตัวแปรของกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

โดยใช้สูตรดังนี้^๖

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{n}$$

$$\text{เมื่อ} \quad \Sigma R = \text{ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}$$

$$n = \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}$$

ผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกเฉพาะรายการประเมินข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๖๐-๑.๐๐ ขึ้นไปเอาไว้ และปรับปรุงรายการประเมินข้อที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือเพิ่มเติม

^๕พิสนุ พงศ์ศรี,เทคนิควิธีประเมินโครงการ, พิมพ์ครั้งที่ ๓,(กรุงเทพมหานคร:บริษัทพรอพเพอร์ตี้พริ้นท์ จำกัด, ๒๕๕๐),หน้า๒๐๓-๒๐๔.

^๖เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐๓-๒๐๔.

๓.๒.๓.๒ การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Reliability) ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และแบบประเมินนั้นไม่ว่าจะใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างกี่ครั้ง หรือไม่ว่าจะนำไปสอบถามบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใด ก็จะได้รับคำตอบที่ค่อนข้างแน่นอน โดยนำแบบสอบถาม และแบบประเมินที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ให้ข้อมูล (Information) ที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงที่ใช้ในการวิจัย กับนักศึกษาปริญญาตรี และอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน (มจร.) ที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาปริญญาตรีจำนวน ๓๐ รูป/คน และอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน ๓๐ รูป/คน แล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีการของ (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach)^๗ อ่างในบุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕^๘

๓.๒.๓.๓ นำผลการทดสอบของแบบสอบถาม และแบบประเมิน ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความเห็นชอบนำไปใช้เป็นเครื่องมือและใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๓.๒.๓.๔ สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี และอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาและแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรีฉบับสมบูรณ์ และจัดพิมพ์ นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๓.๑ ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ถึงหัวหน้าสาขาวิชา เพื่อขอความร่วมมือและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ รวบรวมแบบสอบถาม และแบบประเมินที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องและลกรหัส เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๓.๔ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถามและแบบประเมินแต่ละฉบับ ลกรหัสแล้วทำการประมวลผลข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

๓.๔.๑ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาร้อยละ (Percentages)

^๗Cronbach, L.J, *Essential of psychology testing*, 3rded, (New York: University of Chicago, 1970), p. 268.

^๘บุญชม ศรีสะอาด, *การวิจัยเบื้องต้น*, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕). หน้า ๘๐-๘๒.

๓.๔.๒ วิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓.๔.๓ วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา นิสิตปริญญาตรีโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓.๔.๔ วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นิสิตปริญญาตรีโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓.๔.๕ วิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรีโดยใช้การแจกแจงความถี่และการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๓.๔.๖ การแปลผลข้อมูล โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบการวิเคราะห์ผลการประเมิน ๕ ระดับ^๔ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระดับ ๑.๐๐-๑.๕๐ หมายถึง น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระดับ ๑.๕๑-๒.๕๐ หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยระดับ ๒.๕๑-๓.๕๐ หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระดับ ๓.๕๑-๔.๕๐ หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ยระดับ ๔.๕๑-๕.๐๐ หมายถึง มากที่สุด

๓.๔.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือสถิติที่ใช้บรรยายคุณสมบัติที่ละ คุณสมบัติแต่ละด้านของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา การจะใช้สถิติตัวใดในการพรรณนาขึ้นอยู่กับระดับการวัดของตัวแปรว่า เป็นตัวแปรประเภทกลุ่ม อันดับช่วงหรืออัตราส่วน ได้แก่

๓.๔.๗.๑ ความถี่ (Frequency)

๓.๔.๗.๒ ค่าร้อยละ (Percentages)

๓.๔.๗.๓ ค่าเฉลี่ย (Mean)

๓.๔.๗.๔ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

^๔บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕). หน้า ๙๐-๙๒.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิเคราะห์ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ทั้งนี้ จะนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาโดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๒ ด้าน ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษา ได้แก่ (๑.๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ (๑.๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว (๑.๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ (๑.๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ได้แก่ (๒.๑) หลักการให้คำปรึกษานิสิต (๒.๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา (๒.๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา (๒.๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๒ ด้าน ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ (๑.๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ (๑.๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว (๑.๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ (๑.๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ได้แก่ (๒.๑) หลักการให้คำปรึกษานิสิต (๒.๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา (๒.๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา และ (๒.๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม

๔.๔ ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ๔ ด้าน ประกอบด้วย (๑) มีความสามารถในการแก้ปัญหา (๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด (๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา และ (๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๗๕๕ รูป/คน ดังตารางที่ ๔.๑

๔.๑.๒ ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๓๒ รูป/คน ดังตารางที่ ๔.๒

ตารางที่ ๔.๑ แสดงข้อมูลทั่วไปของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๗๕๕ รูป/คน

ที่	รายการประเมิน	ผู้ตอบแบบสอบถาม n=๗๕๕	
		n	%
๑.	เพศ		
	บรรพชิต	๕๕๗	๗๑.๙๐
	ชาย	๙๑	๑๑.๗๐
	หญิง	๑๒๗	๑๖.๔๐
๒.	อายุ		
	๑๘-๒๒	๒๑๐	๒๗.๑๐
	๒๓-๒๗	๔๔๙	๕๗.๙๐
	๒๘-๓๑	๑๐๕	๑๓.๕๐
	๓๒-๓๖	๑๑	๑.๔๐
	๓๗-๔๑	-	-
	๔๒ ปีขึ้นไป	-	-
๓.	ชั้นปีที่กำลังศึกษา		
	ชั้นปีที่ ๑	๓๐๗	๓๙.๖๐
	ชั้นปีที่ ๒	๑๗๘	๒๓.๐๐
	ชั้นปีที่ ๓	๑๕๑	๑๙.๕๐
	ชั้นปีที่ ๔	๑๑๙	๑๕.๙๐
๔.	สาขาที่กำลังศึกษา		
	สาขาวิชาพระพุทธศาสนา	๑๕๖	๒๐.๑๐
	สาขาวิชาปรัชญา	๗๗	๙.๙๐
	สาขาวิชาการสอนภาษาไทย	๖๑	๗.๙๐
	สาขาวิชาสังคมศึกษา	๑๒๑	๑๕.๖๐
	สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	๘๔	๑๐.๘๐
	สาขาวิชารัฐศาสตร์	๒๗๖	๓๕.๖๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลทั่วไปของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๗๕๕ รูป/คน ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต ร้อยละ ๗๑.๙๐ รองลงมา เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๑๖.๔๐ อายุระหว่าง ๒๓-๒๗ ปี ร้อยละ ๕๗.๙๐ รองลงมา คือ อายุระหว่าง ๑๘-๒๒ ปี ร้อยละ ๒๗.๑๐ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ ๑ ร้อยละ ๓๙.๖๐ รองลงมา คือ ชั้นปีที่ ๒ ร้อยละ ๒๓ ส่วนสาขาที่กำลังศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ ร้อยละ ๓๕.๖๐ รองลงมา คือ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ร้อยละ ๒๐.๑๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒ แสดงข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๓๒ รูป/คน

ที่	รายการประเมิน	ผู้ตอบแบบสอบถาม n=๓๒	
		n	%
๑.	เพศ		
	บรรพชิต	๑๕	๔๖.๙๐
	ชาย	๑๓	๔๐.๖๐
	หญิง	๔	๑๒.๕๐
๒.	อายุ		
	๒๔-๓๐ ปี	๑	๓.๑๐
	๓๑-๓๕ ปี	๗	๒๑.๙๐
	๓๖-๔๐ ปี	๘	๒๕.๐๐
	๔๑-๔๕ ปี	๘	๒๕.๐๐
	๔๖-๕๐ ปี	๓	๙.๔๐
	๕๑ ปีขึ้นไป	๕	๑๕.๖๐
๓.	ระดับศึกษา		
	ปริญญาตรี	-	-
	ปริญญาโท	๒๑	๖๕.๖๐
	ปริญญาเอก	๑๑	๓๔.๔๐
๔.	ประสบการณ์ด้านการสอน		
	๑-๕ ปี	๗	๒๑.๙๐
	๖-๑๐ ปี	๑๒	๓๑.๕๐
	๑๑-๑๕ ปี	๘	๒๕.๐๐
	๑๖ ปีขึ้นไป	๕	๑๕.๖๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๓๒ รูป/คน ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต ร้อยละ ๔๖.๙๐ รองลงมา เป็นเพศชาย ร้อยละ ๔๐.๖๐ อายุระหว่าง ๓๖-๔๐ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐ และอายุ ระหว่าง ๔๑-๔๕ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐ รองลงมา คือ อายุระหว่าง ๓๑-๓๕ ปี ร้อยละ ๒๑.๙๐ ระดับการศึกษา ปริญญาโท ร้อยละ ๖๕.๖๐ รองลงมา ระดับปริญญาเอก ร้อยละ ๓๔.๔๐ ส่วนประสบการณ์ด้านการสอน ระหว่าง ๖-๑๐ ปี ร้อยละ ๓๑.๕๐ รองลงมา ระหว่าง ๑๑-๑๕ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

- ๔.๒.๑ ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ (รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๓-๔.๗)
- ๔.๒.๑.๑ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ
  - ๔.๒.๑.๒ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว
  - ๔.๒.๑.๓ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ
  - ๔.๒.๑.๔ การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต
- ๔.๒.๒ ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ได้แก่ (รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๘-๔.๑๒)
- ๔.๒.๒.๑ หลักการให้คำปรึกษานิสิต
  - ๔.๒.๒.๒ เทคนิคการให้คำปรึกษา
  - ๔.๒.๒.๓ การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา
  - ๔.๒.๒.๔ แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

- ๔.๓.๑ ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ (รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๓-๔.๗)
- ๔.๓.๑.๑ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ
  - ๔.๓.๑.๒ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว
  - ๔.๓.๑.๓ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ
  - ๔.๓.๑.๔ การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต
- ๔.๓.๒ ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ได้แก่ (รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๘-๔.๑๒)
- ๔.๓.๒.๑ หลักการให้คำปรึกษานิสิต
  - ๔.๓.๒.๒ เทคนิคการให้คำปรึกษา
  - ๔.๓.๒.๓ การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา
  - ๔.๓.๒.๔ แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม

๔.๔ ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา (รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๓-๔.๑๗)

- ๔.๔.๑ มีความสามารถในการแก้ปัญหา
- ๔.๔.๒ มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด
- ๔.๔.๓ มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- ๔.๔.๔ มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม

มีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ ๔.๓-๔.๑๗ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๑. ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา									
๑	การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ	๔.๕๗	.๑๕๑	มากที่สุด	๑	๔.๕๓	.๑๘๘	มากที่สุด	๓
๒	การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว	๔.๓๗	.๒๗๖	มาก	๔	๔.๔๙	.๒๑๕	มาก	๔
๓	การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ	๔.๕๒	.๒๕๐	มากที่สุด	๒	๔.๕๖	.๒๒๙	มากที่สุด	๑
๔	การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต	๔.๔๗	.๒๖๕	มาก	๓	๔.๕๖	.๒๑๕	มากที่สุด	๑
	รวม	๔.๔๘	.๑๒๙	มาก		๔.๕๓	.๑๑๔	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๘$, S.D. = .๑๒๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๗$, S.D. = .๑๕๑) รองลงมา คือ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๒$, S.D. = .๒๕๐) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๗$, S.D. = .๒๗๖) ตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$, S.D. = .๑๑๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ($\bar{X} = ๔.๕๖$, S.D. = .๒๒๙) และการให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๖$, S.D. = .๒๑๕) รองลงมา คือ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$, S.D. = .๑๘๘) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๙$, S.D. = .๒๑๕) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น **การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ**

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๑ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ									
๑.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการวางแผนการเรียน ให้สำเร็จการศึกษาในเวลาที่กำหนดตามหลักสูตร	๔.๕๙	.๔๙๙	มากที่สุด	๖	๔.๕๑	.๕๗๐	มากที่สุด	๘
๒.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน ควบคุมการลงทะเบียนของนิสิตให้เป็นไปตามแผน การเรียน และระเบียบของมหาวิทยาลัย	๔.๐๙	.๘๙๓	มาก	๑๒	๔.๔๘	.๕๙๔	มาก	๑๐
๓.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียนให้ประสบ ความสำเร็จ วิธีการศึกษาค้นคว้า การทำโครงการ และ กิจกรรมของนิสิต	๔.๗๒	.๔๕๗	มากที่สุด	๓	๔.๕๔	.๕๓๙	มากที่สุด	๕
๔.	ติดตามผลการเรียนของนิสิต ให้คำแนะนำในกรณีมี ปัญหาการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง	๔.๕๙	.๔๙๙	มากที่สุด	๖	๔.๕๕	.๕๗๕	มากที่สุด	๔
๕.	ท่านสนับสนุนการเรียนของนิสิตที่มีความสามารถ พิเศษให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด	๔.๔๑	.๔๙๙		๑๑	๔.๖๑	.๕๑๐	มากที่สุด	๒
๖.	ให้คำปรึกษานิสิตปฏิบัติให้ตรงตามกำหนดเวลา ปฏิทินวิชาการของมหาวิทยาลัย	๔.๗๘	.๔๒๐	มากที่สุด	๒	๔.๕๐	.๕๖๖	มาก	๑๑

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรี การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๗	ได้ทำงานร่วมกับนิสิตในการวางแผนการประชุม และกิจกรรมสัมพันธ์ การสร้างความคุ้นเคยให้มีความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตและระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนของนิสิต	๔.๘๑	.๔๗๑	มากที่สุด	๑	๔.๕๔	.๕๔๘	มากที่สุด	๕
๘	ได้ช่วยเหลือแนะนำนิสิตในการเขียนเอกสาร แบบฟอร์มคำร้องต่าง ๆ ทางวิชาการ โดยยึดตามระเบียบข้อบังคับและตรงตามเวลากำหนดของมหาวิทยาลัย	๔.๔๔	.๕๐๔	มาก	๑๐	๔.๕๒	.๕๗๒	มากที่สุด	๗
๙	ได้ตรวจสอบความสำเร็จ ความรับผิดชอบของนิสิต ให้เป็นไปตามโครงสร้างและเงื่อนไขของหลักสูตร	๔.๕๓	.๕๐๗	มากที่สุด	๘	๔.๕๖	.๕๖๒	มากที่สุด	๓
๑๐	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นของนิสิต	๔.๖๙	.๔๗๑	มากที่สุด	๔	๔.๔๙	.๕๔๕	มาก	๙
๑๑	ได้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนิสิตอย่างเป็นระบบ	๔.๔๗	.๕๐๗		๙	๔.๖๔	.๔๙๗	มากที่สุด	๑
๑๒	ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา เช่น การจดบันทึกคำบรรยาย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การเขียนรายงาน การนำเสนอรายงาน และการแก้ไขปัญหาผลการเรียนต่ำ	๔.๖๖	.๔๘๓	มากที่สุด	๕	๔.๔๓	.๖๙๙	มาก	๑๒
	รวม	๔.๕๗	.๑๕๑	มากที่สุด		๔.๕๓	.๑๘๘	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๗ ได้ทำงานร่วมกับนิสิตในการวางแผนการประชุม และกิจกรรมสัมพันธ์ การสร้างความคุ้นเคยให้มีความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตและระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนของนิสิต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81, S.D. = 0.41$) รองลงมาคือ ข้อที่ ๖ ให้คำปรึกษานิสิตปฏิบัติให้ตรงตามกำหนดเวลาปฏิทินวิชาการของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78, S.D. = 0.40$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ ๒ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนควบคุมการลงทะเบียนของนิสิตให้เป็นไปตามแผนการเรียน และระเบียบของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.53$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ผลการประเมิน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๑ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนิสิตอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.57$) รองลงมาคือ ข้อที่ ๕ ท่านสนับสนุนการเรียนของนิสิตที่มีความ สามารถพิเศษให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.50$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ ๑๒ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา เช่น การจดบันทึกคำบรรยายการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การเขียนรายงาน การนำเสนอรายงาน และการแก้ไขปัญหาผลการเรียนต่ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43, S.D. = 0.59$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น **การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว**

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่	
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		
๒ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว										
๑.	ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิต ในสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน	๔.๖๖	.๔๘๓	มากที่สุด	๑	๔.๔๓	.๖๗๐	มาก	๗	
๒.	ให้ข้อมูล แนะนำแหล่งงาน สถานฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศจาก ศูนย์บริการข้อมูล	๓.๙๗	.๗๘๒	มาก	๘	๔.๕๕	.๕๒๕	มากที่สุด	๓	
๓.	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการคบเพื่อน ยาเสพติด และ พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม	๔.๕๐	.๕๐๘	มาก	๔	๔.๔๖	.๖๓๗	มาก	๕	
๔.	ให้คำปรึกษาวิธีการหางานทำเพื่อเสริมรายได้ ระหว่างศึกษา	๔.๐๓	.๘๖๑	มาก	๗	๔.๖๐	.๕๑๘	มากที่สุด	๑	
๕.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับวิธีการทำงาน และการ ปรับตัวในการทำงาน	๔.๕๙	.๔๙๙	มากที่สุด	๒	๔.๕๗	.๕๓๐	มากที่สุด	๒	
๖.	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิต ด้าน การเรียน การเดินทาง และการปรับตัว	๔.๕๖	.๕๐๔	มากที่สุด	๓	๔.๓๖	.๖๔๕	มาก	๘	
๗.	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่สูงขึ้น เช่น ใช้มือถือราคาแพง ใช้เครื่องสำอางตามแฟชั่น	๔.๑๖	.๖๗๗	มาก	๖	๔.๕๑	.๕๖๑	มากที่สุด	๔	

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๘.	ให้คำปรึกษาปัญหาความขัดแย้ง เช่น การแย่งชิง คู่รัก พฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายเพื่อน และทำร้ายตนเอง	๔.๕๐	.๕๐๘	มาก	๔	๔.๔๕	.๖๐๔	มาก	๖
	รวม	๔.๓๗	.๒๗๖	มาก		๔.๔๙	.๒๑๕	มาก	

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .276) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิต ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .483) รองลงมาคือ ข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับวิธีการทำงาน และการปรับตัวในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .499) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ ๒ ให้ข้อมูล แนะนำแหล่งงาน สถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศจากศูนย์บริการข้อมูล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .782)

ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .215) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๔ ให้คำปรึกษาวิธีการหางานทำเพื่อเสริมรายได้ระหว่างศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .518) รองลงมาคือข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียนทำงาน และการปรับตัวในการทำงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .530) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๖ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิต ด้านการ การเดินทาง และการปรับตัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .645) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา(n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๓ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ									
๑.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหส่วนตัว ทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิต	๔.๗๘	.๕๒๐	มากที่สุด	๑	๔.๕๓	.๕๘๑	มากที่สุด	๕
๒.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	๔.๓๘	.๖๖๐	มาก	๖	๔.๕๗	.๕๒๐	มากที่สุด	๒
๓.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการทำกิจกรรมชมรมทางวิชาการ	๔.๖๒	.๕๕๔	มากที่สุด	๔	๔.๕๓	.๕๖๕	มากที่สุด	๕
๔.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเข้าสังคม และการคบเพื่อน	๔.๐๓	.๖๙๕	มาก	๗	๔.๕๔	.๕๕๓	มากที่สุด	๔
๕.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น มีความซื่อสัตย์และการตรงต่อเวลา	๔.๗๒	.๔๕๗	มากที่สุด	๒	๔.๖๔	.๕๑๗	มากที่สุด	๑
๖.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการวางตน การมีกริยามารยาท และความประพฤติที่เหมาะสมถูกต้อง	๔.๕๐	.๕๐๘	มาก	๕	๔.๕๕	.๕๖๖	มากที่สุด	๓
๗.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการสื่อสารกับบุคคลอื่น ทั้งด้านการพูด การวางตัว และการมองเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น	๔.๖๓	.๔๙๒	มากที่สุด	๓	๔.๕๒	.๖๑๒	มากที่สุด	๗
รวม		๔.๕๒	.๒๕๐	มากที่สุด		๔.๕๖	.๒๒๙	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.250) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาส่วนตัว ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.420) รองลงมาคือ ข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น มีความซื่อสัตย์และการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.457) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๔ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเข้าสังคม และการคบเพื่อน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.645) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.229) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น มีความซื่อสัตย์และการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.517) รองลงมาคือ ข้อที่ ๒ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.520) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ ๗ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการสื่อสารกับบุคคลอื่น ทั้งด้านการพูด การวางตัว และการมองเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.612) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น **การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต**

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๔ การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต									
๑.	ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการ	๔.๖๒	.๔๙๒	มากที่สุด	๔	๔.๕๘	.๕๗๘	มากที่สุด	๒
๒.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการแสวงหาทุนหางานทำ โดยให้ข้อมูลชี้แนะวิธีการในการขอรับทุนการศึกษา	๔.๐๙	.๙๖๓	มาก	๖	๔.๕๔	.๕๘๗	มากที่สุด	๕
๓.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม	๔.๒๒	.๗๕๑	มาก	๕	๔.๕๔	.๕๕๗	มากที่สุด	๕
๔.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม	๔.๗๘	.๔๒๐	มากที่สุด	๒	๔.๕๘	.๕๔๔	มากที่สุด	๒
๕.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาตนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จริยธรรมที่เหมาะสม เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง และมีระเบียบวินัย	๔.๙๑	.๒๙๖	มากที่สุด	๑	๔.๕๘	.๕๓๐	มากที่สุด	๒
๖.	ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานของตนเอง ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ และเรียนรู้วิธีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง	๓.๙๔	.๖๖๙	มาก	๗	๔.๕๑	.๖๐๑	มากที่สุด	๗

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและของนิสิต การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๗.	ให้คำปรึกษาในการสร้างวัฒนธรรมความประพฤติที่ดีให้กับรุ่นพี่ หรือเป็นตัวอย่างให้กับรุ่นน้อง	๔.๗๒	.๔๕๗	มากที่สุด	๓	๔.๕๙	.๕๕๖	มากที่สุด	๑
	รวม	๔.๔๗	.๒๖๕	มาก		๔.๕๖	.๒๑๕	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .265) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาตนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จริยธรรมที่เหมาะสม เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง และมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = .296) รองลงมาคือ ข้อที่ ๔ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = .420) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ ๖ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานของตนเอง ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ และเรียนรู้วิธีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .669) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .215) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๗ ให้คำปรึกษาในการสร้างวัฒนธรรมความประพฤติที่ดีให้กับรุ่นพี่ หรือเป็นตัวอย่างให้กับรุ่นน้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .556) รองลงมาคือ ข้อที่ ๑ ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .578) ข้อที่ ๔ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .544) และข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาตนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จริยธรรมที่เหมาะสม เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง และมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .530) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๖ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานของตนเอง ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ และเรียนรู้วิธีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .601) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา โดยรวม

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๒. ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา									
๑	ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต	๔.๔๕	.๒๒๑	มาก	๒	๔.๕๒	.๑๘๖	มากที่สุด	๔
๒	ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา	๔.๕๒	.๑๒๒	มากที่สุด	๑	๔.๕๓	.๑๔๕	มากที่สุด	๒
๓	ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงาน อาจารย์ที่ปรึกษา	๔.๔๑	.๓๓๕		๓	๔.๕๔	.๒๕๕	มากที่สุด	๑
๔	ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม	๔.๓๘	.๓๖๙	มาก	๔	๔.๕๓	.๒๒๘	มากที่สุด	๒
	รวม	๔.๔๔	.๑๔๓	มาก		๔.๕๓	.๑๑๓	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๔$, S.D. = .๑๔๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๒$, S.D. = .๑๒๒) รองลงมา คือ ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๕$, S.D. = .๒๒๑) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๘$, S.D. = .๓๖๙) ตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$, S.D. = .๑๑๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๔$, S.D. = .๒๕๕) รองลงมา คือ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$, S.D. = .๑๔๕) และด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$, S.D. = .๒๒๘) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๒$, S.D. = .๑๘๖) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น **ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต**

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๑ ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต									
๑.	สร้างความสัมพันธ์กับนิสิต	๔.๐๖	.๙๑๔	มาก	๑๑	๔.๖๔	.๔๙๒	มากที่สุด	๑
๒.	สร้างความศรัทธา น่าเชื่อถือ ไว้วางใจ ให้เกิดขึ้นด้วยวิธีการพูดอย่างเป็นมิตร เป็นกันเองและพยายามเข้าใจนิสิต	๔.๔๑	.๗๙๘	มาก	๙	๔.๕๐	.๖๐๘	มาก	๘
๓.	ศึกษาข้อมูลส่วนตัวของนิสิต	๔.๕๐	.๖๒๒	มาก	๘	๔.๔๙	.๕๙๕	มาก	๙
๔.	สังเกตและเข้าใจในบุคลิกภาพลักษณะนิสัย ตลอดจนจณลักษณะปัญหาเพื่อเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกัน	๔.๖๙	.๔๗๑		๔	๔.๕๙	.๔๙๒	มากที่สุด	๒
๕.	เข้าใจถึงปัญหาของนิสิตว่ามีปัญหาหรือด้านที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก	๔.๖๓	.๔๙๒	มากที่สุด	๖	๔.๔๕	.๖๖๘	มาก	๑๒
๖.	ให้คำปรึกษาในทุกด้าน และถือว่าเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของอาจารย์ที่ปรึกษา	๓.๙๔	.๘๐๑	มาก	๑๓	๔.๕๓	.๕๔๑	มากที่สุด	๖
๗.	อยู่ใกล้ชิดเหมือนเป็นบิดามารดาคนที่สองของนิสิตที่ต้องดูแลแก้ปัญหาให้ความรักความอบอุ่น	๔.๖๖	.๕๔๕	มากที่สุด	๕	๔.๔๕	.๖๑๔	มาก	๑๒

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น **ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต** (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๑ ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต (ต่อ)									
๘	ยอมรับนิสิตในฐานะ “ลูก” และ “ศิษย์”	๔.๗๘	.๔๒๐	มากที่สุด	๑	๔.๕๔	.๕๗๕	มากที่สุด	๕
๙	ให้เกียรตินิสิตทั้งกิริยาท่าทางคำพูด ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม	๔.๕๓	.๕๐๗	มากที่สุด	๗	๔.๕๗	.๕๓๘	มากที่สุด	๔
๑๐	ให้คำปรึกษานิสิตด้วยใจกว้างหนักแน่น รับฟังด้วยความเมตตา เป็นกลางไม่กล่าวละเมิดผู้อื่นในทางเสียหาย ไม่เป็นธรรม	๔.๗๒	.๔๕๗	มากที่สุด	๓	๔.๔๙	.๖๒๖	มาก	๙
๑๑	ให้คำปรึกษานิสิตฟังเคารพสิทธิของผู้อื่น ยอมรับบุคคลอื่นเช่นเดียวกับการยอมรับตนเอง	๔.๐๓	.๖๙๕	มาก	๑๒	๔.๕๘	.๕๙๖	มากที่สุด	๓
๑๒	ใช้ฐานข้อมูลการให้คำปรึกษา รวมทั้งติดตามผลภายหลังให้คำปรึกษานิสิต	๔.๑๖	.๙๒๐	มาก	๑๐	๔.๕๑	.๕๕๙	มากที่สุด	๗
๑๓	ยึดถือจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา ครูอาจารย์อย่างเคร่งครัด	๔.๗๕	.๔๔๐	มากที่สุด	๒	๔.๔๘	.๖๓๐	มาก	๑๑
รวม		๔.๔๕	.๒๒๑	มาก		๔.๕๒	.๑๘๖	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45, S.D. = .221$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๘ ยอมรับนิสิตในฐานะ “ลูก” และ “ศิษย์” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78, S.D. = .420$) รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๓ ยึดถือจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75, S.D. = .440$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ ๖ ให้คำปรึกษาในทุกด้าน และถือว่าเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94, S.D. = .501$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52, S.D. = .156$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ สร้างความสัมพันธ์กับนิสิต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64, S.D. = .452$) รองลงมา คือ ข้อที่ ๔ สังเกตและเข้าใจในบุคลิกภาพลักษณะนิสัยตลอดจนลักษณะปัญหาเพื่อเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59, S.D. = .452$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ ๕ เข้าใจถึงปัญหาของนิสิตว่ามีปัญหารอบด้านที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45, S.D. = .668$) และข้อที่ ๗ อยู่ใกล้ชิดเหมือนเป็นบิดามารดาคนที่สองของนิสิตที่ต้องดูแลแก้ปัญหาให้ความรักความอบอุ่น ($\bar{X} = 4.45, S.D. = .614$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น **ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา**

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๒. ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา									
๑.	มองนิสิตขณะรับฟังปัญหาด้วยความสนใจและวางท่าทีที่สบายไม่เคร่งเครียด	๔.๕๙	.๔๙๙	มากที่สุด	๘	๔.๕๘	.๕๓๒	มากที่สุด	๓
๒.	ตอบสนองการพูดของนิสิตด้วยการรับฟังคำปรึกษา แสดงสีหน้าท่าทางตอบรับ	๔.๓๑	.๖๙๓	มาก	๑๕	๔.๔๘	.๖๒๒	มาก	๑๕
๓.	สะท้อนความรู้สึกลึกและเข้าใจความรู้สึกนิสิตด้วยการทวนคำพูด และแสดงความเห็นใจต่อปัญหาที่นิสิตประสบอยู่	๔.๐๓	.๗๘๒	มาก	๑๗	๔.๖๔	.๕๐๖	มากที่สุด	๑
๔.	ใช้ความเงียบในบางครั้ง เพื่อให้นิสิตทบทวนสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง	๔.๗๘	.๔๒๐	มากที่สุด	๕	๔.๕๐	.๖๓๓	มาก	๑๒
๕.	กระตุ้นให้นิสิตระบายความเครียด ความคับข้องใจออกมาด้วยคำถาม และคำปลอบโยน	๔.๙๑	.๒๙๖	มากที่สุด	๑	๔.๕๔	.๕๓๙	มากที่สุด	๘
๖.	สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร อบอุ่นด้วยการยิ้มแย้มคำพูดอ่อนโยน	๔.๕๓	.๕๐๗	มากที่สุด	๑๐	๔.๕๖	.๕๔๔	มากที่สุด	๖
๗.	สนใจชีวิตความเป็นอยู่ของนิสิตด้วยคำถาม และแสดงท่าทางจริงใจ เอื้ออาทร	๔.๘๔	.๓๖๙	มากที่สุด	๓	๔.๔๗	.๖๐๙	มาก	๑๓

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น **ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา (ต่อ)**

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๒. ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา (ต่อ)									
๘.	เมตตากรุณาแก่นิสิตด้วยข้อเสนอแนะที่ดี หลาย ๆ ทางที่ช่วยให้นิสิตพิจารณาเป็นทางออก	๔.๓๘	.๔๙๒	มาก	๑๓	๔.๕๓	.๕๖๙	มากที่สุด	๙
๙.	แสดงความจริงใจเมื่อนิสิตมาขอคำปรึกษาด้วยการ หยุดทำอย่างอื่น และตั้งใจ เต็มใจ กระตือรือร้นที่จะ รับฟังคำปรึกษา	๔.๐๐	.๙๑๖	มาก	๑๘	๔.๔๖	.๖๒๕	มาก	๑๘
๑๐.	เปิดใจให้นิสิตทราบถึงความตั้งใจ สนใจที่จะช่วย เสมือนลูกและศิษย์ที่ห่วงใย	๔.๕๙	.๔๙๙	มากที่สุด	๘	๔.๕๐	.๖๒๒	มาก	๑๒
๑๑.	คอยติดตามไถ่ถามอย่างสม่ำเสมอ ถึงผลจากการให้ คำปรึกษาไปแล้ว	๔.๔๔	.๕๐๔	มาก	๑๒	๔.๕๘	.๕๐๖	มากที่สุด	๓
๑๒.	ให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง ถูกวิธี โดยศึกษาข้อมูล จำเป็นที่เกี่ยวข้องจำนวนมากและถ่องแท้	๔.๗๒	.๔๕๗	มากที่สุด	๖	๔.๔๘	.๕๗๐	มาก	๑๕
๑๓.	จดจำข้อมูลอย่างแม่นยำและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา กรณีต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า	๔.๓๔	.๔๘๓	มาก	๑๔	๔.๕๙	.๕๒๐	มากที่สุด	๒

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๒. ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา (ต่อ)									
๑๔	รับฟังปัญหาข้อมูลต่าง ๆ อย่างครบถ้วนทุกด้านและกระตุ้นให้นิสิตบอกเล่าเรื่องราวเหตุผลความรู้สึกให้หมด	๔.๐๖	.๙๑๔	มาก	๑๖	๔.๕๒	.๕๙๒	มากที่สุด	๑๐
๑๕	ตีความเรื่องราว ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนตามความเห็นความรู้สึก จากนิสิตและเสนอแนะหลักฐานข้อมูลข้อเท็จจริงที่สำคัญ	๔.๔๗	.๕๐๗	มาก	๑๑	๔.๕๕	.๕๗๐	มากที่สุด	๗
๑๖	ท่านการสะท้อนตัวตนของนิสิต เพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น	๔.๖๙	.๔๗๑	มากที่สุด	๗	๔.๕๒	.๕๔๔	มากที่สุด	๑๐
๑๗	ท่านตั้งคำถามที่ชัดเจนสุภาพ และมีจุดหมายที่ต้องการให้นิสิตสะท้อนข้อมูลที่เหมาะสม และใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่แน่ชัด	๔.๘๗	.๓๓๖	มากที่สุด	๒	๔.๕๐	.๕๙๕	มาก	๑๒
๑๘	ท่านชี้ทางออกเพื่อแก้ปัญหาแก่นิสิตด้วยเทคนิคให้กำลังใจ ใช้คำพูดกระตุ้นให้นิสิตกล้าสู้ปัญหาเกิดความมั่นใจ และพร้อมที่จะแก้ปัญหา	๔.๘๔	.๓๖๙	มากที่สุด	๓	๔.๕๘	.๕๓๐	มากที่สุด	๓
	รวม	๔.๕๒	.๑๒๒	มากที่สุด		๔.๕๓	.๑๔๕	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.122) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ กระตุ้นให้นิสิตระบายความเครียด ความคับข้องใจออกมาด้วยคำถาม และคำปลอบโยน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.296) รองลงมา คือ ข้อที่ ๑๗ ท่านตั้งคำถามที่ชัดเจนสุภาพ และมีจุดหมายที่ต้องการให้นิสิตสะท้อนข้อมูลที่เหมาะสม และใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่แน่ชัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.336) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๙ แสดงความจริงใจเมื่อนิสิตมาขอคำปรึกษาด้วยการหยุดทำอย่างอื่น และตั้งใจ เต็มใจ กระตือรือร้นที่จะรับฟังคำปรึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.916) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.145) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๓ สะท้อนความรู้สึก และเข้าใจความรู้สึกนิสิตด้วยการทวนคำพูด และแสดงความเห็นใจต่อปัญหาที่นิสิตประสบอยู่ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.506) รองลงมา คือ ข้อที่ ๑๓ จดจำข้อมูลอย่างแม่นยำและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหากรณีต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.520) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ ๙ แสดงความจริงใจเมื่อนิสิตมาขอคำปรึกษาด้วยการหยุดทำอย่างอื่น และตั้งใจ เต็มใจ กระตือรือร้นที่จะรับฟังคำปรึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.625) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๓. ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา									
๑.	บันทึกการขอคำปรึกษาสำหรับนิสิตเพื่อขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบตามแบบ อป. ๑	๔.๖๖	.๔๘๓	มากที่สุด	๒	๔.๕๑	.๖๐๑	มากที่สุด	๕
๒.	บันทึกการให้คำปรึกษาแก่นิสิตทั่วไป และช่วยเหลือนิสิตตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ตามแบบ อป. ๒	๔.๐๓	.๙๖๗	มาก	๔	๔.๕๙	.๕๕๖	มากที่สุด	๑
๓.	บันทึกการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาประจำภาคเรียน ตามแบบ อป. ๓	๔.๕๓	.๕๐๗	มากที่สุด	๓	๔.๕๒	.๕๙๔	มากที่สุด	๔
๔.	บันทึกการประชุมกลุ่มกิจกรรมโฮมรูมตามแบบ อป. ๔	๔.๐๐	.๘๔๒	มาก	๕	๔.๕๔	.๕๕๕	มากที่สุด	๒
๕.	สรุปผลการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาประจำภาคเรียน ตามแบบ อป. ๕	๔.๘๑	.๓๙๗	มากที่สุด	๑	๔.๕๔	.๕๗๑	มากที่สุด	๒
รวม		๔.๔๑	.๓๓๕	มาก		๔.๕๔	.๒๕๕	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41, S.D. = .335$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ สรุปผลการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ประจำภาคเรียน ตามแบบ อป. ๕ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81, S.D. = .337$) รองลงมาคือ ข้อที่ ๑ บันทึกการขอคำปรึกษาสำหรับนิสิตเพื่อขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบ ตามแบบ อป. ๑ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66, S.D. = .483$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๔ บันทึกการประชุมกลุ่มกิจกรรมโฮมรูม ตามแบบ อป. ๔ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00, S.D. = .842$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = .255$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๒ บันทึกการให้คำปรึกษาแก่นิสิตทั่วไป และช่วยเหลือนิสิตตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ตามแบบ อป. ๒ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = .556$) รองลงมา คือ ข้อที่ ๔ บันทึกการประชุมกลุ่มกิจกรรมโฮมรูม ตามแบบ อป. ๔ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = .555$) และข้อที่ ๕ สรุปผลการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ประจำภาคเรียน ตามแบบ อป. ๕ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = .571$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๑ บันทึกการขอคำปรึกษาสำหรับนิสิตเพื่อขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบ ตามแบบ อป. ๑ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51, S.D. = .601$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๔. ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม									
๑.	เสริมสร้างความสัมพันธ์ความเข้าใจระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิต และระหว่างนิสิตในกลุ่มเดียวกัน	๔.๙๗	.๑๗๗	มากที่สุด	๑	๔.๔๘	.๖๖๒	มาก	๕
๒.	สื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกัน แนะนำพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีแก่นิสิต ติดตามดูแลนิสิตในด้านการเรียนการปรับตัว ตลอดจนวิธีการเรียนในวิชาต่าง ๆ	๔.๐๐	.๘๐๓	มาก	๗	๔.๕๐	.๕๙๙	มาก	๔
๓.	สนับสนุนงานบริหาร กิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย โดยช่องทางการสื่อสารด้านนโยบายระเบียบ ข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยถึงนิสิตผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา	๔.๖๖	.๔๘๓	มากที่สุด	๒	๔.๖๖	.๕๔๔	มากที่สุด	๑
๔.	กำหนดกิจกรรมโฮมรูม ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้งต่อภาคเรียน โดยจัดในช่วงเวลาตรงกันทุกหมู่เรียนในชั่วโมงกิจกรรม	๔.๔๔	.๕๐๔	มาก	๓	๔.๔๓	.๖๔๙	มาก	๗
๕.	กำหนดหัวข้อสื่อสารอบรมโดยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสื่อสารทำความเข้าใจ ทั้งด้านวิชาการ การเรียน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ	๔.๓๑	.๕๓๕	มาก	๔	๔.๖๑	.๖๑๔	มากที่สุด	๒

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	อาจารย์ที่ปรึกษา (n=๓๒)			ลำดับที่	นิสิต (n=๗๗๕)			ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
๔. ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม (ต่อ)									
๖	บันทึกการทำกิจกรรม การเก็บข้อมูล ปัญหาและความต้องการของนิสิตอย่างเป็นระบบ และสร้างความเข้าใจ หรือช่วยแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของนิสิต	๔.๑๙	.๗๘๐	มาก	๕	๔.๕๙	.๕๓๓	มากที่สุด	๓
๗	ติดตามผล ประเมินผลกิจกรรมโฮมรูม สรุปผลการปฏิบัติ และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อ คณะกรรมการ และผู้รับผิดชอบ	๔.๐๙	.๘๕๖	มาก	๖	๔.๔๓	.๖๙๙	มาก	๖
	รวม	๔.๓๘	.๓๖๙	มาก		๔.๕๓	.๒๒๘	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๔.๓๘, S.D. =.๓๖๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ เสริมสร้างความสัมพันธ์ความเข้าใจระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิต และระหว่างนิสิตในกลุ่มเดียวกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๙๗, S.D. =.๑๗๗) รองลงมาคือ ข้อที่ ๓ สนับสนุนงานบริหาร กิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย โดยช่องทางการสื่อสารด้านนโยบาย ระเบียบ ข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยถึงนิสิตผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๖๖, S.D. =.๔๘๓) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๒

สื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกัน แนะนำพัฒนาบุคลากรที่ดีที่สุด ติดตามดูแลนิสิตในด้านการเรียนการปรับตัว ตลอดจนวิธีการเรียนในวิชาต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .803) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี ที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้าน**แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม** โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .228) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 สนับสนุนงานบริหาร กิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย โดยช่องทางการสื่อสารด้านนโยบาย ระเบียบ ข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยถึงนิสิตผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .544) รองลงมา คือ ข้อที่ 5 กำหนดหัวข้อสื่อสารอบรมโดยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสื่อสารทำความเข้าใจ ทั้งด้านวิชาการ การเรียน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .614) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 กำหนดกิจกรรมโฮมรูม ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง ต่อภาคเรียน โดยจัดในช่วงเวลาตรงกันทุกหมู่เรียนในช่วงกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .649) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๔.๔ ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) มีความสามารถในการแก้ปัญหา (๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด (๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา และ (๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ ๓ แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดยอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม ดังตารางที่ ๔.๑๓-๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี โดยรวม

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น (n=๓๒)			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
๓. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี					
๑	มีความสามารถในการแก้ปัญหา	๔.๕๖	.๒๒๐	มากที่สุด	๒
๒	มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด	๔.๕๑	.๒๔๓	มากที่สุด	๓
๓	มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา	๔.๖๔	.๒๑๒	มากที่สุด	๑
๔	มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม	๔.๓๔	.๓๑๙	มาก	๔
รวม		๔.๕๑	.๑๑๐	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๕๑, S.D. =.๑๑๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๖๔, S.D. =.๒๑๒) รองลงมาคือ ด้านมีความสามารถในการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๕๖, S.D. =.๒๒๐) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๔.๓๔, S.D. =.๓๑๙) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๔ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดย
 อาจารย์ที่ปรึกษา ด้านมีความสามารถในการแก้ปัญหา

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น (n=๓๒)			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
๑. ด้านมีความสามารถในการแก้ปัญหา					
๑	มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา ในการเรียน	๔.๘๑	.๓๙๗	มากที่สุด	๒
๒	มีการทบทวนความรู้ความจำจากปัญหา ที่เกี่ยวข้อง	๔.๓๘	.๗๐๗	มาก	๔
๓	มีการใช้ความคิดรวบยอด กฎเกณฑ์เป็น วิธีการแก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมาย	๔.๔๗	.๕๖๗	มาก	๓
๔	ได้ค้นพบวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา	๔.๒๕	.๔๔๐	มาก	๕
๕	ได้ใช้สติและปัญญาในการแก้ปัญหา	๔.๘๘	.๓๓๖	มากที่สุด	๑
รวม		๔.๕๖	.๒๒๐	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านมี
 ความสามารถในการแก้ปัญหา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๖$, S.D. = .๒๒๐) เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ ได้ใช้สติและปัญญาในการแก้ปัญหา
 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๘$, S.D. = .๓๓๖) รองลงมาคือ ข้อที่ ๑ มีความสามารถในการ
 วิเคราะห์ปัญหาในการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๑$, S.D. = .๓๙๗) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
 ข้อที่ ๔ ได้ค้นพบวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๕$, S.D. = .๔๔๐) ส่วน
 ข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๕ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดย
 อาจารย์ที่ปรึกษา **ด้านมีความใฝ่รู้ใฝ่คิด**

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น (n=๓๒)			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
๒. ด้านมีความใฝ่รู้ใฝ่คิด					
๑.	มีความกระตือรือร้นในการศึกษา	๔.๖๓	.๔๙๒	มากที่สุด	๒
๒.	มีความสนใจในศาสตร์ที่ศึกษาเล่าเรียน	๔.๓๔	.๔๘๓	มาก	๕
๓.	ชอบคิดค้นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอ	๔.๕๐	.๕๐๘	มาก	๓
๔.	มีความสามารถเปรียบเทียบและวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	๔.๔๔	.๕๖๔	มาก	๔
๕.	มีความสนใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	๔.๖๖	.๔๘๓	มากที่สุด	๑
	รวม	๔.๕๑	.๒๔๓	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านมีความใฝ่รู้ใฝ่คิด ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๕๑, S.D. =.๒๔๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ มีความสนใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๖๖, S.D. =.๔๘๓) รองลงมา คือ ข้อที่ ๑ มีความกระตือรือร้นในการศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๖๓, S.D. =.๔๙๒) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๒ มีความสนใจในศาสตร์ที่ศึกษาเล่าเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๔.๓๔, S.D. =.๔๘๓) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๖ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดย
 อาจารย์ที่ปรึกษา **ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา**

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น n=๓๒			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
๓. ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา					
๑.	สามารถนำหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา มาใช้เพื่อบริการวิชาการ	๔.๕๙	.๔๙๙	มากที่สุด	๔
๒.	ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการ กับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม	๔.๖๖	.๔๘๓	มากที่สุด	๓
๓.	ใช้หลักธรรมมาใช้เพื่อพัฒนาจิตใจ	๔.๓๔	.๗๔๕	มาก	๕
๔.	ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕	๔.๗๘	.๔๒๐	มากที่สุด	๒
๕.	ร่วมกิจกรรมพระพุทธศาสนา ให้ทาน รักษา ศีล เจริญจิต และปัญญา	๔.๘๑	.๓๙๗	มากที่สุด	๑
รวม		๔.๖๔	.๒๑๒	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหา
 จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านมีศรัทธาอุทิศ
 ตนเพื่อพระพุทธศาสนา ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๖๔,
 S.D. =.๒๑๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ ร่วมกิจกรรม
 พระพุทธศาสนา ให้ทาน รักษาศีล เจริญจิตและปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๘๑,
 S.D. =.๓๙๗) รองลงมา คือ ข้อที่ ๔ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕ ค่าเฉลี่ย
 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๗๘, S.D. =.๔๒๐) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๓ ใช้หลักธรรมมาใช้
 เพื่อพัฒนาจิตใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๔.๓๔, S.D. =.๗๔๕) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันและ
 มีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๗ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดย
 อาจารย์ที่ปรึกษา **ด้านมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม**

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น (n=๓๒)			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
๔ ด้านมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม					
๑.	เป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี	๔.๓๑	.๕๙๒	มาก	๓
๒.	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทุกคนในสังคม	๔.๕๓	.๕๐๗	มากที่สุด	๑
๓.	ให้ความช่วยเหลือสังคมด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญา	๔.๒๘	.๖๘๓	มาก	๔
๔.	มุ่งที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ของผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ	๔.๔๑	.๖๑๕	มาก	๒
๕.	มีความเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อความสุข ของผู้อื่น	๔.๑๖	.๖๒๘	มาก	๕
รวม		๔.๓๔	.๓๑๙	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหา
 จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านมีน้ำใจ
 เสียสละเพื่อส่วนรวม ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๔$, S.D. = .๓๑๙)
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๒ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทุกคนใน
 สังคม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$, S.D. = .๕๐๗) รองลงมา คือ ข้อที่ ๔ มุ่งที่จะปลด
 เปลื้องความทุกข์ของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๑$, S.D. = .๖๑๕) ส่วน
 ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๕ มีความเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อความสุขของผู้อื่น อยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = ๔.๑๖$, S.D. = .๖๒๘) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษาตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น และ (๒) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ศึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น ๒ กลุ่ม ประกอบด้วย (๑) นิสิตปริญญาตรี ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๗๗๕ รูป/คน และ (๒) อาจารย์ที่ศึกษา ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ปีการศึกษา ๒๕๕๓ จำนวน ๓๒ รูป/คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวน ๓ ตอน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงวันที่ ๑ กรกฎาคม - ๓๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ผู้วิจัย สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังต่อไปนี้

- ๕.๑ สรุปผลการวิจัย
- ๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย
- ๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเชิงปริมาณ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๕.๑.๑.๑ กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๗๕๕ รูป/คน สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต ร้อยละ ๗๑.๘๐ รองลงมา เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๑๖.๔๐ อายุระหว่าง ๒๓-๒๗ ปี ร้อยละ ๕๗.๘๐ รองลงมา คือ อายุระหว่าง ๑๘-๒๒ ปี ร้อยละ ๒๗.๑๐ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ ๑ ร้อยละ ๓๙.๖๐ รองลงมา คือ ชั้นปีที่ ๒ ร้อยละ ๒๓ ส่วนสาขาที่กำลังศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ ร้อยละ ๓๕.๖๐ รองลงมา คือสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ร้อยละ ๒๐.๑๐ ตามลำดับ

๕.๑.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นอาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๓๒ รูป/คน สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต ร้อยละ ๔๖.๙๐ รองลงมา เป็นเพศชาย ร้อยละ ๔๐.๖๐ อายุระหว่าง ๓๖-๔๐ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐ และอายุระหว่าง ๔๑-๔๕ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐ รองลงมา คือ อายุระหว่าง ๓๑-๓๕ ปี ร้อยละ ๒๑.๙๐ ระดับการศึกษา ปริญญาโท ร้อยละ ๖๕.๖๐ รองลงมา ระดับปริญญาเอก ร้อยละ ๓๔.๔๐ ส่วนประสบการณ์ด้านการสอน ระหว่าง ๖-๑๐ ปี ร้อยละ ๓๑.๕๐ รองลงมา ระหว่าง ๑๑-๑๕ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐ ตามลำดับ

๕.๑.๒ ผลการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน ประกอบด้วย การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และการให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๕.๑.๒.๑ ผลความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$, S.D. = .๑๑๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ($\bar{X} = ๔.๕๖$, S.D. = .๒๒๙) และการให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๖$, S.D. = .๒๑๕) รองลงมา คือ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$, S.D. = .๑๘๘) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๙$, S.D. = .๒๑๕) ตามลำดับ

๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$, S.D. = .๑๘๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๑ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนิสิตอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๔$, S.D. = .๔๙๗) รองลงมาคือ ข้อที่ ๕ ท่านสนับสนุนการเรียนของนิสิตที่มีความสามารถพิเศษ ให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๑$, S.D. = .๕๑๐) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ ๑๒ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา เช่น การจัดบันทึกคำบรรยายการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง การเขียนรายงาน การนำเสนอรายงาน และการแก้ไขปัญหาผลการเรียนต่ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๓$, S.D. = .๖๙๙) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๙$, S.D. = .๒๑๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๔ ให้คำปรึกษาวิธีการหางานทำเพื่อเสริมรายได้ระหว่างศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๐$, S.D. = .๕๑๘) รองลงมาคือข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียนทำงาน และการปรับตัวในการทำงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๗$, S.D. = .๕๓๐) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ ๖ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิต ด้านการ การเดินทาง และการปรับตัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๖$, S.D. = .๖๔๕) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .2029) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น มีความซื่อสัตย์และการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .5017) รองลงมาคือ ข้อที่ ๒ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .5200) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๗ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการสื่อสารกับบุคคลอื่น ทั้งด้านการพูด การวางตัว และการมองเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .6012) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .2015) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๗ ให้คำปรึกษาในการสร้างวัฒนธรรมความประพฤติที่ดีให้กับรุ่นพี่ หรือเป็นตัวอย่างเป็นให้กับรุ่นน้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .556) รองลงมาคือ ข้อที่ ๑ ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .575) ข้อที่ ๔ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .544) และข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาตนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จริยธรรมที่เหมาะสม เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง และมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .510) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๖ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานของตนเอง ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ และเรียนรู้วิธีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .601) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๕.๑.๓ ผลการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน ประกอบด้วย หลักการให้คำปรึกษานิสิต เทคนิคการให้คำปรึกษา การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา และแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๕.๑.๓.๑ ผลความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .1013) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .255) รองลงมา คือ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .145) และด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .228) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .156) ตามลำดับ

๑) ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .156) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ สร้างความ สัมพันธ์กับนิสิต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .492) รองลงมา คือ ข้อที่ ๔ สังเกตและเข้าใจในบุคลิกภาพลักษณะนิสัยตลอดจนลักษณะปัญหาเพื่อเลือกใช้วิธีการ

แก้ปัญหาก็สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59, S.D. = .492$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ ๕ เข้าใจถึงปัญหาของนิสิตว่ามีปัญหารอบด้านที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45, S.D. = .668$) และข้อที่ ๗ อยู่ใกล้ขีดเสมือนเป็นบิดามารดาคนที่สองของนิสิตที่ต้องดูแลแก้ปัญหาก็มีความรักความอบอุ่น ($\bar{X} = 4.45, S.D. = .614$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๒) ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53, S.D. = .145$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๓ สะท้อนความรู้สึกและเข้าใจความรู้สึกนิสิตด้วยการทวนคำพูด และแสดงความเห็นใจต่อปัญหาที่นิสิตประสบอยู่ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64, S.D. = .506$) รองลงมา คือ ข้อที่ ๑๓ จัดจำข้อมูลอย่างแม่นยำและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหากรณีต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59, S.D. = .520$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ ๙ แสดงความจริงใจเมื่อนิสิตมาขอคำปรึกษาด้วยการหยุดทำอย่างอื่น และตั้งใจ เต็มใจ กระตือรือร้นที่จะรับฟังคำปรึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46, S.D. = .625$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๓) ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = .255$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๒ บันทึกการให้คำปรึกษาแก่นิสิตทั่วไป และช่วยเหลือนิสิตตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ตามแบบ อป. ๒ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59, S.D. = .556$) รองลงมา คือ ข้อที่ ๔ บันทึกการประชุมกลุ่มกิจกรรมโฮมรูม ตามแบบ อป. ๔ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = .555$) และข้อที่ ๕ สรุปผลการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ประจำภาคเรียน ตามแบบ อป. ๕ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = .571$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๑ บันทึกการขอคำปรึกษาสำหรับนิสิตเพื่อขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบ ตามแบบ อป. ๑ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51, S.D. = .601$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๔) ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53, S.D. = .228$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๓ สนับสนุนงานบริหาร กิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย โดยช่องทางการสื่อสารด้านนโยบาย ระเบียบ ข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยถึงนิสิตผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66, S.D. = .544$) รองลงมา คือ ข้อที่ ๕ กำหนดหัวข้อสื่อสารอบรมโดยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสื่อสารทำความเข้าใจ ทั้งด้านวิชาการ การเรียน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61, S.D. = .614$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๔ กำหนดกิจกรรมโฮมรูม ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง ต่อภาคเรียน โดยจัดในช่วงเวลาตรงกันทุกหมู่เรียนในช่วงกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43, S.D. = .649$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๕.๑.๔ ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน ประกอบด้วย การให้คำปรึกษา

ด้านวิชาการ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และการให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๕.๑.๔.๑ ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.129) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.151) รองลงมา คือ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.250) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.276) ตามลำดับ

๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.151) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๗ ได้ทำงานร่วมกับนิสิตในการวางแผนการประชุม และกิจกรรมสัมพันธ์ การสร้างความคุ้นเคย ให้มีความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตและระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนิสิต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.471) รองลงมาคือ ข้อที่ ๖ ให้คำปรึกษานิสิตปฏิบัติให้ตรงตามกำหนดเวลาปฏิทินวิชาการของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.420) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ ๒ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนควบคุม การลงทะเบียนของนิสิตให้เป็นไปตามแผนการเรียน และระเบียบของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.893) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.276) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิต ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.483) รองลงมาคือ ข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับวิธีการทำงาน และการปรับตัวในการทำงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.499) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ ๒ ให้ข้อมูล แนะนำแหล่งงาน สถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศจากศูนย์บริการข้อมูล ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.782)

๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.250) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหส่วนตัว ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.420) รองลงมาคือ ข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น มีความซื่อสัตย์และการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.457) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๔ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเข้าสังคม และการคบเพื่อน อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.659) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.276) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาตนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จริยธรรมที่เหมาะสม

เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง และมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51, S.D. = .256$) รองลงมาคือ ข้อที่ ๔ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48, S.D. = .420$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ ๖ ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานของตนเอง ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ และเรียนรู้วิธีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94, S.D. = .669$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๕.๑.๕ ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน ประกอบด้วย หลักการให้คำปรึกษานิสิต เทคนิคการให้คำปรึกษา การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา และแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๕.๑.๕.๑ ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44, S.D. = .143$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52, S.D. = .122$) รองลงมา คือ ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45, S.D. = .221$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38, S.D. = .369$) ตามลำดับ

๑) ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45, S.D. = .221$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๘ ยอมรับนิสิตในฐานะ “ลูก” และ “ศิษย์” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48, S.D. = .420$) รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๓ ยึดถือจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45, S.D. = .440$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ ๖ ให้คำปรึกษาในทุกด้าน และถือว่าเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94, S.D. = .501$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๒) ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52, S.D. = .122$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ กระตุ้นให้นิสิตระบายความเครียด ความคับข้องใจออกมาด้วยคำถาม และคำปลอบโยน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51, S.D. = .256$) รองลงมา คือ ข้อที่ ๑๗ ท่านตั้งคำถามที่ชัดเจน สุกภาพ และมีจุดหมายที่ต้องการให้นิสิตสะท้อนข้อมูลที่เหมาะสม และใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่แน่ชัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47, S.D. = .336$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๙ แสดงความจริงใจเมื่อนิสิตมาขอคำปรึกษาด้วยการหยุดทำอย่างอื่น และตั้งใจ เต็มใจ กระตือรือร้นที่จะรับฟังคำปรึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00, S.D. = .516$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๓) ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41, S.D. = .335$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ สรุปผลการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ประจำภาคเรียน

ตามแบบ อป. ๕ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๑$, S.D. = .๓๙๗) รองลงมาคือ ข้อที่ ๑ บันทึกการขอคำปรึกษาสำหรับนิสิตเพื่อขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบ ตามแบบอป. ๑ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๖$, S.D. = .๔๘๓) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๔ บันทึกการประชุมกลุ่มกิจกรรมโฮมรูม ตามแบบ อป. ๔ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๐$, S.D. = .๘๔๒) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๔) ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๘$, S.D. = .๓๖๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ เสริมสร้างความสัมพันธ์ความเข้าใจระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิต และระหว่างนิสิตในกลุ่มเดียวกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๙๗$, S.D. = .๑๗๗) รองลงมาคือ ข้อที่ ๓ สนับสนุนงานบริหาร กิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย โดยช่องทางการสื่อสารด้านนโยบาย ระเบียบ ข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยถึงนิสิตผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๖$, S.D. = .๔๘๓) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๒ สื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกัน แนะนำพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีแก่นิสิต ติดตามดูแลนิสิตในด้านการเรียนการปรับตัว ตลอดจนวิธีการเรียนในวิชาต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๐$, S.D. = .๘๐๓) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๕.๑.๖ ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) มีความสามารถในการแก้ปัญหา (๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด (๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา และ (๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม

๕.๑.๖.๑ ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๑$, S.D. = .๑๑๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๔$, S.D. = .๒๑๒) รองลงมาคือ ด้านมีความสามารถในการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๖$, S.D. = .๒๒๐) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๔$, S.D. = .๓๑๙) ตามลำดับ

๑) ด้านมีความสามารถในการแก้ปัญหา พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๖$, S.D. = .๒๒๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ ได้ใช้สติและปัญญาในการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๘$, S.D. = .๓๓๖) รองลงมาคือ ข้อที่ ๑ มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาในการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๑$, S.D. = .๓๙๗) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๔ ได้ค้นพบวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๕$, S.D. = .๔๔๐) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๒) ด้านมีความใฝ่รู้ใฝ่คิด พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๑$, S.D. = .๒๔๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ มีความสนใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๖$, S.D. = .๔๘๓)

รองลงมา คือ ข้อที่ ๑ มีความกระตือรือร้นในการศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .452) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๒ มีความสนใจในศาสตร์ที่ศึกษาเล่าเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .483) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๓) ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .212) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ ร่วมกิจกรรมพระพุทธศาสนา ให้ทาน รักษาศีล เจริญจิตและปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = .347) รองลงมา คือ ข้อที่ ๔ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = .420) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๓ ใช้หลักธรรมมาใช้เพื่อพัฒนาจิตใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .345) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๔) ด้านมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .314) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๒ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทุกคนในสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .507) รองลงมา คือ ข้อที่ ๔ มุ่งที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .615) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๕ มีความเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อความสุขของผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .627) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการอภิปรายเฉพาะความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี และความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดยจะอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

๕.๒.๑ ผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๒ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ดังนี้

๕.๒.๑.๑ ผลความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และการให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับ ปภาดา กันทะอิน (๒๕๕๘) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาในด้านวิชาการนั้น การให้คำแนะนำในการลงทะเบียนมี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการบริการและพัฒนานักศึกษานักศึกษามีการรับรู้ในเรื่องของการให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนในด้านอื่น ๆ นั้น การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้การรับรองนักศึกษาเมื่อนักศึกษาต้องนำไปแสดงหลักฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา นำไปพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา คืออาจารย์ที่ปรึกษาควรพบปะนักศึกษบ่อย ๆ เพื่อรับทราบปัญหาของนักศึกษาควรมีการจัดอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำปรึกษา แนะนำตักเตือนเมื่อผลการเรียนของนักศึกษาต่ำกว่าข้อบังคับ อาจารย์ที่ปรึกษาควรเอาใจใส่นักศึกษาในความดูแลอย่างใกล้ชิด และอาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักศึกษาเรื่องการคิดค่าคะแนนเฉลี่ย

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ ชีระดา ภิญโญ (๒๕๔๗) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์ พบว่า (๑) ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ที่มีต่อบทบาทอาจารย์ทั้ง ๓ ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความคิดเห็นอันดับแรก ได้แก่ บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา คือบทบาทด้านคุณธรรมและจริยธรรม และบทบาทด้านวิชาการ ตามลำดับ (๒) ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรีที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่เด่นที่สุด ด้านวิชาการ ได้แก่ บทบาทการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การเลือกแผนการศึกษาและการเลือกวิชาเรียนให้ครบตามหลักสูตร ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ บทบาทการเป็นผู้ประพฤติดีและเป็นแบบอย่างที่ดี และบทบาทการให้คำแนะนำในการวางแผน การมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ บทบาทการเป็นผู้มีหน้าตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาสุภาพไพเราะ (๓) นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในภาพรวมของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ และนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในภาพรวมของอาจารย์ที่ปรึกษา แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ ทนงศักดิ์ วันชัย และนพ บรรเจิด (๒๕๔๗) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา คณะเกษตรศาสตร์บางพระ ปีการศึกษา ๒๕๔๗ พบว่า (๑) อาจารย์ที่ปรึกษาคณะเกษตรศาสตร์บางพระ มีความเห็นต่อสภาพการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากในรายด้านวิชาการ และอยู่ในระดับปานกลางในด้านบริการและพัฒนานักศึกษา และด้านอื่น ๆ (๒) นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์บางพระ มีความเห็นต่อ สภาพการปฏิบัติการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากในด้านวิชาการ และอยู่ในระดับปานกลางในด้านบริการและพัฒนานักศึกษา และด้านอื่น ๆ (๓) อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาต่างกันในด้านวิชาการ ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา และสังกัดภาควิชาต่างกัน มีการปฏิบัติการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกัน และ (๔) นักศึกษาที่มีเพศ และชั้นปีที่เรียนแตกต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนที่สังกัดภาควิชาต่างกัน พบว่ามีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันในด้านวิชาการ และนักศึกษาที่

มีจำนวนครั้งในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาต่างกัน พบว่า มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันในทุกด้าน

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ สมชาย ชายสำอางค์ และกาญจนา สมัครสมาน (๒๕๕๔) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในอันดับแรกคือ บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในอันดับมาก อันดับที่ ๒ คือ บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากและอันดับสุดท้าย คือ บทบาทอาจารย์ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากและเมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระหว่างเพศชายกับเพศหญิงที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้ง ๓ ด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ ช่อทิพย์ โลหะกุลวิง (๒๕๕๒) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง-มาก ด้านบุคลิกภาพและการปรับตัว นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง-มากด้านความประพฤติ คุณธรรมและจริยธรรม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านปัญญาส่วนตัว นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง-มาก ด้านการประสานงานและอื่น ๆ นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง-มาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้เข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาแนะนำ ค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ การประสานงานกับผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมทั้งหมดนักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัย และยังสอดคล้องกับ เสน่ห์ ระหว่างบ้าน และคณะ (๒๕๕๑) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหมู่บ้านเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ปีการศึกษา ๒๕๕๑ พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหมู่บ้านเรียนโดยรวม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก โดยร้อยละ ๙๘.๙ ของนักศึกษามีความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษาระดับ ๓ ขึ้นไป (ระดับปานกลางถึงระดับมากที่สุด) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ และด้านอื่น ๆ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

๕.๒.๑.๒ ผลความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา และด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ สอดคล้องกับ ศรีสมร ชูด้วง (๒๕๕๖)

ได้วิจัยเรื่อง บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาคณะพีชศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตลำปาง ปีการศึกษา ๒๕๔๖ พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาต่อนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติตามบทบาทในภาพรวมปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามบทบาท อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษารองลงมาคือ ด้านการพัฒนาการศึกษา ส่วนบทบาทที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการให้คำปรึกษาเมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวมปานกลาง และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนานักศึกษา และการปฏิสัมพันธ์นักศึกษา รองลงมาคือ ด้านวิชาการ ส่วนบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้คำปรึกษา ส่วนปัญหาและอุปสรรคของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ขาดแบบแผนหรือแนวทางในการปฏิบัติงานขาดนโยบายและวิธีการสนับสนุนและให้กำลังใจในการปฏิบัติงานขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงพอ จึงควรมีการอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นระยะ ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และบทบาทหน้าที่ ส่วนข้อเสนอแนะของนักศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรเป็นอาจารย์ในคณะวิชา การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาควรมีสติธิในการเสนอชื่อ นักศึกษาควรมีอาจารย์ที่ปรึกษา ๒ คน อาจารย์ที่ปรึกษา ๑ คน ควรรับผิดชอบนักศึกษา ๒๐-๒๕ คน และรับผิดชอบตลอดหลักสูตร ควรนัดพบนักศึกษาในความดูแลเป็นกลุ่มสัปดาห์ละ ๑ ครั้งไม่เกิน ๓๐ นาที

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ พิชิต ทองประยูร (๒๕๔๖) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามการรับรู้ของนักศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๔๖ พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัญหาและอุปสรรคของอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลักษณะเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ คือ อาจารย์ที่ปรึกษา มีภาระงานสอนพิเศษอื่น ๆ มาก ทำให้ไม่มีเวลาพบกับนักศึกษา ขาดข้อมูลและความรู้ ให้คำแนะนำปรึกษา ทั้งด้านวิชาการ หลักสูตร การเรียน กิจกรรมของสถาบัน และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเวลาว่างไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวนักศึกษา ได้แก่ นักศึกษาไม่ยอมเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเชื่อคำแนะนำของเพื่อนหรือรุ่นพี่มากกว่า นักศึกษาไม่ได้ติดตามเรื่องสิทธิหน้าที่ของตน รวมทั้งนักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดี และไม่ศรัทธาต่อการมีอาจารย์ที่ปรึกษา สรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา ยังพบอยู่มากปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ไม่ค่อยรู้ว่าตนเองต้องทำหน้าที่อะไรบ้าง ขาดข้อมูลและเทคนิคการให้คำปรึกษา อาจารย์มีภาระงานมากจนทำให้ไม่มีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ไม่มีการจัดระบบการส่งเสริมหรือการพัฒนาทางด้านอาจารย์ที่ปรึกษา สถาบันการศึกษาไม่สนใจด้านนี้เท่าที่ควร ขาดนโยบายที่ชัดเจน ขาดขวัญและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ และขาดการเตรียมความพร้อมของอาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่ อาจารย์ที่ปรึกษา ทำให้นักศึกษาไม่ค่อยมาพบอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษามักปรึกษารุ่นพี่หรือเพื่อน ๆ หรือบางครั้ง มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาในระยะสุดท้าย จากปัญหาดังกล่าว จึงควรรหาแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไข แสวงหาวิธีการในการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดย

คำนึงถึงงานปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความพึงพอใจ และมีความเต็มใจ จนบรรลุในเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ กระจิตรา ศุภดิกลักษณ์ (๒๕๔๕) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปีการศึกษา ๒๕๔๕ พบว่า การรับรู้ในบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับสูง บทบาทการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มากที่สุดคือ ด้านวิชาการ และที่นักศึกษาต้องการมากที่สุด คือการเสียสละอุทิศตนช่วยเหลือนักศึกษา และยังสอดคล้องกับ สิริอร ช้อยุ่น และคณะ (๒๕๕๓) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี อุตรธานี พบว่า (๑) นักศึกษามีความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและการปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (๒) นักศึกษามีความคาดหวังต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง (๓) อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในรายด้านพบว่ามี ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง มี ๑ ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความพร้อมของเครื่องมือและข้อมูล และ (๔) อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาพยาบาลมีความคิดเห็นต่อปัญหาที่พบในระบบอาจารย์ที่ปรึกษา คือ เวลาที่ไม่ตรงกันของอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา มีข้อจำกัดด้านเวลาในการเข้าพบนักศึกษาและอาจารย์มีภาระงานมาก

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ สมบัติ แสงพล (๒๕๕๒) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ผลการวิจัย พบว่า (๑) บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาและพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑-๓ อยู่ในระดับมาก ส่วนของนักศึกษาชั้นปีที่ ๔-๖ อยู่ในระดับปานกลาง (๒) บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาทั้งชั้นปีที่ ๑-๓ และ ชั้นปีที่ ๔-๖ อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ชั้นปี ๑-๓ ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านการปรับตัว ด้านการพัฒนาความพร้อมให้ข้อคิด และด้านวิชาการ ส่วนชั้นปีที่ ๔-๖ ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการฝึกงาน และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (๓) บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑-๓ คือ ด้านการเงิน พยากรณ์ได้ ร้อยละ ๑๔.๔๐ ส่วนชั้นปีที่ ๔-๖ คือ ด้านวิชาการ พยากรณ์ได้ ร้อยละ ๑๗.๗๐

๕.๒.๒ ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๒ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ดังนี้

๕.๒.๒.๑ ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับ อิศรหัส โขตติเสถียร (๒๕๔๓) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา ๒๕๔๓ พบว่า (๑) อาจารย์ที่ปรึกษามีทัศนะต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวม และเป็นรายด้าน ทั้ง ๔ ด้าน คือการแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนา นักศึกษาด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา และด้านการให้ความช่วยเหลือ และการประสานงานกับนักศึกษาว่ามีความสำคัญ และมีความจำเป็นอยู่ในระดับมาก (๒) นักศึกษามีความต้องการต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมาก (๓) อาจารย์ที่ปรึกษาที่สังกัดในคณะแตกต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และ (๔) นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะ และชั้นปี แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ .๐๕ และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาในคณะต่างมีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา และด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านการพัฒนาการศึกษา และด้านมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษานั้น นักศึกษาต่างคณะกันมีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน และ (๕) อาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ส่วนนักศึกษามีปัญหาในการเข้ารับการให้คำปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ วิสูตร จำเนียง (๒๕๔๓) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่นิสิตในสถาบันราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา ๒๕๔๓ พบว่า การปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาในสถาบันราชภัฏธนบุรี อยู่ในระดับมาก ๓ ด้าน คือด้านการศึกษา ด้านการพัฒนา นิสิตและด้านวิชาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ข้อที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษามากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการศึกษา ควรให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรในสาขาวิชาที่เรียน ด้านการพัฒนา นิสิต ที่ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแต่งกายของนิสิต ด้านการดำเนินงานให้คำปรึกษา ควรมีเวลาเข้าพบนิสิตในความรับผิดชอบ เป็นกลุ่มอย่างน้อยเดือนละครั้ง ด้านสวัสดิการ ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับเงินทุนกู้ยืมของรัฐบาล ด้านวิชาชีพ ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาระดับสูงขึ้นไป เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีอายุ เพศ วุฒิ การศึกษาและโปรแกรมวิชาแตกต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาแตกต่างกัน ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาและความรู้ด้านกิจการนิสิตแตกต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ Astin (1978) ได้เสนอแนะว่า ถ้านิสิตและอาจารย์มีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น การประสบผลสำเร็จทางการศึกษาจะมากขึ้นเท่านั้น สิ่งหนึ่งที่ปรากฏได้ชัดเจนในการที่นิสิต อาจารย์ และอาจารย์สัมพันธ์กับกระบวนการให้คำปรึกษาด้านวิชาการความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมความงอกงามทางด้านวิชาการและด้านส่วนตัวของนิสิต ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในประสบการณ์ด้านการศึกษาความสัมพันธ์ในการให้คำปรึกษาวิชาการสามารถนำไปใช้แนะนำแก่นิสิตให้ไปสู่ระดับความสามารถทางวิชาการให้สูงขึ้นได้ นอกจากนั้น ระบบการให้คำปรึกษาสามารถถูกออกแบบเพื่อกระตุ้นให้พัฒนาการโดยส่วนรวมของนิสิต ช่วยให้เขาพัฒนา

ความสามารถในการใช้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาความเข้าใจตนเองและทักษะในการตัดสินใจ และพัฒนาการนำเอาทรัพยากรในมหาวิทยาลัยมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับ จิรพันธ์ เครือสาร (๒๕๔๕) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา ๒๕๔๕ ผลการวิจัย พบว่า

๑. บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า (๑) นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์โดยภาพรวม จำแนกตามชั้นปี และสาขา ให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง ๔ ด้าน ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ให้ความสำคัญในระดับมากในด้านการส่งเสริมบุคลิกภาพ เจตคติและการมีศรัทธาในอาชีพครู และนักศึกษาชั้นปีที่ ๓ ให้ความสำคัญในระดับค่อนข้างน้อย ในด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา (๒) บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่นักศึกษาให้ความสำคัญ ในแต่ละด้าน มีดังนี้ (๒.๑) ด้านการให้คำปรึกษาด้านวิชาชีพครู คือ สร้างขวัญและกำลังใจแก่นักศึกษาในการประกอบอาชีพครู และให้ความรู้ในเรื่องการเลือกวิชาเรียนและการลงทะเบียน (๒.๒) ด้านการสร้างเสริมบุคลิกภาพ เจตคติ และการมีศรัทธาในอาชีพครู คือ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและแนะนำ และสร้างเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม (๒.๓) ด้านการให้คำปรึกษาในปัญหาส่วนตัว หรือปัญหาทั่วไป คือ ปกปิดความลับของนักศึกษาที่มาขอรับคำปรึกษา และให้ความสนใจและรับฟังปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาที่มาขอรับคำปรึกษา (๒.๔) ด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา คือ ให้ข้อมูลแก่นักศึกษาในเรื่องการติดต่อเรื่องต่าง ๆ เช่น ขอบทุนการศึกษา การหางานทำ และแนะนำทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ในคณะและมหาวิทยาลัย และ (๓) นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เมื่อจำแนกตามชั้นปีและสาขา มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒. บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง ๔ ด้าน ในระดับค่อนข้างมาก โดยให้ความสำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้ (๑) ด้านการให้คำปรึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพครู คือ กระตุ้นให้นักศึกษากำหนดเป้าหมายการศึกษาของตนเอง และให้คำปรึกษาในด้านการปรับปรุงการเรียนให้ดีขึ้น (๒) ด้านการสร้างเสริมบุคลิกภาพ เจตคติ และการมีศรัทธาในอาชีพครู คือ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา และแนะนำและสร้างเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม (๓) ด้านการให้คำปรึกษาในปัญหาส่วนตัว หรือปัญหาทั่วไป คือ ปกปิดความลับของนักศึกษาที่มาขอรับคำปรึกษา และกระตุ้นให้นักศึกษาดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง และ (๔) ด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา คือ ให้ข้อมูลแก่นักศึกษาในเรื่องการติดต่อเรื่องต่าง ๆ และให้ข้อมูลนักศึกษาแก่หน่วยงานที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในความดูแล

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ Chickerling (1993) ได้กล่าวถึง ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตว่า พื้นฐานของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตที่ดี ต้องวางอยู่บนความนับถือซึ่งกันและกัน ส่วนในความคิดเห็นซึ่งแตกต่างกันนั้น อาจารย์กับนิสิตรับรู้ต่างกันในหลาย ๆ เรื่อง รวมทั้งประสบการณ์ ความคิดความรู้สึก ความเชื่อ และความคาดหวังก็แตกต่างกันทั้งประเภทและระดับ และยังสอดคล้องกับ Bargar and Chamberlain (1983) ได้เสนอแนะไว้ในผลงานงานวิจัยตอนหนึ่งกล่าวว่า ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตจะต้องพยายามเปลี่ยนแปลงความคิด

ให้มาพบกันตรงกลาง และตอบสนองต่อความต้องการของทั้งสองฝ่าย ควรมีการพบปะกันบ่อยครั้งในกลุ่มนิสิตในความดูแล เพื่อการเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดี

๕.๒.๒.๒ ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา พบว่า ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต อยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับ VolkWein, et al. (1986) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิต ความมั่งคั่งทางปัญญาในหมู่นิสิตจากการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาของนิสิตการคงอยู่ การเรียนรู้จนไม่ตก-ออก ไม่ลาออก มีพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ได้ชี้ให้เห็นว่า จะมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางด้านทักษะและสติปัญญา การศึกษาเกี่ยวกับความเจริญงอกงามทางสติปัญญา เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์ซึ่งรวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ผลการวิจัย เน้นความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตและการพบปะนอกชั้นเรียน จะยังประโยชน์ให้มากที่สุดในบรรดาประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูงขึ้น และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ จงกลณี มณีเดช (๒๕๔๔) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๔๓ พบว่า การปฏิบัติบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านบุคลิกภาพ รองลงมา มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือนักศึกษา ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านวิชาการ สำหรับความคาดหวังของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านความคาดหวังของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบุคลิกภาพ รองลงมาคือด้านพัฒนานักศึกษา ส่วนความคาดหวังต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านวิธีการให้คำปรึกษา

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ จูไรรัตน์ ดวงเดือน และคณะ (๒๕๔๙) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังบทบาทปฏิบัติจริง และปัญหาที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษามีความแตกต่างเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษานั้นบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้าน ส่วนผลการทดสอบความแตกต่างระหว่าง บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๑ ที่ว่า “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน” และบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักศึกษามีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตามทัศนะของนักศึกษานั้น บทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้าน ผลการทดสอบความแตกต่าง

ระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ ๒ ที่พบว่า “บทบาทที่คาดหวังและปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของนักศึกษาแตกต่างกัน” และยังสอดคล้องกับ พินดา ประเทือง (๒๕๔๙) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา ๒๕๔๙ พบว่า ในการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ การให้คำปรึกษาสวัสดิการและการพัฒนานักศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติได้น้อยกว่าบทบาทที่คาดหวังทุกด้าน นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่น่าสนใจในการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาบางส่วนเกิดความไม่แน่ใจในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอลาพักการเรียน การรักษาสุขภาพการเป็นนักศึกษา การปฏิบัติหน้าที่ในวันลงทะเบียน การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย การให้คำปรึกษานักศึกษาที่ขาดเรียน การติดตามนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ การติดตามนักศึกษาที่ขาดเรียน การประสานงานกับผู้บริหารและหน่วยงานในการให้ความช่วยเหลือนักศึกษา และการรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ Barr and Keating (1985) ได้กล่าวถึงเรื่องข้อผิดพลาดที่ปรากฏบ่อยครั้งในการวางแผนโปรแกรม ซึ่งในการประเมินโปรแกรมการให้คำปรึกษาของระบบอาจารย์ที่ปรึกษา จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญ ๓ อย่าง คือ เป้าหมาย (Goal) บริบท (Context) และการวางแผน (Plan) โดยอาจารย์และนิสิตจะมองเห็นองค์ประกอบเหล่านี้แตกต่างกัน อาจารย์จะเป็นผู้มองโลกที่กว้างไกลและไกลว่านิสิตซึ่งมองค่อนข้างแคบ

๕.๒.๓ ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านมีความสามารถในการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับ มังกร หริรักษ์ (๒๕๕๐) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามความต้องการของสถานประกอบการ ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของสถานประกอบการ โดยจำแนกตามขนาดของสถานประกอบการ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Method) ด้วยแบบสอบถาม โดยส่งไปยังสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ สมุทรปราการ ชลบุรี นครราชสีมา และจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่เป็นจำนวนมากที่สุดในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑,๐๕๓ แห่ง ผลการวิจัย พบว่า สถานประกอบการทั้ง ๓ ขนาด มีความต้องการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง ๕ ด้าน ตรงกัน คือ (๑) ความรับผิดชอบ (๒) ความมีวินัยในตนเอง (๓) ความผูกพัน (๔) ความมีมนุษยสัมพันธ์ และ (๕) ความรู้และทักษะวิชาชีพ ตามลำดับ

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ ธิตาพร โตสติ (๒๕๔๖) ได้ประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบไว้เพื่อกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมกับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬา

ลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า คุณธรรมที่นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ ความมีวินัย ความรับผิดชอบและความขยันหมั่นเพียร เหตุปัจจัยของคุณธรรมเชื่อมโยงกับการขาดแบบอย่างที่ดี ครอบครัว ตัวนิสิตและอาจารย์ผู้สอน คุณธรรมที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมมีความสอดคล้องกับคุณธรรมที่นิสิตควรได้รับการพัฒนา แนวทางการจัดกิจกรรมที่มีผลกระทบทำให้เกิดแนวทางอื่นตามามากที่สุด คือ การที่อาจารย์ใส่ใจให้โอกาสให้นิสิตได้พัฒนา อีกทั้งทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ และการประสานร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งมหาวิทยาลัย ผู้ปกครองและอาจารย์และยังสอดคล้องกับอนันท์ งามสะอาด (๒๕๔๙) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน ประกอบด้วย (๑) ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ และจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดฝึกภาคปฏิบัติให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน พบว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการนั้น แบ่งได้เป็น ๓ ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) สถานประกอบการต้องการผู้ที่มีความสามารถด้านสมองอยู่ในขั้นที่ ๓ ขึ้นไป คือ ขั้นการนำไปใช้ (Application) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) ต้องการผู้ที่มีความสามารถในขั้นที่ ๓ ขึ้นไป คือ ขั้นทำตามแบบการใช้อย่างชำนาญ (Manipulation) ด้านจิตพิสัย (Affective domain) เป็นด้านที่สถานประกอบการเน้นมาก และมีความต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะถึงขั้นที่ ๕ ซึ่งเป็นขั้นสูงสุด คือ ขั้นการสร้างลักษณะนิสัย (Characterization) (๒) ด้านความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำงานของผู้สำเร็จหลักสูตรอาชีวศึกษา การวิจัยเกี่ยวกับความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำงานของผู้สำเร็จหลักสูตรอาชีวศึกษา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของหัวหน้างานต่อผู้สำเร็จอาชีวศึกษาในด้านบุคลิกภาพ เจตคติ ความสามารถทางวิชาการ ทักษะของวิชาชีพ และผลการทำงานด้านบุคลิกภาพ และเจตคติ ได้แก่ การแต่งกาย การทำงานร่วมกับผู้อื่นในหน่วยงานของรัฐ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านปฏิภาณไหวพริบ

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ วรณัฐ ถ้ำทองถวิล (๒๕๕๒) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ พบว่า กิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วมมากที่สุด คือ งานวันปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ มาเป็นอันดับ ๑ รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมวันแรกพบนักศึกษาใหม่ งานรับน้องปลอดเหล้า งานกีฬา งานเปิดโลกกิจกรรมและลอยกระทง งานไหว้ครู ถวายพระพรวันพ่อแห่งชาติ งานแห่เทียนจำพรรษา ถวายพระพรวันแม่แห่งชาติ งานวันครู งานวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา โดยส่วนใหญ่ นักศึกษามีลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วยังร่วมบริจาคเงินด้วย รองลงมา คือ เข้าร่วมและมีส่วนเตรียมงาน และมีส่วนคิดวางแผนกิจกรรม นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมวิทยาลัย เพราะกิจกรรมช่วยให้ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การทำงานเป็นทีม มาเป็นอันดับ ๑ รองลงมาคือ กิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคีภายในคณะฯ ระหว่างเพื่อนรุ่นพี่ รุ่นน้อง มาเป็นอันดับ ๒ กิจกรรมเสริมสร้างความรับผิดชอบ มาเป็นอันดับ ๓ ทำกิจกรรมแล้วได้รับความสนุกสนานคล้ายกับกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม มาเป็นอันดับ ๔ และกิจกรรมทำให้เรียนรู้การมีจิตอาสา การเสียสละ มาเป็นอันดับ ๕ นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาเป็นอันดับ ๑ รองลงมาอันดับ ๒ คือ สถานที่ ๆ จัดกิจกรรม อันดับ ๓ คือ รูปแบบ ลักษณะของกิจกรรม อันดับ ๔ คือ วิธีของการจัด

กิจกรรม อันดับ ๕ คือ การดำเนินการจัดกิจกรรม อันดับ ๖ คือ การประชาสัมพันธ์ของกิจกรรม อันดับ ๗ คือ ช่วงเวลาการจัดกิจกรรม อันดับ ๘ คือ การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของคณะทำงานการจัดกิจกรรม อันดับ ๙ คือ อาหาร เครื่องดื่ม และของว่าง และอันดับ ๑๐ คือ ความพร้อมของอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และผู้วิจัยมีความคิดเห็นที่จะเสนอแนะให้แก่ผู้ศึกษางานวิจัยฉบับนี้ไว้ ๓ ประเด็น คือ (๑) ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี (๒) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ (๓) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี

๕.๓.๑.๑ นิสิตมีความคิดเห็นด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ในการให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการทำกิจกรรมของนิสิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการให้คำปรึกษาด้านวิชาการ และด้านการปรับตัว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรให้ความสำคัญและใส่ใจนิสิต ทั้งสองด้านนี้ให้มากขึ้น เพื่อที่จะช่วยในการพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๕.๓.๑.๒ นิสิตมีความคิดเห็นด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ในด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา และด้านแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ส่วนด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงชี้ให้เห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความสำคัญและใส่ใจ ยึดถือจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเคร่งครัด เพื่อช่วยเหลือนิสิตทั้งด้านวิชาการ ส่วนตัวและการใช้ชีวิตในสังคม

๕.๓.๑.๓ คุณลักษณะของนิสิตที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีความสามารถในการแก้ปัญหา ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมีน้ำในเสียสละเพื่อส่วนรวม ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงมีภารกิจที่สำคัญ คือ การผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการประกอบอาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๕.๓.๑.๔ จากผลการวิจัย พบว่า นิสิตในแต่ละชั้นปี แต่ละสาขาวิชา มีความคิดเห็นต่อภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนิสิต ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพนิสิตในแต่ละชั้นปี และในแต่ละสาขาวิชา

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒.๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ควรส่งเสริมและพัฒนาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้เข้าใจในหลักการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา รู้และตระหนักในหน้าที่ ตลอดจนมีเทคนิคในการให้คำปรึกษา และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต

๕.๓.๒.๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ควรมีการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา บทบาทภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา เครื่องมือและข้อมูลในการให้คำปรึกษา และการประเมินระบบงานอาจารย์ที่ปรึกษา และการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนมีคู่มือปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๓.๒.๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ควรมีการจัดประชุมสัมมนาระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาจากคณะวิชาต่าง ๆ รวมทั้งฝ่ายบริหาร เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรค ต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา และเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนิสิต

๕.๓.๒.๔ ประสบการณ์ในการทำกิจกรรมของนิสิตในมหาวิทยาลัย มีความหมายและมีคุณค่าที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงาน ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรสนับสนุนให้ประสบผลสำเร็จ โดยให้คำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ และกิจกรรมทางสังคมเพื่อการเรียนรู้ การทำงานหรือกิจกรรมเสริมความรู้ทางวิชาการ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน ควรฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ผู้ประสานงาน และผู้สนับสนุน เป็นต้น โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ต้องให้ความร่วมมือโดยตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทภาระหน้าที่ และที่สำคัญ คือต้องมีการปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๓.๓.๑ ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาครอบครัวร่วมกับผู้ปกครองที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต

๕.๓.๓.๒ ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการส่งเสริมพัฒนานิสิต โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)

๕.๓.๓.๓ ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต ในคณะวิชาต่าง ๆ

๕.๓.๓.๔ ควรศึกษาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในกลุ่มวิทยาเขต หรือกลุ่มวิทยาลัยสงฆ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย:

ก. หนังสือ:

กรมสุขภาพจิต. **การให้คำปรึกษา**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๐.

กาญจนา ไชยพันธุ์. **การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม**. กรุงเทพมหานคร: โอเรียนสตรี, ๒๕๔๙ ก.

----- . **กระบวนการกลุ่ม**. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๙ข.

กาญจนวนัลย์ ภิญญิตสุภสิทธิ์. **เอกสารประกอบการสอน รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู และการให้คำปรึกษา**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๔.

กิตติวดี บุญเชื้อ. **ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๐.

คมเพชร ฉัตรสุภกุล. **ทฤษฎีการให้คำปรึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), ๒๕๔๗.

จรวัยพร ธรณินทร์. **ความหมายและหลักการของคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓.

ช่อทิพย์ โลหะกุลวิง. **ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา**. วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ๒๕๕๒.

ดวงมณี จงรักษ์. **ทฤษฎีการให้การศึกษาและจิตบำบัดเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), ๒๕๔๙.

ทศนา แคมมณี. **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**.

พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. **คุณธรรม จริยธรรม กับปัญหาเยาวชนในสังคมไทย**. จากการปรากฏการณ์งานประกาศเกียรติคุณสถานศึกษาที่ได้รับพระราชทานในโครงการเชิดชูเกียรติสถานศึกษาที่สร้างคนดีให้สังคมด้วยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมดีเด่นรางวัลเกียรติคุณสัญญาธรรมศักดิ์. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิธารน้ำใจ, ๒๕๔๙.

นิรันดร์ จุลทรัพย์. **เอกสารประกอบการสอน รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู และการให้คำปรึกษา**.

สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๔. หน้า ๖๙.

บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕.

ประเวศ วะสี. **คุณธรรมนำการพัฒนา ยุทธศาสตร์สังคมคุณธรรม**. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) กรุงเทพมหานคร: พิมพ์อาไฟ, ๒๕๔๙.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. **การเปรียบเทียบทฤษฎีการให้การศึกษาและการพัฒนาแนวปฏิบัติในการให้การศึกษา**. ในประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการศึกษาเชิงจิตวิทยา (๒๕๗๑๑) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๑ หน่วยที่ ๑๕ นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๔.

- พิสนุ พองศรี. **เทคนิควิธีประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร:บริษัทพรอพเพอร์ตี้พรีนซ์ จำกัด, ๒๕๕๐.
- พิสมร วิญญูกุล. **การให้คำปรึกษาผู้รับการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนส์, ๒๕๔๗.
- มหาวิทยาลัยแม่โจ้. **คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา**. เชียงใหม่: คณะพัฒนาการท่องเที่ยว, ๒๕๕๔.
- มหาวิทยาลัยโยนก. **คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา**. ลำปาง: สำนักวิชาการ, ๒๕๕๓.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น. **คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา**. ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น. **รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR)**. ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. **คู่มือระบบการให้คำปรึกษาวิชาการ.ภาพสีนู้: สำนักบริการวิชาการ และวิจัย**. ๒๕๕๔.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. **คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา**. เชียงใหม่: สำนักส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. **คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา**. ปทุมธานี: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, ๒๕๕๔.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. **คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา.กองพัฒนานักศึกษา**. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานอธิการบดี. ๒๕๕๔.
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. ๒๕๓๙. **ประมวลพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๓-๒๕๓๗**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.[ออนไลน์].แหล่งที่มา: [http://www.myfirstbrain.com/teacher view._ aspx?ID.\[๒๒มีนาคม ๒๕๕๔\]](http://www.myfirstbrain.com/teacher view._ aspx?ID.[๒๒มีนาคม ๒๕๕๔]).
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. **คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา**. กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ และกิจการนักศึกษา. สงขลา: คณะวิศวกรรมศาสตร์, ๒๕๕๓.
- มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ. **เทคนิคการให้คำปรึกษา: การนำไปใช้**. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. **หลักการแนะแนว**. กรุงเทพมหานคร: เพ็ญฟ้าพริ้งตั้ง, ๒๕๕๕.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.๒๕๕๒**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น, ๒๕๕๖.
- วิจิตร ศรีสะอ้าน. **การอุดมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: บุ๊ค พอยส์, ๒๕๕๖.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. **ทฤษฎีให้บริการปรึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. **รายงานการประชุมเสวนาเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย**. วันพฤหัสบดีที่ ๓กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ โรงแรมสวนดุสิตพาเลซ กรุงเทพมหานคร. สำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน), ๒๕๕๘.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา, ๒๕๕๕.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **คู่มือการใช้ระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศึภษาภพนักศึภษา, ๒๕๕๔.

----- . **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึภษาแห่งชาตึ** พ.ศ. ๒๕๕๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึภษา, ๒๕๕๒.

----- . **คู่มือการประกันคุณภาพการศึภษาภายในสถานศึภษาาระดับอุดมศึภษา** พ.ศ.๒๕๕๓. กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึภษา, ๒๕๕๓.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตึ. **แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตึ ฉบับที่ ๑๐(พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔)**. กรุงเทพมหานคร:สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๐.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึภษา. **มาตรฐานการศึภษาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึภษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๓)**. กรุงเทพมหานคร: สมศ. (องค์การมหาชน), ๒๕๕๐.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึภษา. **คุณธรรมนำความรู้ รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าความเป็นมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น, ๒๕๕๐.

สำเนาวิ ขจรศึภลปึ. **ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์, ๒๕๔๓.

----- . **ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ทรวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔ .

----- . **การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา**. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการอาจารย์ที่ปรึกษา. โรงเรณนำชัย จังหวัดชัยนาท, ๗ - ๙ ตุลาคม ๒๕๓๙. อดสำเนา ; อ้างอิงมาจาก ธนาภัทร ศรีเบ็ญจา . **ทำไมจึงต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษา** . วารสารคณะพยาบาลศาสตร์, ๒๕๔๐, หน้า ๔๑ .

----- . **รายงานการวิจัยการศึภษาาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศึภลปากร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์** . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๐ .

----- . **การพัฒนาาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๔.

กฤษฏากานต์ น้อยหมอ. **บทบาทที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของพระนิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐.

กัลยา ทักษิณาเจนกิจ. **บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดขอนแก่น**.ขอนแก่น: วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดขอนแก่น, ๒๕๕๓.

จงกลนี มณีเดช. **การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักศึภษาคณะศึภษาศาสตรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔.

จिरพันธ์ เครือสาร. **บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานักศึภษาาระดับปริญญาตรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึภษาศาสตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น :มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๕.

- จุไรรัตน์ ดวงเดือน บุญฤดี แสงจันทร์ วิรัตน์ ชาญศิริรัตน และสวัสดิ์ วรดี. บทบาทของอาจารย์ที่
 ปรึกษาที่คาดหวังบทบาทปฏิบัติจริงและปัญหาที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาตาม
 ทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี,
 ๒๕๔๙.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. ความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์
 ที่ปรึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.
- ทงศักดิ์ วันชัย และนพ บรรเจิด. การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา คณะเกษตรศาสตร์ บางพระ.
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคตะวันออก.กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๗.
- ธิดาพร โตสติ. การประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้เพื่อกำหนดแนวทางการจัด
 กิจกรรม การพัฒนาคุณธรรมกับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
 กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- ธีระดา ภิญโญ. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๗.
- ปภาดา กันทะอิน. วิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษา คณะ
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๔๘. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย
 เชียงใหม่, ๒๕๔๘.
- ปิยะพล ทรงอาจ. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแบบจำลองข้ามทฤษฎีเพื่อการเปลี่ยนพฤติกรรม
 การดื่มสุราของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยปทุมธานี,
 ๒๕๕๔.หน้า ๕๒-๕๘.
- พนิดา ประเทือง. บทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทักษะของนักศึกษา
 ระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.เชียงใหม่.มหาวิทยาลัยแม่โจ้,
 ๒๕๔๙.
- พิชิต ทองประยูร. การศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อการปฏิบัติงานกิจการ
 นักศึกษา สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามการรับรู้ของนักศึกษา.ราชบุรี: สถาบัน
 ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ๒๕๔๖.
- พิสมร วิญญกุล. การพัฒนาคุณลักษณะและหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ
 คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙.
- มังกร หริรักษ์. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
 ตามความต้องการของสถานประกอบการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการ
 อาชีวศึกษา, ๒๕๕๐.
- ระจิตรา ศุภดิลลักษ์ณ์. บทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
 ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล,
 ๒๕๔๕.

- วรรณรัฐถ้ำทองถวิล. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์.
นนทบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์, ๒๕๕๒.
- วิลาสินี เพชรขาว. บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่
ปรึกษา ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา และกรรมการนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, ๒๕๔๙.
- วิสูตร จำเนียร. การปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาใน
สถาบันราชภัฏธนบุรี. ธนบุรี: สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓.
- ศรีสมร ชูด้วง. บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา คณะพีชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต
ลำปาง. ลำปาง: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, ๒๕๔๖.
- สมชาย ชายสำอังก์ และกาญจนา สมัครสมาน. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็น
ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. สุรินทร์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, ๒๕๕๓.
- สมบัติ แสงพล. บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาคณะสัตว
แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒.
- สมหวัง อ่อนลออ. การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัด
ขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๗.
- สิริอร ช้อยุ่น ภาสสินี ไทอินทร์ และวิระกาญจน์ สุเมธานุรักษ์กุล. ความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่
ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
อุดรธานี. อุดรธานี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี, ๒๕๕๓.
- เสน่ห์ ระหว่างบ้าน วราลักษณ์ กัดแก้ว วันชัย ตาแสน และสุมาลี ระหว่างบ้าน. ความพึงพอใจของ
นักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหมู่บ้านเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. ราชบุรี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ๒๕๕๑.
- สำเนา ขจรศิลป์. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา โครงการผลิตตำราวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- สันทนา วิจิตรเนาวรัตน์. การเปลี่ยนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทระเกษม โดยการให้คำปรึกษาตามแบบจำลองข้าม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ปทุมธานี, ๒๕๕๒.
- อนันท์ งามสะอาด. คุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน. วิทยาลัย
เทคนิคเดชอุดม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. อุบลราชธานี: วิทยาลัยเทคนิค
เดชอุดม, ๒๕๔๙.
- อิสสรหัส โชตติเสถียร. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา
ของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๓.

ข. บทความ :

- บัวบุชา. โรงเรียนของในหลวง ครูแห่งแผ่นดิน. วารสารทิศใต้. ปีที่๑ฉบับที่๑(กรกฎาคม -
กันยายน๒๕๕๓): ๑๐-๑๓.

- มานะ สิ้นธุวงษานนท์. **ปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วารสารศึกษาศาสตร์. ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๒ (พฤศจิกายน ๒๕๔๙-มีนาคม ๒๕๕๐): ๑๑๕-๑๒๗.
- สุวิมล ว่องวานิช. **โครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย.** จุฬาสัมพันธ์. ปีที่ ๕๑ ฉบับที่ ๑๕ (๒๘ เมษายน ๒๕๕๑):๑.
- สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. **ปัจจัยเชิงพระระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร.** วารสารศึกษาศาสตร์. ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๒ (๒๕๔๘): ๔๗-๖๒.

๒. ภาษาอังกฤษ:

- Alig-Mielcarek, J.M. **A model of school success : Instructional leadership, academic press and student achievement.** Dissertation for the degree of doctor of philosophy in graduate school of the Ohio State University, 2003.
- Astin, A. W. **The methodology of research on college impact : Part II.** *Sociology of Education*, 1968.p. 43.
- Ballou, D., Goldring, E., & Liu, K. 2006. **Magnet schools and student achievement.** New York :National Center for the Study of Privatization in Education.
- Bargar, R.R. and Mayo-Chamberlain, J. **Advisor and Advisee Issues in Doctoral Education.** *Journal of Higher Education*, vol. 54 No. 4 (July- December 1983): 407-432.
- Barr, Margaret, J. and Keating, Lou Ann. **Developing Effective Student Services Programs.** San Francisco: Jossey-Bass, 1985.
- Burnard. P. **Counselling Skills Training: A Sourcebook of Activities for Trainers (Training Activities).** London:Kogan Page, 1992.
- Burks, H.M. and Stefflre, B, (eds). **Theories of Counseling.** New York: McGraw-Hill, 1979.
- Capuzzi, D. & Gross, D. R. **Introduction to the counseling profession.** (2nded.) Boston, MA: Allyn and Bocon, 1997.
- Chickering, A.W. **Education and Identity.** 2nded. San Francisco :Jossey-Bass, 1993.
- Clayton, M.A. **The effects of family, school and peer support on the achievement outcomes of African American adolescents.** A dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of doctor of philosophy in social work at Virginia Common wealth University, 2008.
- Clement, N. **Student wellbeing at school : The actualization of values in education,** International. **Research Handbook on Values Education and Student Wellbeing, Part1, 37-62, 2010.**
- Cole, R. **The moral intelligence of children.** New York: Random House, 1997.

- Cronbach, L.J. **Essential of psychology testing**. 3rd ed. New York: University of Chicago, 1970.
- Corey, G. **Theory & Practice of Group Counseling**. 5th ed. USA: Wadsworth Brooks, 2000.
- Corey, G. **Student manual for theory and practice of group counseling**. (7th ed.). Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole, 2008.
- Counseling Center. **What is group counseling**. Retrieved September 30, 2006, from <http://www.Counsel.ufl.edu/base.asp?include=group Counseling.inc>, 2007.
- Dunn, M.E., & Yniguez, R.M. **Experimental demonstration of the influence of alcohol advertising on the activation of alcohol expectancies in memory among fourth and fifth-grade children**. *Exp Cline Psychochemical*, 7 (4), 473-83, 1999.
- Ehrenberg, R. G., Brewer, D. J., Gamoran, A. & Willms, D. **Class size and student Achievement**, *Psychological Science in the Public Interest*, Vol. 2 (2001): 1.
- English, Horace B. and English, Ava Champney. **A Comparative Dictionary of Psychologists and Psychiatric terms**. New York, John Willey and Sons, 1963.
- Frailon, J. **Measuring student well-being in the context of Australian schooling : discussion paper**. ACER, Melbourne, 2004.
- George, R. L. & Cristiani, T.S. **Counseling: Theory and Practice**. 4th ed. Boston: Allyn and Bacon, 1995.
- George, L.R., & Christiani, S.T. (1990). **Counseling theory and practice**. NJ: Prentice Hall
- Gladding, S.T. **Counseling a comprehensive profession**. NJ: Prentice Hall, 1994.
- Gladding, S.T. **Effective group counseling ERIC/CASS digest**. Retrieved August 26, 2007, from <http://www.ericdigests.org/group.htm>, 1998.
- Gladding, S.T. **Counseling: A comprehensive profession** (4th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall, 2000.
- Gladding, S. T. **Counseling: A Comprehensive Profession**. New Jersey: Merrill, 1996.
- Good, Carter V. **Dictionary of Education**. New York: McGraw – Hall Book Company, 1981.
- Grizzell, J.. **Behavior change theories and models**. Retrieved February 21, 2007, p. from <http://www.csupomona.edu/~jvgrizzell/best-practices/bctheory.html>, 2007.
- Jacobs. Ed. E., Masson, R. L. & Harvill, R.L. **Group Counseling: Strategies & Skills**. 3rd ed. London: Brooks/Cole, 1998. p. 86.

- Jepsen, C. Teacher characteristics and student achievement: evidence from teacher surveys. **Journal of Urban Economics**.57, 302-319,2005.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. Determining Sample Size for Research activities. **Educational and Psychological Measurement**.30 (3), 607–610,1970.
- Likert, Rensis. **The Human Resources: Case and Concept**.New York: Hart Court. Bruce B.World in Cooperated, 1970.
- Louis, Edwin. C. **The Psychology of Counseling**.New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1970.350 p.
- McBride, G. **Developments Transtheoretical Transformation**, 16(7). Retrieved February 25, 2007, from http://corp.aadac.com/developments/dev_news_vol16_issue7.asp, 1997.
- Nelson, R. J. **Practical counselling skills: A psychological skills approach for the helping professions and for voluntary counsellors**. London: Holt Rinehart, 1993.
- Nugent, F.A. & Jones K.D. **Introduction to the Profession of Counseling**.Columbus, OH: Merrill Prentice Hall, 2005.p. 324.
- Patterson, C.H. **Theories of Counseling Psychotherapy**. 2nded. New York:Harper and Row, 1973.
- Peavy, V.**An Orientation to Constructivist career Counseling**.North Star Research Document. July, 1995.
- Schwerdt, G., &Wuppermann, A. C. Do teaching practices influence student achievement? RL: <http://www.edge-page.net/jamb2008/Papers/TeachingPractices.pdf>, 2008.
- Smith, Glenn. E. **Counseling in the Secondary School**. New York, The Macmillan Company, 1955. p. 430.
- Trotzer, J.P. **The counselor and the group: Integrating theory: Training, and practice** (3rded.). PL: Accelerated Development, 1999.
- Thomson. C.L. Rudolph. L.B. & Henderson. D. **Counseling Children**. 6th ed. Belmont, CA: Brooks/Cole Thomson, 2004.
- Venkatech, S.**Group counseling**. Retrieved September 30, 2007, from<http://www.changingminds.org/articles/articles/group.counseling.htm>, 2007.p. 322.
- Volkwein, J. F., King, M., and Tereuzini, P.T. “Student-Faculty Relationships and Intellectual Growth Among Transfer Students”. **Journal of Higher Education**.57(4), 413-430, (April), 1986.
- Winston, R. B., T. K. Miller, S .C. Ender, and T. J.Grites.**Developmental Academic Advising**. California: Jossey-Press, 1988.

- Witziers, B., Bosker, R. J., & Kruger, M.L. Educational leadership and student achievement: The elusive search for an association. **Educational Administration Quarterly**, 39(3), 398-425, 2003.
- Xiao, J. J. & Wu, J. **Encouraging behavior change in credit counseling: An application of the trans theoretical model of change (TTM)**. Tucson, AZ: University of Arizona, 2006.

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก บทความการวิจัย
- ภาคผนวก ข กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้
- ภาคผนวก ค ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนและกิจกรรมที่ดำเนินการ
- ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์
- ภาคผนวก จ. ประวัติผู้วิจัย

ภาคผนวก ก

บทความการวิจัย

การศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
A Study of Obligation of the B.A. Student's Advisors, Mahachulalongkornrajavidyalaya
University, Khon Kaen Campus

อนุสรณ์ นางทะราช
Anusorn Nangtharat
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น และ (๒) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง ๘๐๗ รูป/คน ประกอบด้วยนิสิตปริญญาตรี ๗๗๕ รูป/คน และอาจารย์ที่ปรึกษา ๓๒ รูป/คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, ๑๙๗๐) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม ๒ ชุด มีค่าความเชื่อมั่น .๙๕ และ .๙๖ ตามลำดับ ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ รองลงมา คือการพัฒนาบุคลิกภาพ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการปรับตัว ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาบุคลิกภาพ และการทำกิจกรรมของนิสิต รองลงมา คือด้านวิชาการ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการปรับตัว ตามลำดับ

๒. แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทคนิคการให้คำปรึกษา รองลงมาคือ หลักการให้คำปรึกษานิสิต ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ส่วนความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา รองลงมา คือ เทคนิคการให้คำปรึกษา และแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือหลักการให้คำปรึกษานิสิต ตามลำดับ

๓. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา

รองลงมา คือมีความสามารถในการแก้ปัญหา ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวมตามลำดับ

คำสำคัญ: ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา/ แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา/คุณลักษณะที่พึงประสงค์

Abstract

The main purposes of this research were: (1) to study the B.A. student's opinion on the Advisors' obligation at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus and (2) to study the advisors' opinion on their obligation that had great effect on the B.A. students' satisfied quality. The sample in this research was 807 informants: 775 B.A. students and 32 advisors randomized according to Krejcie and Morgan's table. The data collection came from two sets of questionnaire with .95 and .96 of their reliability. The statistics used in this research was percentage, mean and standard deviation.

A result of this study was found in the following aspects.

1. The Advisors' obligation according to the B.A. student's opinion was generally in the high level. The highest average was academic counseling; the inferior average was the development of personification; and the lowest average was the adjustment. Here, the B.A students' opinion as a whole was in the high level. The highest average was development of personality and the students' activities; the inferior average was the academic aspect; and the lowest average was the adjustment.

2. A practical way of counseling according to the lecturers' opinion as a whole was in the high level. The highest average was a technique of counseling; the inferior average was the principles of counseling in the B.A. students; and the lowest average was a practical way of the Homeroom program. The B.A. students' opinion was in the high level. Here, the highest average was a record and a report of a practical way of counseling; the inferior average was a technique of counseling and a practical way of the Homeroom program; and the lowest average was a principle of counseling.

3. The B.A. students' satisfied quality according to the advisors was generally in the high level. Here, the highest average was the faithful sacrifice of oneself to Buddhism; the inferior average was the capacity of resolving problems; and the lowest average was compassion and sacrifice of oneself to societies.

๑. บทนำ: ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการศึกษาของประเทศนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการศึกษา โดยสรุปว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ ความคิด จิตใจเพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และสามารถสร้างสรรค์สังคมสู่ความสงบได้ ดังในพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษาในหลาย ๆ โอกาส ได้แก่ ณ วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร วันจันทร์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร วันอังคารที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม [๑] ว่า

“การให้การศึกษานั้น กล่าวโดยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงคือ การสร้างสรรค์ความรู้ ความคิด พร้อมทั้งคุณสมบัติและจิตใจที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในตัวของคุณบุคคล เพื่อช่วยในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง และราบรื่น ทั้งสามารถบำเพ็ญประโยชน์สุขเพื่อตน เพื่อส่วนรวมได้ตามควรแต่ศักยภาพ” และ

“การให้การศึกษา คือ การแนะนำและส่งเสริมบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในการเรียนรู้อ่านและการกระทำตามอรรถภาพของแต่ละคนโดยจุดประสงค์ในที่สุด ให้บุคคลสามารถนำเอาความสามารถต่าง ๆ ที่มีในตัวออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นอย่างสอดคล้อง ไม่ขัดแย้งเบียดเบียนแก่งแย่งกัน เพื่อสามารถอยู่ร่วมกันเป็นสังคม เป็นประเทศได้”[๒]

จะเห็นได้ว่า พระองค์ท่านทรงเน้นที่จะให้การศึกษากลายเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากบุคคลให้มีความพร้อม มีความเห็นที่ถูกต้อง รู้ความเป็นจริง และเพื่อความเป็นปัจเจกชน มีความสมบูรณ์แล้วก็ให้หียบย่นสิ่งที่ดึงงามในตนเองออกมาสู่สังคมส่วนรวม หากทุกอย่างย่อย ๆ ที่สมบูรณ์ของสังคมนั้นสามารถเชื่อมสานสิ่งดังกล่าวเข้าด้วยกัน ช่องว่างหรือรอยต่อก็จะไม่เปิดให้กับสิ่งชั่วร้ายเกิดขึ้นในสังคม ดังนั้น สังคมส่วนรวมอันหมายถึงประเทศชาติก็จะอุดมด้วยสันติ

การผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีบุคลิกภาพที่ดีนั้น องค์ประกอบส่วนหนึ่งที่สนับสนุนให้ได้บัณฑิตดังกล่าว คือระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดูแลนักศึกษาที่ใกล้ชิดนักศึกษามากที่สุด และยังเป็นผู้ที่สร้างความเข้าใจระหว่างมหาวิทยาลัย อาจารย์ และนักศึกษา ตลอดจนกฎระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยให้กระจ่างชัดกับนักศึกษา จนเกิดผลปฏิบัติที่บังเกิดผลดีต่อนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพในสังคม[๓]

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (พ.บ.) ๔ คณะวิชา ประกอบด้วย (๑) คณะพุทธศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา และสาขาวิชาปรัชญา (๒) คณะครุศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาสังคมศึกษา และสาขาวิชาการสอนภาษาไทย (๓) คณะมนุษยศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และ (๔) คณะสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีนิสิตที่ต้องรับสมัคร จำนวน ๘๖๖ รูป/คน ซึ่งนิสิตที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เปิดรับนิสิตทั่วไป เป็นเหตุให้ตัวแปรในด้านปัจจัยนำเข้า หรือที่มาของนิสิตหลากหลาย ทำให้มีปัญหามากมายพอสมควร เนื่องจากนิสิตที่เข้ามาศึกษา มาจากหลายสถาบันและหลากหลายท้องถิ่น ที่สำคัญนิสิตสำเร็จการศึกษาหลากหลายระบบ มีทั้งสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖) ระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และโรงเรียนปริยัติธรรมทั่วไป ระดับเปรียญธรรม สามประโยค ในขณะเดียวกันก็มีนิสิตบรรพชิต ที่มาจากต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย ยังขาดทักษะ ประสบการณ์ในการเรียน ด้านวิชาการ การปรับตัว การพัฒนาบุคลิกภาพ การปฏิบัติกิจกรรมของนิสิต ความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งในด้านชีวิต และสังคม จึงอาจเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นได้ ซึ่งบุคคลที่อยู่ใกล้ชิตนิสิตมากที่สุด คืออาจารย์ที่ปรึกษา[๔]

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๒.๒ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๓. ขอบเขตการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ประกอบด้วย

๓.๑.๑.๑ นิสิตปริญญาตรี ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ จำนวน ๘๖๖ รูป/คน

๓.๑.๑.๒ อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษและสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๓๕ รูป/คน

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ประกอบด้วย

๓.๑.๒.๑ นิสิตปริญญาตรี ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ จำนวน ๗๗๕ รูป/คน

๓.๑.๒.๒ อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษและสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ จำนวน ๓๒ รูป/คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน[๕] อ้างใน[๖] ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๘๐๗ รูป/คน

๓.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัย ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดยกำหนดประเด็นในการศึกษา ดังนี้ (๑) แนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษา (๒) แนวคิดเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา (๓) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา (๔) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา และ (๕) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต

๓.๒.๑ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ประกอบด้วย

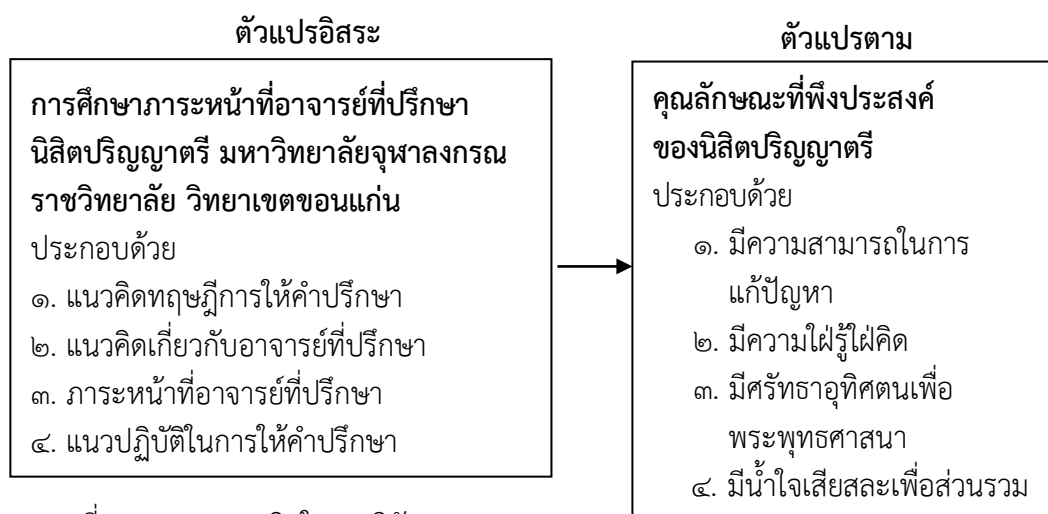
๓.๒.๑.๑ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ (๑) แนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษา (๒) แนวคิดเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา (๓) ภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา และ (๔) แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา

๓.๒.๑.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) มีความสามารถในการแก้ปัญหา (๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด (๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา และ (๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม

๓.๓ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการทำวิจัย ครึ่งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๔. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๕. วิธีดำเนินการวิจัย

๕.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

๕.๑.๑ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ (๑.๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ๑๒ ข้อ (๑.๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ๘ ข้อ (๑.๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ๗ ข้อ (๑.๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ๗ ข้อ รวม ๓๔ ข้อ และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ได้แก่ (๒.๑) หลักการให้คำปรึกษานิสิต ๑๓ ข้อ (๒.๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา ๑๘ ข้อ (๒.๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ๕ ข้อ (๒.๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ๗ ข้อ รวมจำนวน ๔๓ ข้อ รวมทั้งสิ้น ๗๗ ข้อ

๕.๑.๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ (๑.๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ๑๒ ข้อ (๑.๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ๘ ข้อ (๑.๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ๗ ข้อ (๑.๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ๗ ข้อรวม ๓๔ ข้อ และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ได้แก่ (๒.๑) หลักการให้คำปรึกษาแก่นิสิต ๑๓ ข้อ

(๒.๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา ๑๘ ข้อ (๒.๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ๕ ข้อ และ (๒.๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ๗ ข้อ รวม ๔๓ ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๗๗ ข้อ

๕.๑.๓ แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ (๑) มีความสามารถในการแก้ปัญหา ๕ ข้อ (๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด ๕ ข้อ (๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา ๕ ข้อ และ (๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ๕ ข้อ รวมทั้งสิ้น ๒๐ ข้อ

๕.๒ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Reliability) ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามและแบบประเมินนั้น ไม่ว่าจะใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างกี่ครั้ง หรือไม่ว่าจะนำไปสอบถามบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใด ก็จะได้รับคำตอบที่ค่อนข้างแน่นอน โดยนำแบบสอบถามและแบบประเมินที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ให้ข้อมูล (Information) ที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงที่ใช้ในการวิจัย กับนักศึกษาปริญญาตรี และอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน (มจร.) ที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๓๐ รูป/คน และอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน ๓๐ รูป/คน แล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีการของ (Cronbach's Alpha Coefficient)[๗]; [๘] ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๙๕ และ .๙๖ ตามลำดับ

๕.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๓.๑ ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ถึงหัวหน้าสาขาวิชา เพื่อขอความร่วมมือและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

๕.๓.๒ รวบรวมแบบสอบถาม และแบบประเมินที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องและลงรหัส เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๕.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถาม และแบบประเมินแต่ละฉบับ ลงรหัสแล้วทำการประมวลผลข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

๕.๔.๑ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาร้อยละ (Percentages)

๕.๔.๒ วิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๕.๔.๓ วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา นิสิตปริญญาตรี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๕.๔.๔ วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นิสิตปริญญาตรี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๕.๔.๕ วิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี และอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรีโดยใช้การแจกแจงความถี่ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๕.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ สถิติที่ใช้บรรยายคุณสมบัติที่ละคุณสมบัติแต่ละด้านของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา การจะใช้สถิติตัวใดในการพรรณนานั้นขึ้นอยู่กับระดับการวัดของตัวแปรว่า เป็นตัวแปรประเภทกลุ่ม อันดับช่วงหรืออัตราส่วน ได้แก่ (๑) ความถี่ (Frequency) (๒) ค่าร้อยละ (Percentages) (๓) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ (๔) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

๖. สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๖.๑.๑ ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๖.๑.๑.๑ กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมศึกษา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๗๕๕ รูป/คน ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต ร้อยละ ๗๑.๙๐ รองลงมา เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๑๖.๔๐ อายุระหว่าง ๒๓-๒๗ ปี ร้อยละ ๕๗.๙๐ รองลงมา คือ อายุระหว่าง ๑๘-๒๒ ปี ร้อยละ ๒๗.๑๐ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ ๑ ร้อยละ ๓๙.๖๐ รองลงมา คือ ชั้นปีที่ ๒ ร้อยละ ๒๓ ส่วนสาขาที่กำลังศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ ร้อยละ ๓๕.๖๐ รองลงมา คือสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ร้อยละ ๒๐.๑๐ ตามลำดับ

๖.๑.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๓๒ รูป/คน ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต ร้อยละ ๔๖.๙๐ รองลงมา เป็นเพศชาย ร้อยละ ๔๐.๖๐ อายุระหว่าง ๓๖-๔๐ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐ และอายุระหว่าง ๔๑-๔๕ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐ รองลงมา คือ อายุระหว่าง ๓๑-๓๕ ปี ร้อยละ ๒๑.๙๐ ระดับการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ ๖๕.๖๐ รองลงมา ระดับปริญญาเอก ร้อยละ ๓๔.๔๐ ส่วนประสบการณ์ด้านการสอน ระหว่าง ๖-๑๐ ปี ร้อยละ ๓๑.๕๐ รองลงมา ระหว่าง ๑๑-๑๕ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐

๖.๑.๒ ผลการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และการให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต มีรายละเอียด ดังนี้

ผลความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และการให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมาก

๖.๑.๓ ผลการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน ประกอบด้วย หลักการให้คำปรึกษานิสิต เทคนิคการให้คำปรึกษา การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา และแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีรายละเอียด ดังนี้

ผลความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา พบว่าโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต อยู่ในระดับมากที่สุด

๖.๑.๔ ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน ประกอบด้วย การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และการให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต มีรายละเอียด ดังนี้

ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

๖.๑.๕ ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน ประกอบด้วย หลักการให้คำปรึกษานิสิต เทคนิคการให้คำปรึกษา การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา และแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีรายละเอียด ดังนี้

ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา พบว่าโดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต อยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในระดับมาก

๖.๑.๖ ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) มีความสามารถในการแก้ปัญหา (๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด (๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา และ (๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม มีรายละเอียด ดังนี้

ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านมีความสามารถในการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

๗. อภิปรายผลการวิจัย

๗.๑ ผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๒ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ดังนี้

๗.๑.๑ ผลความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และการให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือการให้คำปรึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับ ปภาดา กันทะอิน (๒๕๔๘)[๙] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๔๘ พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาในด้านวิชาการนั้น การให้คำแนะนำในการลงทะเบียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการบริการและพัฒนานักศึกษานักศึกษามีการรับรู้ในเรื่องของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนในด้านอื่น ๆ นั้นการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้การรับรองนักศึกษาเมื่อนักศึกษาต้องนำไปแสดงหลักฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา นำไปพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา คืออาจารย์ที่ปรึกษาควรพบปะนักศึกษาบ่อย ๆ เพื่อรับทราบปัญหาของนักศึกษาควรมีการจัดอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำปรึกษา แนะนำตักเตือนเมื่อผลการเรียนของนักศึกษาต่ำกว่าข้อบังคับ อาจารย์ที่ปรึกษาควรเอาใจใส่นักศึกษาในความดูแลอย่างใกล้ชิด และอาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักศึกษาเรื่องการคิดค่าคะแนนเฉลี่ย

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ สมชาย ชายสำอาง และกาญจนา สมศรีสมาน (๒๕๕๔) [๑๐] ได้ศึกษาวิจัย บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในอันดับแรกคือ บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในอันดับมาก อันดับที่ ๒ คือ บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากและอันดับสุดท้ายคือ บทบาทอาจารย์ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากและเมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระหว่างเพศชายกับเพศหญิงที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้ง ๓ ด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕

๗.๑.๒ ผลความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงาน อาจารย์ที่ปรึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา และด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักการให้

คำปรึกษานิสิต อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ สอดคล้องกับ ศรีสมร ชูด้วง (๒๕๔๖)[๑๑] ได้ศึกษาวิจัย บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาคณะแพทยศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตลำปาง ปีการศึกษา ๒๕๔๖ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติตามบทบาทในภาพรวมปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาการศึกษา ส่วนบทบาทที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการให้คำปรึกษา เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวมปานกลาง และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนา นักศึกษา และการปฏิสัมพันธ์นักศึกษา รองลงมาคือ ด้านวิชาการ ส่วนบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้คำปรึกษา ส่วนปัญหาและอุปสรรคของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ขาดแบบแผนหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน ขาดนโยบายและวิธีการสนับสนุนและให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงพอ จึงควรมีการอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นระยะ ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และบทบาทหน้าที่ ส่วนข้อเสนอแนะของนักศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรเป็นอาจารย์ในคณะวิชา การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาควรมีสิทธิในการเสนอชื่อ นักศึกษาควรมีอาจารย์ที่ปรึกษา ๒ คน อาจารย์ที่ปรึกษา ๑ คน ควรรับผิดชอบนักศึกษา ๒๐-๒๕ คน และรับผิดชอบตลอดหลักสูตร ควรนัดพบนักศึกษาในความดูแลเป็นกลุ่ม สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ไม่เกิน ๓๐ นาที

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ สมบัติ แสงพล (๒๕๕๒)[๑๒] ได้ศึกษาวิจัย บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ผลการวิจัย พบว่า (๑) บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาและพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑-๓ อยู่ในระดับมาก ส่วนของนักศึกษาชั้นปีที่ ๔-๖ อยู่ในระดับปานกลาง (๒) บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักศึกษาทั้งชั้นปีที่ ๑-๓ และ ชั้นปีที่ ๔-๖ อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ชั้นปี ๑-๓ ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านการปรับตัว ด้านการพัฒนาความพร้อมให้ข้อคิด และด้านวิชาการ ส่วนชั้นปีที่ ๔-๖ ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการฝึกงาน และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (๓) บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑-๓ คือ ด้านการเงิน พยากรณ์ได้ ร้อยละ ๑๔.๔๐ ส่วนชั้นปีที่ ๔-๖ คือ ด้านวิชาการ พยากรณ์ได้ ร้อยละ ๑๗.๗๐

๗.๒ ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๒ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ดังนี้

๗.๒.๑ ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับ อิสสรหัส โชตติเสถียร (๒๕๔๓)[๑๓] ได้ศึกษาวิจัย บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนคติของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา

๒๕๔๓ พบว่า (๑) อาจารย์ที่ปรึกษามีทัศนคติต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม และเป็นรายด้าน ทั้ง ๔ ด้าน คือการแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา และด้านการให้ความช่วยเหลือ และการประสานงานกับนักศึกษา ว่ามีความสำคัญ และมีความจำเป็นอยู่ในระดับมาก (๒) นักศึกษามีความต้องการต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวม และเป็นรายด้านทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมาก (๓) อาจารย์ที่ปรึกษาที่สังกัดในคณะแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และ (๔) นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะ และชั้นปี แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ .๐๕ และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาในคณะต่างมีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา และด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านการพัฒนาการศึกษา และด้านมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษานั้น นักศึกษาต่างคณะกันมีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน และ (๕) อาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนนักศึกษามีปัญหาในการเข้ารับการให้คำปรึกษาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ Chickering (1993)[๑๔] ได้กล่าวถึง ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาว่า พื้นฐานของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่ดี ต้องวางอยู่บนความนับถือซึ่งกันและกัน ส่วนในความคิดเห็นซึ่งแตกต่างกันนั้น อาจารย์กับนักศึกษารู้ต่างกัน ในหลาย ๆ เรื่อง รวมทั้งประสบการณ์ ความคิดความรู้สึก ความเชื่อ และความคาดหวังก็แตกต่างกันทั้งประเภทและระดับ และยังสอดคล้องกับ Bargar and Chamberlain (1983)[๑๕] ได้เสนอแนะไว้ในผลงานงานวิจัยตอนหนึ่งกล่าวว่า ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและ นักศึกษาจะต้องพยายามเปลี่ยนแปลงความคิดให้มาพบกันตรงกลาง และตอบสนองต่อความต้องการของทั้งสองฝ่าย ควรมีการพบปะกันบ่อยครั้งในกลุ่มนักศึกษาในความดูแล เพื่อการเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดี

๗.๒.๒ ผลความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักการให้คำปรึกษานิสิต อยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับ VolkWein, et al. (1986)[๑๖] ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา ความงอกงามทางปัญญาในหมู่นักศึกษาจากการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาของนักศึกษา การคงอยู่ การเรียนรู้จนไม่ตก-ออก ไม่ลาออก มีพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ได้ชี้ให้เห็นว่าจะมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางด้านทักษะและสติปัญญา การศึกษาเกี่ยวกับความเจริญงอกงามทางสติปัญญา เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์ ซึ่งรวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ผลการวิจัย เน้นความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาและการพบปะนอกชั้นเรียน จะยังประโยชน์ให้มากที่สุด ในบรรดาประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูงขึ้น และยังสอดคล้องกับ พนิดา ประเทือง (๒๕๔๙)[๑๗] ได้ศึกษาวิจัยบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา ๒๕๔๙ พบว่า ใน การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ การให้คำปรึกษาสวัสดิการและการพัฒนา

นักศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติได้น้อยกว่าบทบาทที่คาดหวังทุกด้าน นอกจากนั้น ยังมีประเด็นที่น่าสนใจในการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาบางส่วนเกิดความไม่แน่ใจในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอลาพักการเรียน การรักษาสภาพการเป็นนักศึกษา การปฏิบัติหน้าที่ในวันลงทะเบียน การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย การให้คำปรึกษานักศึกษาที่ขาดเรียน การติดตามนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ การติดตามนักศึกษาที่ขาดเรียน การประสานงานกับผู้บริหารและหน่วยงานในการให้ความช่วยเหลือนักศึกษา และการรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ

๗.๓ ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านมีความสามารถในการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับ มังกร หริรักษ์ (๒๕๕๐)[๑๘] ได้ศึกษาวิจัย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามความต้องการของสถานประกอบการ ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของสถานประกอบการ โดยจำแนกตามขนาดของสถานประกอบการ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Method) ด้วยแบบสอบถาม โดยส่งไปยังสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ สมุทรปราการ ชลบุรี นครราชสีมา และจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่เป็นจำนวนมากที่สุดในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑,๐๕๓ แห่ง พบว่า สถานประกอบการทั้ง ๓ ขนาด มีความต้องการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง ๕ ด้าน ตรงกัน คือ (๑) ความรับผิดชอบ (๒) ความมีวินัยในตนเอง (๓) ความผูกพัน (๔) ความมีมนุษยสัมพันธ์ และ (๕) ความรู้และทักษะวิชาชีพ

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ อนันท์ งามสะอาด (๒๕๔๙)[๑๙] ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน ได้แก่ (๑) ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ และจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดฝึกภาคปฏิบัติให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน พบว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการนั้น แบ่งได้เป็น ๓ ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ต้องการผู้ที่มีความสามารถด้านสมองอยู่ในขั้นที่ ๓ ขึ้นไปคือขั้นการนำไปใช้ (Application) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) ต้องการผู้ที่มีความสามารถในขั้นที่ ๓ ขึ้นไปคือขั้นทำตามแบบการใช้อย่างชำนาญ (Manipulation) ด้านจิตพิสัย (Affective domain) เป็นด้านที่สถานประกอบการเน้นมาก และมีความต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะถึงขั้นที่ ๕ ซึ่งเป็นขั้นสูงสุด คือขั้นการสร้างลักษณะนิสัย (Characterization) (๒) ด้านความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำงานของผู้สำเร็จหลักสูตรอาชีวศึกษา การวิจัยเกี่ยวกับความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำงานของผู้สำเร็จหลักสูตรอาชีวศึกษา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของหัวหน้างานต่อผู้สำเร็จอาชีวศึกษาในด้านบุคลิกภาพ เจตคติ ความสามารถทางวิชาการ ทักษะของวิชาชีพ และผลการทำงานด้าน

บุคลิกภาพ และเจตคติ ได้แก่ การแต่งกาย การทำงานร่วมกับผู้อื่นในหน่วยงานของรัฐ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านปฏิภาณไหวพริบ

๘. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๘.๑ ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาครอบครัวร่วมกับผู้ปกครองที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต

๘.๒ ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการส่งเสริมพัฒนานิสิต โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)

๘.๓ ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต ในคณะวิชาต่าง ๆ

๘.๔ ควรศึกษาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในกลุ่มวิทยาเขต หรือกลุ่มวิทยาลัยสงฆ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพ ต่อไป

๙. บรรณานุกรม

- [๑] มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. **ประมวลพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๓-๒๕๓๗**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, ๒๕๓๙. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.myfirstbrain.com/teacher view. _ aspx?ID. [๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔].
- [๒] บัวบูชา. โรงเรียนของในหลวง ครูแห่งแผ่นดิน. **วารสารทิศใต้**. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๓): ๑๐-๑๓.
- [๓] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **คู่มือการใช้ระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, ๒๕๕๔.
- [๔] มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น. **คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา. ขอนแก่น: วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น, ๒๕๕๔**.
- [๕] Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. Determining Sample Size for Research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30 (3), 607-610, 1970.
- [๖] พิสนุ พองศรี. **เทคนิควิธีประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพรอพเพอร์ตี้พริ้นท์ จำกัด, ๒๕๕๐.
- [๗] Cronbach, L. J. **Essentials of psychological testing**. (๓rded.). New York: Harper & Row, ๑๙๗๐.
- [๘] บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕.
- [๙] ปภาดา กันทะอิน. **วิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๔๘**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘.

- [๑๐] สมชาย ชายสำอาง และกาญจนา สมัครสมาน. **บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, ๒๕๕๓.
- [๑๑] ศรีสมร ชูด้วง. **บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา คณะพีชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตลำปาง**. ลำปาง: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, ๒๕๕๖.
- [๑๒] สมบัติ แสงพล. **บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒.
- [๑๓] อิศรหัส โขตติเสถียร. **บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๓.
- [๑๔] Chickering, A.W. **Education and Identity**. 2nd ed. San Francisco : Jossey-Bass, 1993.
- [๑๕] Bargar, R.R. and Mayo-Chamberlain, J. Advisor and Advisee Issues in Doctoral Education. **Journal of Higher Education**, vol. 54 No. 4 (July-December 1983): 407-432.
- [๑๖] Volkwein, J. F., King, M., and Terezuzini, P.T. “Student-Faculty Relationships and Intellectual Growth Among Transfer Students”. **Journal of Higher Education**. 57(4), 413-430, (April), 1986.

ภาคผนวก ข

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์

.....

๑. กิจกรรมด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา

- ได้นำผลวิจัย เสนอมหาวิทยาลัยตามลำดับ ทำให้เกิดการประชุมและกำกับการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างจริงจัง

- จากผลการวิจัย มีคณาจารย์ที่รับผิดชอบในการดูแลนิสิตตื่นตัวมากยิ่งขึ้นในการดูแลนิสิตและสนใจทำหน้าที่อย่างจริงจังมากขึ้น

- มหาวิทยาลัยนำผลการวิจัยไปปรับให้เป็นนโยบายในการเข้าพบนิสิตของอาจารย์

- มหาวิทยาลัยได้จัดโครงการประชุมรวมนิสิตทุกวันพุธของสัปดาห์

๒. กิจกรรมด้านวิชาการ

- ทางวิทยาลัยสงฆ์ ได้มีการประชุมจัดทำคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา

- จัดทำแบบบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมดำเนินการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมา

กิจกรรม	ผลที่ได้รับ	บรรลุวัตถุประสงค์	โดยทำให้
๑.ศึกษาข้อมูลของสถาบันมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ทั้งหมด	-ทราบถึงความเป็นมาและแนวการตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัย -การทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา -ทราบในส่วนที่จะต้องเร่งทำหน้าที่และตกลงร่วมกัน	ข้อที่ ๑-๒	-ทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าการทำหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษามีหลายส่วนที่เกี่ยวข้อง
๒.การเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้นิสิตได้ให้ข้อมูลที่เป็นจริงโดยการสุ่มเป็นตัวแทนและการเก็บข้อมูลจากอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งในมหาวิทยาลัยตามแนวของการวิจัย	-ได้ข้อมูลที่เป็นปัญหาและองค์ประกอบถึงการทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา -ทราบปัญหาอุปสรรคในการทำหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา -ทราบความต้องการของนิสิต	ข้อที่ ๑-๒	-นำข้อมูลเพื่อเสนอในการแก้ไขปัญหา -พยายามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น -ผลดีตกที่นิสิตโดยภาพรวมทั้งมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.รายงานฉบับสมบูรณ์	-ได้รายงานที่สมบูรณ์สามารถตอบวัตถุประสงค์ของโครงการทั้ง ๒ ข้อได้ ๑. เพื่อศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๒. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น	ข้อที่ ๑-๒	-ได้รายงานการวิจัยที่มีคุณค่าสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยและช่วยตอบโจทก์ในการทำหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อการพัฒนาให้นิสิตให้มีการแก้ปัญหาของนิสิตให้เป็ยรูปธรรม นิสิตจะได้พัฒนาการเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

ภาคผนวก ง

เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๔ ข้อ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษา ได้แก่ (๑.๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ๑๒ ข้อ (๑.๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ๘ ข้อ (๑.๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ๗ ข้อ (๑.๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ๗ ข้อ รวมจำนวน ๓๔ ข้อ และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ได้แก่ (๒.๑) หลักการให้คำปรึกษานิสิต ๑๓ ข้อ (๒.๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา ๑๘ ข้อ (๒.๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ๕ ข้อ (๒.๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ๗ ข้อ รวมจำนวน ๔๓ ข้อ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๗๗ ข้อ

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความสำเร็จในภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นลักษณะปลายเปิด จำนวน ๓ ข้อ

ผู้วิจัย จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ข้อมูลที่ได้ครั้งนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานตามภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ต่อไป และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อนิสิต เพราะเป็นการประมวลผลในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และสำหรับความร่วมมือ มา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์อนุสรณ์ นางทะราช)

หัวหน้าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์

ผู้วิจัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของนิสิต

๑. เพศ บรรพชิต
 ชาย
 หญิง
๒. อายุ ๑๘ - ๒๒ ปี
 ๒๓ - ๒๗ ปี
 ๒๘-๓๑ ปี
 ๓๒ - ๓๖ ปี
 ๓๗ - ๔๑ ปี
 มากกว่า ๔๒ ปีขึ้นไป
๓. ชั้นปีที่ศึกษา ชั้นปีที่ ๑
 ชั้นปีที่ ๒
 ชั้นปีที่ ๓
 ชั้นปีที่ ๔
๔. สาขาวิชาที่ศึกษา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
 สาขาวิชาปรัชญา
 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
 สาขาวิชาสังคมศึกษา
 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
 สาขาวิชารัฐศาสตร์

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา และ(๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนิสิตมากที่สุด โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- ๕ หมายถึง มากที่สุด
 ๔ หมายถึง มาก
 ๓ หมายถึง ปานกลาง
 ๒ หมายถึง น้อย
 ๑ หมายถึง น้อยที่สุด

๑. ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.๑ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ					
๑. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการวางแผนการเรียน ให้สำเร็จการศึกษาในเวลาที่กำหนดตามหลักสูตร					
๒. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน ควบคุมการลงทะเบียนของนิสิตให้เป็นไปตามแผนการเรียน และระเบียบของมหาวิทยาลัย					
๓. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียนให้ประสบผลสำเร็จ วิธีการศึกษาค้นคว้า การทำโครงการ และกิจกรรมของนิสิต					
๔. ติดตามผลการเรียนของนิสิต ให้คำแนะนำในกรณีมีปัญหาการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง					
๕. สนับสนุนการเรียนของนิสิตที่มีความสามารถพิเศษ ให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด					

๑. ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.๑ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ (ต่อ)					
๖. ให้คำปรึกษานิสิตปฏิบัติให้ตรงตามกำหนดเวลา ปฏิทินวิชาการของมหาวิทยาลัย					
๗. ได้ทำงานร่วมกับนิสิตในการวางแผนการประชุม และกิจกรรมสัมพันธ์ การสร้างความคุ้นเคยให้มีความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตและระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนของนิสิต					
๘. ได้ช่วยเหลือแนะนำนิสิตในการเซ็นเอกสารแบบฟอร์ม คำร้องต่าง ๆ ทางวิชาการ โดยยึดตามระเบียบข้อบังคับ และตรงตามเวลากำหนดของมหาวิทยาลัย					
๙. ได้ตรวจสอบความสำเร็จ ความรับผิดชอบของนิสิตให้เป็นไปตามโครงสร้างและเงื่อนไขของหลักสูตร					
๑๐. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ในระดับสูงขึ้นไปของนิสิต					
๑๑. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนิสิต อย่างเป็นระบบ					
๑๒. ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียน ในสถาบันอุดมศึกษา เช่น การจดบันทึกคำบรรยาย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การเขียนรายงาน การนำเสนอรายงาน และการแก้ไขปัญหาผลการเรียนต่ำ					
๑.๒ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว					
๑. ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิต ในสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน					
๒. ให้ข้อมูล แนะนำแหล่งงาน สถานฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศจากศูนย์ บริการข้อมูล					

๑. ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.๒ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว (ต่อ)					
๓. ได้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการคบเพื่อน ยาเสพติด และพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม					
๔. ให้คำปรึกษาวิธีการหางานทำเพื่อเสริมรายได้ระหว่างศึกษา					
๕. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับวิธีการทำงาน และการปรับตัวในการทำงาน					
๖. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิต ด้านการเรียน การเดินทาง และการปรับตัว					
๗. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่สูงขึ้น เช่น ใช้มือถือราคาแพง ใช้เครื่องสำอางตามแฟชั่น					
๘. ให้คำปรึกษาปัญหาความขัดแย้ง เช่น การแย่งชิงคู่รัก พฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายเพื่อน และทำร้ายตนเอง					
๑.๓ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ					
๑. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาส่วนตัว ทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิต					
๒. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของมหาวิทยาลัย					
๓. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการทำกิจกรรมชมรมทางวิชาการ					
๔. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเข้าสังคม และการคบเพื่อน					
๕. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ และการตรงต่อเวลา					
๖. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการวางตน การมีกิริยามารยาท และความประพฤติที่เหมาะสมถูกต้อง					

๑. ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.๓ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ (ต่อ)					
๗. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการสื่อสารกับบุคคลอื่น ทั้งด้านการพูด การวางตัว และการมองเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น					
๑.๔ การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต					
๑. ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการ					
๒. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการแสวงหาทุน หางาน โดยให้ข้อมูลชี้แนะวิธีการในการขอรับทุนการศึกษา					
๓. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการปลุกฝัง ความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม					
๔. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพ ของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม					
๕. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาตนทั้งทาง ร่างกาย สติปัญญา จริยธรรมที่เหมาะสม เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง และมีระเบียบวินัย					
๖. ให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงาน ของตนเอง ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ และเรียนรู้วิธีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง					
๗. ให้คำปรึกษาในการสร้างวัฒนธรรมความประพฤติที่ดี ให้กับรุ่นพี่ หรือเป็นตัวอย่างให้กับรุ่นน้อง					

๒. ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๒.๑ หลักการให้คำปรึกษานิสิต					
๑. สร้างความสัมพันธ์กับนิสิต					
๒. สร้างความศรัทธา น่าเชื่อถือ ไว้วางใจ ให้เกิดขึ้นด้วยวิธีการพูดอย่างเป็นมิตร เป็นกันเองและพยายามเข้าใจนิสิต					
๓. ศึกษาข้อมูลส่วนตัวของนิสิต					
๔. สังเกตและเข้าใจในบุคลิกภาพลักษณะนิสัย ตลอดจนจนลักษณะปัญหาเพื่อเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกัน					
๕. เข้าใจถึงปัญหาของนิสิตว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก					
๖. ให้คำปรึกษาในทุกด้านและถือว่าเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของอาจารย์ที่ปรึกษา					
๗. อยู่ใกล้ชิดเหมือนเป็นบิดามารดาคนที่สองของนิสิต ที่ต้องดูแลแก้ปัญหาให้ความรักความอบอุ่น					
๘. ยอมรับนิสิตในฐานะ “ลูก” และ “ศิษย์”					
๙. ให้เกียรตินิสิตทั้งกิริยาท่าทางคำพูดไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม					
๑๐. ให้คำปรึกษาด้วยใจกว้างหนักแน่น รับฟังด้วยความเมตตา เป็นกลางไม่กล่าวละเมิดผู้อื่นในทางเสียหายไม่เป็นธรรม					
๑๑. ให้คำปรึกษานิสิตฟังเคารพสิทธิของผู้อื่น ยอมรับบุคคลอื่นเช่นเดียวกับการยอมรับตนเอง					
๑๒. ใช้ฐานข้อมูลการให้คำปรึกษา รวมทั้งติดตามผลภายหลังให้คำปรึกษานิสิต					
๑๓. ยึดถือจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษาครูอาจารย์อย่างเคร่งครัด					

๒. ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา(ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๒.๒ เทคนิคการให้คำปรึกษา					
๑. มองนิสิตขณะรับฟังปัญหาด้วยความสนใจและวางท่าทีที่สบายไม่เคร่งเครียด					
๒. ตอบสนองการพูดของนิสิตด้วยการรับฟังคำปรึกษา แสดงสีหน้าท่าทางตอบรับ					
๓. สะท้อนความรู้สึกและเข้าใจความรู้สึกนิสิตด้วยการทวนคำพูด และแสดงความเห็นใจต่อปัญหาที่นิสิตประสบอยู่					
๔. ใช้ความเงียบในบางครั้ง เพื่อให้ นิสิตทบทวนสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง					
๕. กระตุ้นให้นิสิตระบายความเครียด ความคับข้องใจออกมาด้วยคำถาม และคำปลอบโยน					
๖. สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร อบอุ่นด้วยการยิ้มแย้ม คำพูดอ่อนโยน					
๗. สนใจชีวิตความเป็นอยู่ของนิสิตด้วยคำถาม และแสดงท่าทางจริงใจ เอื้ออาทร					
๘. เมตตากรุณาแก่นิสิตด้วยข้อเสนอแนะที่ดี หลาก ๆ ทางที่ช่วยให้นิสิตพิจารณาเป็นทางออก					
๙. แสดงความจริงใจเมื่อนิสิตมาขอคำปรึกษาด้วยการหยุดทำอย่างอื่น และตั้งใจ เต็มใจ กระตือรือร้นที่จะรับฟังคำปรึกษา					
๑๐. เปิดใจให้นิสิตทราบถึงความตั้งใจ สนใจที่จะช่วยเหลือเหมือนลูกและศิษย์ที่ห่วงใย					
๑๑. คอยติดตามไถ่ถามอย่างสม่ำเสมอ ถึงผลจากการให้คำปรึกษาไปแล้ว					
๑๒. ให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง ถูกวิธี โดยศึกษาข้อมูลจำเป็นที่เกี่ยวข้องจำนวนมากและถ่องแท้					

๒. ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา(ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๒.๒ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา (ต่อ)					
๑๓. จัดจำข้อมูลอย่างแม่นยำและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหากรณีต่าง ๆ ไว่ล่วงหน้า					
๑๔. รับฟังปัญหาข้อมูลต่าง ๆ อย่างครบถ้วนทุกด้าน และกระตุ้นให้นิสิตบอกเล่าเรื่องราวเหตุผล ความรู้สึกให้หมด					
๑๕. ตีความเรื่องราว ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนตามความเห็น ความรู้สึก จากนิสิตและเสนอแนะหลักฐานข้อมูล ข้อเท็จจริงที่สำคัญ					
๑๖. การสะท้อนตัวตนของนิสิต เพื่อให้เข้าใจตนเอง และผู้อื่น					
๑๗. ตั้งคำถามที่ชัดเจนสุภาพ และมีจุดหมายที่ต้องการ ให้นิสิตสะท้อนข้อมูลที่เหมาะสม และใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่แน่ชัด					
๑๘. ชี้ทางออกเพื่อแก้ปัญหาแก่นิสิตด้วยเทคนิคให้กำลังใจ ใช้คำพูดกระตุ้นให้นิสิตกล้าสู้ปัญหา เกิดความมั่นใจ และพร้อมที่จะแก้ปัญหา					
๒.๓ การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา					
๑. บันทึกการขอคำปรึกษาสำหรับนิสิตเพื่อขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบ ตามแบบ อป. ๑					
๒. บันทึกการให้คำปรึกษาแก่นิสิตทั่วไป และช่วยเหลือ นิสิตตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ตามแบบ อป. ๒					
๓. บันทึกการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ประจำภาคเรียน ตามแบบ อป. ๓					
๔. บันทึกการประชุมกลุ่มกิจกรรมโฮมรูม ตามแบบ อป. ๔					

๒. ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๒.๓ การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา (ต่อ)					
๕. สรุปผลการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาประจำภาคเรียน ตามแบบ อป. ๕					
๒.๔ แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม					
๑. เสริมสร้างความสัมพันธ์ความเข้าใจระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิต และระหว่างนิสิตในกลุ่มเดียวกัน					
๒. สื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกันแนะนำพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีแก่นิสิต ติดตามดูแลนิสิตในด้านการเรียน การปรับตัวตลอดจนวิธีการเรียนในวิชาต่าง ๆ					
๓. สนับสนุนงานบริหาร กิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย โดยช่องทางการสื่อสารด้านนโยบายระเบียบ ข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยถึงนิสิตผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา					
๔. กำหนดกิจกรรมโฮมรูมไม่น้อยกว่า ๑ ครั้งต่อภาคเรียน โดยจัดในช่วงเวลาตรงกันทุกหมู่เรียนในชั่วโมงกิจกรรม					
๕. กำหนดหัวข้อสื่อสารอบรมโดยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสื่อสารทำความเข้าใจทั้งด้านวิชาการ การเรียน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ					
๖. บันทึกการทำกิจกรรม การเก็บข้อมูล ปัญหาและความต้องการของนิสิตอย่างเป็นระบบและสร้างความเข้าใจ หรือช่วยแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของนิสิต					
๗. ติดตามผล ประเมินผลกิจกรรมโฮมรูม สรุปผลการปฏิบัติ และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบ					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ที่มีต่อปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความสำเร็จในภาระหน้าที่ อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นลักษณะปลายเปิด จำนวน ๓ ข้อ

๑. ปัจจัยอื่น ๆ ที่นิสิตคิดว่ามีผลต่อความสำเร็จในภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนิสิต (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหา อุปสรรคในภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ตามความคิดเห็นของนิสิต (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข ในภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนิสิต (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๔ ตอน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๔ ข้อ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประกอบด้วย (๑) ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย (๑.๑) การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ๑๒ ข้อ (๑.๒) การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว ๘ ข้อ (๑.๓) การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ๗ ข้อ (๑.๔) การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต ๗ ข้อ รวม ๓๔ ข้อ และ (๒) ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย (๒.๑) หลักการให้คำปรึกษานิสิต ๑๓ ข้อ (๒.๒) เทคนิคการให้คำปรึกษา ๑๘ ข้อ (๒.๓) การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา ๕ ข้อ และ (๒.๔) แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม ๗ ข้อ รวม ๔๓ ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๗๗ ข้อ

ตอนที่ ๓ แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ๔ ด้าน โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย (๑) มีความสามารถในการแก้ปัญหา (๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด (๓) มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา และ (๔) มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม จำนวน ๒๐ ข้อ

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการเสริมสร้างความสำเร็จตามภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นลักษณะปลายเปิด จำนวน ๓ ข้อ

ผู้วิจัย จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ข้อมูลที่ได้ครั้งนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานตามบทบาทภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ต่อไป และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพราะเป็นการประมวลผลในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และสำหรับความร่วมมือ มา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์อนุสรณ์ นางทะราช)

หัวหน้าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์

ผู้วิจัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของท่าน

๑. สถานภาพ บรพชิต
 ชาย
 หญิง

๒. อายุ ๒๕-๓๐ ปี
 ๓๑-๓๕ ปี
 ๓๖-๔๐ ปี
 ๔๑-๔๕ ปี
 ๔๖-๕๐ ปี
 มากกว่า ๕๐ ปี ขึ้นไป

๓. คุณวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

๔. ประสบการณ์สอน ๑-๕ ปี
 ๖-๑๐ ปี
 ๑๑-๑๕ ปี
 ๑๖ ปี ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความคิดเห็น ดังนี้

๕ หมายถึง มากที่สุด

๔ หมายถึง มาก

๓ หมายถึง ปานกลาง

๒ หมายถึง น้อย

๑ หมายถึง น้อยที่สุด

๑. ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.๑ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ					
๑. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนให้สำเร็จการศึกษาในเวลาที่กำหนดตามหลักสูตร					
๒. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนควบคุมการลงทะเบียนของนิสิตให้เป็นไปตามแผนการเรียน และระเบียบของมหาวิทยาลัย					
๓. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียนให้ประสบความสำเร็จ วิธีการศึกษาค้นคว้า การทำโครงการ และกิจกรรมของนิสิต					
๔. ท่านติดตามผลการเรียนของนิสิต ให้คำแนะนำในกรณีมีปัญหาการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง					
๕. ท่านสนับสนุนการเรียนของนิสิตที่มีความสามารถพิเศษให้ประสบความสำเร็จสูงสุด					

๑. ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.๑ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ (ต่อ)					
๖. ท่านให้คำปรึกษานิสิตปฏิบัติให้ตรงตามกำหนดเวลา ปฏิทินวิชาการของมหาวิทยาลัย					
๗. ท่านได้ทำงานร่วมกับนิสิตในการวางแผนการประชุม และกิจกรรมสัมพันธ์ การสร้างความคุ้นเคยให้มีความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตและระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนของนิสิต					
๘. ได้ช่วยเหลือแนะนำนิสิตในการเขียนเอกสารแบบฟอร์ม คำร้องต่าง ๆ ทางวิชาการ โดยยึดตามระเบียบข้อบังคับ และตรงตามเวลากำหนดของมหาวิทยาลัย					
๙. ท่านได้ตรวจสอบความสำเร็จ ความรับผิดชอบของนิสิตให้เป็นไปตามโครงสร้างและเงื่อนไขของหลักสูตร					
๑๐. ท่านให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นของนิสิต					
๑๑. ท่านได้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนิสิตอย่างเป็นระบบ					
๑๒. ท่านให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนิสิตเกี่ยวกับวิธีการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา เช่น การจดบันทึกคำบรรยาย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การเขียนรายงาน การนำเสนอรายงาน และการแก้ไขปัญหาผลการเรียนต่ำ					
๑.๒ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว					
๑. ท่านให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิต ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน					
๒. ท่านให้ข้อมูล แนะนำแหล่งงาน สถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศ จากศูนย์บริการข้อมูล					

๑. ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.๒ การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว (ต่อ)					
๓. ท่านให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการคบเพื่อน ยาเสพติด และพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม					
๔. ท่านให้คำปรึกษาวิธีการหางานทำเพื่อเสริมรายได้ระหว่างศึกษา					
๕. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับวิธีการทำงาน และการปรับตัวในการทำงาน					
๖. ท่านให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิต ด้านการเรียน การเดินทาง และการปรับตัว					
๗. ท่านให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่สูงขึ้น เช่น ใช้มือถือราคาแพง ใช้เครื่องสำอางตามแฟชั่น					
๘. ท่านให้คำปรึกษาปัญหาความขัดแย้ง เช่น การแย่งชิงคูร์ก พฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายเพื่อน และทำร้ายตนเอง					
๑.๓ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ					
๑. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาลักษณะร่างกาย และสุขภาพจิต					
๒. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย					
๓. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการทำกิจกรรมชมรมทางวิชาการ					
๔. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเข้าสังคม และการคบเพื่อน					
๕. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ และการตรงต่อเวลา					
๖. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการวางตน การมีมารยาท และความประพฤติที่เหมาะสมถูกต้อง					

๑. ด้านภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.๓ การให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ (ต่อ)					
๗. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการสื่อสารกับบุคคลอื่น ทั้งด้านการพูด การวางตัว และการมองเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น					
๑.๔ การให้คำปรึกษาด้านการทำกิจกรรมของนิสิต					
๑. ท่านให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการ					
๒. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการแสวงหาทุน ทางการเงิน โดยให้ข้อมูลชี้แนะวิธีการในการขอรับ ทุนการศึกษา					
๓. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการปลูกฝัง ความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม					
๔. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพ ของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม					
๕. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาตนทั้งทาง ร่างกาย สติปัญญา จริยธรรมที่เหมาะสม เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง และมีระเบียบวินัย					
๖. ท่านให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการ ทำงานของตนเอง ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็น ระบบ และเรียนรู้วิธีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง					
๗. ท่านให้คำปรึกษาในการสร้างวัฒนธรรมความ ประพฤติที่ดีให้กับรุ่นพี่ หรือเป็นตัวอย่างให้กับรุ่นน้อง					

๒. ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๒.๑ หลักการให้คำปรึกษานิสิต					
๑. ท่านสร้างความสัมพันธ์กับนิสิต					
๒. ท่านสร้างความศรัทธาเชื่อถือ ไว้วางใจ ให้เกิดขึ้น ด้วยวิธีการพูดอย่างเป็นมิตร เป็นกันเองและพยายาม เข้าใจนิสิต					
๓. ท่านศึกษาข้อมูลส่วนตัวของนิสิต					
๔. ท่านสังเกตและเข้าใจในบุคลิกภาพลักษณะนิสัย ตลอดจนลักษณะปัญหาเพื่อเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหา ให้สอดคล้องกัน					
๕. ท่านเข้าใจถึงปัญหาของนิสิตว่ามีปัญหาทางด้าน ที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนและการใช้ชีวิตในสังคม ภายนอก					
๖. ท่านให้คำปรึกษาในทุกด้าน และถือว่าเป็น ภาระหน้าที่โดยตรงของอาจารย์ที่ปรึกษา					
๗. ท่านอยู่ใกล้ชิดเหมือนเป็นบิดามารดาคนที่สองของ นิสิตที่ต้องดูแลแก้ปัญหาให้ความรักความอบอุ่น					
๘. ท่านยอมรับนิสิตในฐานะ “ลูก” และ “ศิษย์”					
๙. ท่านให้เกียรตินิสิตทั้งกิริยาท่าทางคำพูด ไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม					
๑๐. ท่านให้คำปรึกษานิสิตด้วยใจกว้างหนักแน่น รับฟัง ด้วยความเมตตา เป็นกลางไม่กล่าวละเมิดผู้อื่นในทาง เสียหาย ไม่เป็นธรรม					
๑๑. ท่านให้คำปรึกษานิสิตฟังเคารพสิทธิของผู้อื่น ยอมรับบุคคลอื่นเช่นเดียวกับการยอมรับตนเอง					
๑๒. ท่านใช้ฐานข้อมูลการให้คำปรึกษา รวมทั้งติดตาม ผลภายหลังให้คำปรึกษานิสิต					
๑๓. ท่านยึดถือจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา ครูอาจารย์อย่างเคร่งครัด					

๒. ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา(ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๒.๒ เทคนิคการให้คำปรึกษา					
๑. ท่านมองนิสิตขณะรับฟังปัญหาด้วยความสนใจและวางท่าทีที่สบายไม่เคร่งเครียด					
๒. ท่านตอบสนองการพูดของนิสิตด้วยการรับฟังคำปรึกษา แสดงสีหน้าท่าทางตอบรับ					
๓. ท่านสะท้อนความรู้สึกและเข้าใจความรู้สึกนิสิตด้วยการทวนคำพูด และแสดงความเห็นใจต่อปัญหาที่นิสิตประสบอยู่					
๔. ท่านใช้ความเงียบในบางครั้ง เพื่อให้ นิสิตทบทวนสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง					
๕. กระตุ้นให้นิสิตระบายความเครียด ความคับข้องใจออกมาด้วยคำถาม และคำปลอบโยน					
๖. ท่านสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร อบอุ่นด้วยการยิ้มแย้ม คำพูดอ่อนโยน					
๗. ท่านสนใจชีวิตความเป็นอยู่ของนิสิตด้วยคำถาม และแสดงท่าทางจริงใจ เอื้ออาทร					
๘. ท่านเมตตากรุณาแก่นิสิตด้วยข้อเสนอแนะที่ดีหลาย ๆ ทางที่ช่วยให้ นิสิตพิจารณาเป็นทางออก					
๙. ท่านแสดงความจริงใจเมื่อนิสิตมาขอคำปรึกษาด้วยการหยุดทำอย่างอื่น และตั้งใจ เต็มใจ กระตือรือร้นที่จะรับฟังคำปรึกษา					
๑๐. ท่านเปิดใจให้นิสิตทราบถึงความตั้งใจ สนใจที่จะช่วยเหลือณลูกและศิษย์ที่ห่วงใย					
๑๑. ท่านคอยติดตามไถ่ถามอย่างสม่ำเสมอ ถึงผลจากการให้คำปรึกษาไปแล้ว					
๑๒. ท่านให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง ถูกวิธี โดยศึกษาข้อมูลจำเป็นที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก และถ่องแท้					

๒. ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา(ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๒.๒ ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา (ต่อ)					
๑๓. ท่านจดจำข้อมูลอย่างแม่นยำและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหากรณีต่าง ๆ ไว้วงหน้า					
๑๔. ท่านรับฟังปัญหาข้อมูลต่าง ๆ อย่างครบถ้วนทุกด้านและกระตุ้นให้นิสิตบอกเล่าเรื่องราวเหตุผลความรู้สึกให้หมด					
๑๕. ท่านตีความเรื่องราว ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนตามความเห็นความรู้สึก จากนิสิตและเสนอแนะหลักฐานข้อมูลข้อเท็จจริงที่สำคัญ					
๑๖. ท่านสะท้อนตัวตนของนิสิต เพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น					
๑๗. ท่านตั้งคำถามที่ชัดเจนสุภาพ และมีจุดหมายที่ต้องการให้นิสิตสะท้อนข้อมูลที่เหมาะสม และใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่แน่ชัด					
๑๘. ท่านชี้ทางออกเพื่อแก้ปัญหาให้แก่นิสิตด้วยเทคนิคให้กำลังใจ ใช้คำพูดกระตุ้นให้นิสิตกล้าสู้ปัญหา เกิดความมั่นใจ และพร้อมที่จะแก้ปัญหา					
๒.๓ การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา					
๑. ท่านบันทึกการขอคำปรึกษาสำหรับนิสิตเพื่อขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบ					
๒. ท่านบันทึกการให้คำปรึกษาแก่นิสิตทั่วไป และช่วยเหลือนิสิตตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย					
๓. ท่านบันทึกการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาประจำภาคเรียน					
๔. ท่านบันทึกการประชุมกลุ่มกิจกรรมโฮมรูม					

๒. ด้านแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๒.๓ การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา (ต่อ)					
๕. ท่านสรุปผลการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาประจำภาคเรียน					
๒.๔ แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมโฮมรูม					
๑. ท่านเสริมสร้างความสัมพันธ์ความเข้าใจระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิต และระหว่างนิสิตในกลุ่มเดียวกัน					
๒. ท่านสื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกัน แนะนำพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีแก่นิสิต ติดตามดูแลนิสิตในด้านการเรียน การปรับตัว ตลอดจนวิธีการเรียนในวิชาต่าง ๆ					
๓. ท่านสนับสนุนงานบริหาร กิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย โดยช่องทางการสื่อสารด้านนโยบาย ระเบียบ ข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยถึงนิสิต ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา					
๔. ท่านกำหนดกิจกรรมโฮมรูม ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้งต่อภาคเรียน โดยจัดในเวลาตรงกันทุกหมู่เรียนในชั่วโมงกิจกรรม					
๕. ท่านกำหนดหัวข้อสื่อสารอบรมโดยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสื่อสารทำความเข้าใจ ทั้งด้านวิชาการ การเรียน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ					
๖. ท่านบันทึกการทำกิจกรรม การเก็บข้อมูล ปัญหาและความต้องการของนิสิตอย่างเป็นระบบ และสร้างความเข้าใจ หรือช่วยแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของนิสิต					
๗. ท่านติดตามผล ประเมินผลกิจกรรมโฮมรูม สรุปผลการปฏิบัติ และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการ และผู้รับผิดชอบ					

ตอนที่ ๓ แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดยอาจารย์ที่ปรึกษา

๑. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.๑ ด้านมีความสามารถในการแก้ปัญหา					
๑. มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาในการเรียน					
๒. มีการทบทวนความรู้ความจำจากปัญหาที่เกี่ยวข้อง					
๓. มีการใช้ความคิดรวบยอดกฎเกณฑ์เป็นวิธีการแก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมาย					
๔. ได้ค้นพบวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา					
๕. ได้ใช้สติและปัญญาในการแก้ปัญหา					
๑.๒ ด้านมีความใฝ่รู้ใฝ่คิด					
๑. มีความกระตือรือร้นในการศึกษา					
๒. มีความสนใจในศาสตร์ที่ศึกษาเล่าเรียน					
๓. ชอบคิดค้นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอ					
๔. มีความสามารถเปรียบเทียบและวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
๕. มีความสนใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
๑.๓ ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา					
๑. สามารถนำหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา มาใช้เพื่อบริการวิชาการ					
๒. ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม					
๓. ใช้หลักธรรมมาใช้เพื่อพัฒนาจิตใจ					

๑. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.๓ ด้านมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา					
๔. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕					
๕. ร่วมกิจกรรมพระพุทธศาสนา ให้ทาน รักษาศีล เจริญจิต และปัญญา					
๑.๔ ด้านมีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม					
๑. เป็นผู้ที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี					
๒. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทุกคนในสังคม					
๓. ให้ความช่วยเหลือสังคมด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญา					
๔. มุ่งที่จะปลดปล่อยความทุกข์ของผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ					
๕. มีความเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อความสุขของผู้อื่น					

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความสำเร็จตามภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน ๓ ข้อ (กรุณาแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม)

๑. ปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจารย์ที่ปรึกษาคิดว่ามีผลต่อความสำเร็จในภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหา อุปสรรคในภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข ในภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ภาคผนวก จ

- ประวัติผู้วิจัย
- รายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษารายงานวิจัย
- รายชื่ออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ: นายอนุสรณ์ นางทะราช
ตำแหน่ง: อาจารย์ประจำ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ประวัติการศึกษา:

- ๒๕๑๘   นักรรรมชั้นเอก (น.ธ.เอก) วัดศรีบุญเรือง จังหวัดขอนแก่น
- ๒๕๒๔   เปรียญธรรม ๔ ประโยค (ป.ธ.๔) วัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร
- ๒๕๓๗   ศีษาศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาการประถมศึกษา
วิทยาลัยครูเลย จังหวัดเลย
- ๒๕๔๘   ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ผลงานวิจัย:

- [๑] การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ๒๕๔๘.
- [๒] รายงานการวิจัยในชั้นเรียน ความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนที่นำเสนอด้วย Power Point ในรายวิชาเทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา ชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ๒๕๕๑.
- [๓] การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๒ รายวิชาการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ๒๕๕๗.
- [๔] การศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ศึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ๒๕๕๘.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง

โดยใช้เทคนิค IOC (index of item objective congruence)

เรื่อง การศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑ ตำแหน่ง	รองศาสตราจารย์อุดม บัวศรี อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒ ตำแหน่ง	รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เปลื้องนุช อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษาอุดมศึกษา
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓ ตำแหน่ง	ดร. พระครูภาวนาโพธิคุณ (สมชาย กนตสีโล) ผู้อำนวยการ วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและเทคโนโลยี
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔ ตำแหน่ง	รองศาสตราจารย์ ดร. โสวิทย์ บำรุงภักดิ์ อาจารย์สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕ ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พระมหามิตร ฐิตปณฺโญ, ดร. อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย

เรื่อง การศึกษาภาระหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

.....

อาจารย์ที่ปรึกษา ๑ ตำแหน่ง	ดร.ประยูร แสงใส อาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
อาจารย์ที่ปรึกษา ๒ ตำแหน่ง	รศ. ดร.เอกฉัตร จารุเมธีชน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
อาจารย์ที่ปรึกษา ๓ ตำแหน่ง	พระมหาบาง เขมานนุโท, ดร. อาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น